

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Rzeka w mieścienr programu: **14****Program nowy****Cele strategiczne:**

- Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu. (Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu)
- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta. (Obszar: Jakość życia)

Cele pośrednie:

- * Wyeksponowanie i wzrost atrakcyjności wartościowych układów i elementów przestrzeni Poznania.
- * Przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne oraz rewitalizacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych.
- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania.
- * Wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców i przyjezdnych.

Cele programu:

- * Kreowanie zwartej architektury z bulwarami i kamieniczkami.
- * Umożliwienie uprawiania różnorodnych sportów wodnych (wioślarstwo, żeglarstwo, kajakarstwo górskie).
- * Ekspozycja historycznych przestrzeni – wykreowanie nowego placu nad wodą na szlaku Traktu Królewsko-Cesarskiego.
- * Stworzenie łatwo dostępnych, atrakcyjnych miejsc spotkań dla spacerowiczów, cyklistów i osób podróżujących transportem publicznym w formie małej architektury ciągów pieszych, dróg rowerowych ławek i fontann.
- * Wykreowanie nadwodnych przestrzeni publicznych z możliwościami generowania nowych funkcji komercyjnych wzdłuż Warty (gastronomia, usługi, rękodzielnictwo artystyczne, itp.).
- * Stworzenie dynamicznego systemu ciągu parków miejskich oraz sieci pieszych połączeń na linii Stare Miasto, Chwaliszewo, Ostrów Tumski, Śródką.
- * Tworzenie terenów dla działań kulturalnych (wykreowanie przestrzeni dla wydarzeń artystycznych z widokiem na rzekę z szeroką perspektywą miasta – Festiwal Malta także festiwalem nad Wartą).
- * Bardzo atrakcyjne lokacje dla realizacji rezydencyjnych budynków nad wodą: Park Warta, Chwaliszewo Port.
- * Włączenie rzeki do systemu komunikacji aglomeracyjnej i miejskiej (tramwaje wodne, przeprawy mostowe).

Geneza ogólny opis programu:

Zasypanie w latach 60-tych XX wieku starego koryta Warty zaburzyło układ urbanistyczny miasta, a Chwaliszewo stało się częścią lewobrzeżnego Poznania. Teren starego koryta nie został do tej pory zagospodarowany i jest dla mieszkańców obszarem nieatrakcyjnym, niebezpiecznym tak jak i inne miejsca położone wzdłuż rzeki.

Brak zagospodarowania terenów nadrzecznych oraz niedostateczna ilość przepraw stanowi barierę w integracji Starego i Nowego Miasta. Znaczne zanieczyszczenie ściekami komunalnymi i przemysłowymi spowodowało, że funkcje rekreacyjne i sportowe przejęły tereny z kompleksem obiektów nad Jeziorem Maltańskim. Słabe efekty rewitalizacji, w szczególności powiązanej z Traktem Królewsko-Cesarskim, są wynikiem braku zaangażowania w realizację programów powiązanych z rzeką Wartą. Zapomniana północna część Ostrowa Tumskiego, prawobrzeżne Zawady i lewobrzeżny Szeląg – to tereny o potencjale kreowania funkcji rekreacyjnych, sportowych i kultury.

Można wyobrazić sobie tereny nad Wartą jako tkanę z architekturą o charakterze staromiejskim z gęstą zabudową kamieniczkami na terenie Chwaliszewa i bulwarem nad rzeką, pięknym parkiem rzeki w starym korycie Warty i otwartym placem w miejscu dawnego mostu Chwaliszewskiego. Wprowadzenie innowacyjnej architektury na Zagórzu i Zawadach

przyciągnie znane krajowe i międzynarodowe firmy oraz instytucje, podnosząc prestiż miejsca, które stanie się również elementem promocyjnym miasta w regionie.

Marina w kanale ulgi w północnej części Ostrowa Tumskiego i otwarte tereny w miejscu Prefabetu to alternatywy dla terenów nad Jeziorem Maltańskim miejsce do organizacji widowisk i spektakli oraz rodzinnego wypoczynku.

Nowe przeprawy (most Berdychowski i most Winogrody-Zawady), spajające Stare i Nowe Miasto, ułatwią mieszkańcom miasta i odwiedzającym gościom dostęp do terenów nad Wartą.

Planowane działania/ projekty:

- 1) Uruchomienie nowego środka transportu publicznego w postaci tramwajów wodnych,
- 2) Budowa nowych przepraw mostowych (most Berdychowski, most Winogrody-Zawady, kładki piesze).
- 3) Budowa bulwarów.
- 4) Budowa ścieżek rowerowych, boisk, parków, placów zabaw.
- 5) Połączenie akwenów wodnych w obrębie miasta (śluzy i kanały).
- 6) Budowa wodnej infrastruktury sportowo/rekreacyjnej (mariny, przystanie wodne, wypożyczalnia sprzętu wodnego).
- 7) Upowszechnianie nowych dyscyplin sportowych (narciarstwo wodne, rwąca rzeka z kajakarstwem górskim jako uzupełnienie istniejącej oferty do organizacji imprez sportów wodnych nad Jeziorem Maltańskim).
- 8) Przywrócenie żeglugi statków spacerowych.
- 9) Budowa placu na Trakcie Królewsko-Cesarskim.
- 10) Adaptacja terenów nadbrzeżnych i stworzenie infrastruktury umożliwiającej organizację imprez kulturalnych i wystaw artystycznych.
- 11) Tworzenie klimatu dla powstania inwestycji nadbrzeżnych, także z udziałem Miasta jako partnera.

Główne zadania w wymienionych projektach:

- 1) **Uruchomienie nowego środka transportu publicznego w postaci tramwajów wodnych**
 - a) Analiza możliwości wprowadzenia nowego środka transportu publicznego.
 - b) Badanie możliwości technicznych i analiza ofert takich statków.
 - c) Analiza ekonomiczna wprowadzenia nowego transportu.
 - d) Ewentualne wprowadzenie w życie projektu przez rozpięcie przetargu na sprzęt i budowę przystanków wodnych lub znalezienie podmiotu gospodarczego, który wprowadzi projekt w życie.
- 2) **Budowa nowych przepraw mostowych (most Berdychowski, most Winogrody-Zawady, kładki piesze)**
 - a) Badanie zapotrzebowania na przeprawy mostowe.
 - b) Analiza uwarunkowań społecznych (wzrost dostępności poszczególnych dzielnic) i ekonomicznych (koszty budowy).
 - c) Wskazanie lokalizacji przepraw.
 - d) Przystąpienie do realizacji budowy.
- 3) **Budowa bulwarów**
 - a) Umożliwienie realizacji projektów w ramach PPP lub SPV – znalezienie inwestorów i wybór odpowiedniej formy prawnej.
- 4) **Budowa ścieżek rowerowych, boisk, parków, placów zabaw**
 - a) Zagospodarowanie terenów zalewowych w dolinie Warty ścieżkami pieszo-rowerowymi, boiskami.
 - b) przeprowadzenie konkursu na zorganizowanie przestrzeni publicznej w Starym Korycie Warty.
 - c) Realizacja według zwycięskiej koncepcji.
- 5) **Połączenie akwenów wodnych w obrębie miasta (śluzy i kanały)**
 - a) Analiza możliwości realizacji koncepcji budowy infrastruktury technicznej łączącej Jezioro Maltańskie z Wartą w kontekście samodzielnego funkcjonowania lub jako część projektu „rwącej rzeki”.
 - b) Wyłonienie konsultanta zewnętrznego.
 - c) Zaproszenie do współpracy miast partnerskich.
- 6) **Budowa wodnej infrastruktury sportowo/rekreacyjnej (mariny, przystanie wodne, wypożyczalnia sprzętu wodnego)**
 - a) Analiza zapotrzebowania na budowę nowych obiektów powiązanych z rzeką.
 - b) Sporządzenie analizy ekonomicznej.
 - c) Wyszukanie partnerów prywatnych lub umożliwienie samodzielnej inwestycji podmiotom gospodarczym.
 - d) Określenie modelu współpracy z miastami partnerskimi.

- 7) Upowszechnianie nowych dyscyplin sportowych (narciarstwo wodne, rwąca rzeka z kajakarstwem górskim jako uzupełnienie istniejącej oferty do organizacji imprez sportów wodnych nad Jeziorem Maltańskim)**
- Analiza możliwości technicznych i finansowych budowy „rwącej rzeki” z Jeziora Maltańskiego do Warty jako toru do organizacji zawodów w kajakarstwie górskim.
 - Analiza możliwości technicznych uprawiania narciarstwa wodnego za wyciągiem, (tak jak w Augustowie).
 - Przystąpienie do realizacji w celu uzyskania korzyści w postaci możliwości organizacji zawodów w niemal wszystkich wodnych dyscyplinach.
- 8) Przywrócenie żeglugi statków spacerowych**
- Analiza zapotrzebowania na taki rodzaj turystyki.
 - Analiza powiązania funkcji turystycznej z projektem tramwajów wodnych.
 - Ewentualna realizacja – przetarg na sprzęt i unowocześnienie istniejącej przystani na wysokości Ostrowa Tumskiego.
- 9) Budowa placu na Trakcie Królewsko-Cesarskim**
- Wytypowanie miejsca na lokalizację placu.
 - Organizacja konkursu na koncepcję zagospodarowania placu.
 - Wyłonienie wykonawcy lub inwestora – komercjalizacja placu.
- 10) Adaptacja terenów nadrzecznych i stworzenie infrastruktury umożliwiającej organizację imprez kulturalnych i wystaw artystycznych**
- Analiza możliwości prawnych komunalizacji terenów w północnej części Ostrowa Tumskiego (Prefabet, Elektrociepłownia Garbary), w celu adaptacji tych terenów do funkcji publicznych.
 - Analiza zapotrzebowania na tereny do organizacji dużych imprez plenerowych.
 - Zlecenie budowy stałego amfiteatru, terenów zabaw i rekreacji.
- 11) Tworzenie klimatu dla powstania inwestycji nadbrzeżnych, także z udziałem Miasta jako partnera**
- Przygotowanie projektów w ramach PPP lub SPV – znalezienie inwestorów i wybór odpowiedniej formy prawnej.
 - Uzyskanie dotacji unijnych na przedsięwzięcia infrastrukturalne.
 - Działania promocyjne ukierunkowane na zmianę wizerunku z miasta targowego na miasto czynnego wypoczynku i infrastrukturą do aktywnego spędzania czasu.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

Program „Odra 2006” dorzecze Warty, Wielka Pętla Wielkopolski, droga wodna Wisła – Odra.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Uchwała Nr LXXXIX/1006/IV/2006 w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Rewitalizacji dla miasta Poznania – Etap pilotażowy Śródk”.
- * Uchwała Nr CVI/1256/IV/06 w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Rewitalizacji dla Miasta Poznania – druga edycja”.
- * Uchwała Nr LXXXVII/988/IV/2006 Rady Miasta Poznania z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie Przyjęcia Strategii Rozwoju Narodowego Produktu Turystycznego „Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu”.
- * Stanowisko Nr XL/430/V/13/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 8 lipca 2008 roku w sprawie celowości realizacji projektu „Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego – kolebki państwowości i chrześcijaństwa w Polsce”.
- * Uchwała Nr LVIII/785/V/2009 Rady Miasta Poznania z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu Centrum Turystyki Kulturowej „Trakt”.

Powiązanie z innymi programami Strategii :

- * Akademicki i Naukowy Poznań.
- * Aktywny wypoczynek w Poznaniu.
- * Kulturalny Poznań.
- * Poznańskie osiedla modernistyczne.
- * Przestrzeń dla biznesu.
- * Sportowy Poznań.
- * Śródmiejskie rynki i place.
- * Turystyczny Poznań.

- * Zdrowy Poznań.
 - * Zrównoważony rozwój transportu.
-

Efekty realizacji programu:

- * Poznań – znany na arenie międzynarodowej ośrodek sportów wodnych.
 - * Rzeką Warta integralną częścią miasta.
 - * Atrakcyjne tereny nadrzeczne.
 - * Nowa oferta turystyczna, sportowa i rekreacyjna.
 - * Dodatkowa, uzupełniająca oferta rekreacyjna dla Małty i jezior poznańskich.
 - * Wzrost dochodów budżetowych miasta i mieszkańców z turystyki i organizacji zawodów międzynarodowych.
 - * Wzrost dochodów związanych z rozwojem gospodarczym Chwaliszewa, Ostrowa Tulskiego, Śródki i zwiększenie liczby miejsc pracy.
 - * Rewitalizacja zaniedbanych terenów nad rzeką.
 - * Wzrost liczby turystów i amatorów sportów wodnych w mieście.
 - * Zadowolenie mieszkańców.
 - * Poprawa bezpieczeństwa na terenach wokół rzeki.
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
 - * Fundusze Europejskie.
 - * Kapitał prywatny.
-

Mierniki realizacji programu:

- * Miernikami realizacji programu w głównej mierze będą wskaźniki satysfakcji mieszkańców i gości odwiedzających Poznań. Dodatkowo należy wziąć pod uwagę liczbę osób korzystających z tramwajów wodnych, statków spacerowych, wypożyczalni sprzętu wodnego, liczbę i powierzchnię terenów rekreacyjno-sportowych, długość ścieżek rowerowych i ciągów pieszych w parkach, liczbę gości hotelowych, ilość punktów gastronomicznych, czas oczekiwania w zatorach ulicznych, czas przejazdu przez miasto.
 - * Wzrost prestiżu miejsca można zmierzyć, wskazując wzrost cen nieruchomości, odnotowując liczbę i jakość przyciągniętych firm krajowych i zagranicznych, liczbę nowo otwartych galerii i wystaw, ilość i rangę organizowanych widowisk plenerowych oraz imprez sportowych.
 - * W sferze ekonomicznej miernikami będą wpływy do budżetu miasta, zamożność mieszkańców, liczba nowych miejsc pracy – wskaźnik bezrobocia, liczba pustostanów mieszkaniowych i lokali usługowych.
-

Ryzyko realizacji programu:

- * Brak środków finansowych.
- * Brak partnerów do realizacji inwestycji.
- * Stan prawny nieruchomości.
- * Obowiązujące przepisy prawne.
- * Brak zainteresowania realizacją ze strony beneficjentów.
- * Wzrost zanieczyszczenia środowiska.
- * Uwarunkowania hydrologiczne.
- * Brak współpracy ościennych gmin i instytucji.
- * Uwarunkowania infrastrukturalne.
- * Brak MPZP.
- * Brak doświadczenia.
- * Uwarunkowania polityczne.
- * Protesty mieszkańców.
- * Niedostateczne planowanie.
- * Niedostosowana struktura podmiotu realizującego program.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania i okolicznych gmin.
 - * Studenci.
 - * Artyści.
 - * Turyści.
 - * Inwestorzy.
 - * Sportowcy.
-

Koordinator programu :

Wydział Gospodarki Nieruchomościami

Współpraca:

- * Wydział Urbanistyki i Architektury.
 - * Miejska Pracownia Urbanistyczna.
 - * Miejski Konserwator Zabytków.
 - * Wydział Kultury Fizycznej.
 - * Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji.
 - * Zarząd Zieleni Miejskiej.
 - * Wydział Rozwoju Miasta.
 - * Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.
 - * Biuro Promocji Miasta.
 - * Biuro Promocji Inwestycji i Obsługi Inwestorów.
 - * Biuro Koordynacji Projektów.
 - * Zarząd Dróg Miejskich.
-

Partnerzy zewnętrzni:

- * Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej.
- * Sekcja Rowerzystów Miejskich.
- * Rady Osiedli.
- * Organizacje sportowe i turystyczne.
- * Wyższe uczelnie.
- * Kuria metropolitalna.
- * Organizacje pozarządowe.
- * Właściciele i zarządcy nieruchomości.
- * Organizacje kupców i handlowców.
- * Inwestorzy.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Sportowy Poznańnr programu: **15****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cele strategiczne:**

- Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu.
(Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu)
- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta.
(Obszar: Jakość życia)

Cele pośrednie:

- * Uzyskanie przez Poznań rangi międzynarodowego centrum kultury i turystyki.
- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania.
- * Wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców i przyjezdnych.
- * Podniesienie świadomości prozdrowotnej wśród mieszkańców oraz dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Cele programu:

- * Zwiększenie znaczenia Miasta Poznania jako rozpoznawalnego za granicą ośrodka sportu.
- * Propagowanie modelu aktywnego, zdrowego trybu życia wśród mieszkańców i poprawa jakości życia w Poznaniu w zakresie dostępnych form spędzania wolnego czasu (rekreacja).

Geneza, ogólny opis programu:

Program „Sportowy Poznań” stawia sobie za cel przede wszystkim zwiększenie znaczenia miasta – jako ośrodka sportu rozpoznawalnego w Europie, oraz poprawę jakości życia w zakresie dostępnych form spędzania wolnego czasu.

Poznań zyskał w ostatnich latach stosunkowo silną pozycję jako miasto „stawiające na sport” i kojarzony jest w Polsce jako ośrodek sportu. O rolę „miasta – centrum sportu” zaczynają jednak skutecznie konkurować w Polsce inne miasta m.in. Bydgoszcz, Wrocław, Łódź. Niebagatelnym wsparciem w dążeniu do organizacji międzynarodowych imprez sportowych dla tych miast jest nowa infrastruktura, która przyciąga polskie związki sportowe, międzynarodowe federacje oraz inwestorów prywatnych. Pozyskanie przez Poznań praw do organizacji międzynarodowych imprez sportowych wymaga przygotowania odpowiedniej infrastruktury sportowej. Zaistnienie obok miast – organizatorów imprez sportowych, takich jak Monachium, Praga czy Göteborg to również sprawa odpowiedniego określenia sportu jako elementu tożsamości Miasta Poznania oraz poznańskich inicjatyw sportowych.

Program „Sportowy Poznań” powstał, by zapewnić lepsze warunki dla podejmowania przez mieszkańców Poznania aktywności fizycznej. Jest ona jednym z elementów profilaktyki chorób cywilizacyjnych, a długoterminowo profilaktyka jest tańsza i skuteczniejsza niż leczenie.

Kluczowym czynnikiem wpływającym na popularność rekreacji wśród mieszkańców miasta jest, oprócz przygotowania odpowiedniej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, propagowanie idei zdrowego, aktywnego stylu życia. Te działania muszą być podejmowane już wobec najmłodszych mieszkańców Poznania i dotyczyć wszystkich grup wiekowych.

Ponadto Poznań jako centrum sportu musi posiadać sprawnie funkcjonujący ośrodek akademicki przygotowujący kadrę trenerską, menedżerów sportowych o wysokich kwalifikacjach i umiejętnościach, rozbudowany system wolontariatu, sieć animatorów i organizatorów wydarzeń towarzyszących.

Wszystkie ww. elementy będą przyczyniać się do propagowania rekreacji i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, spośród których wyrosną w przyszłości nie tylko nowe pokolenia sportowców, ale przede wszystkim zdrowych, zainteresowanych aktywnością dorosłych.

Planowane działania/projekty:

- 1) Promowanie i organizowanie sportu dzieci i młodzieży.
 - 2) Rozbudowę infrastruktury sportowej.
 - 3) Aktywność w staraniach o organizację międzynarodowych imprez sportowych – utrzymanie roli Poznania jako ważnego ośrodka sportu w Polsce oraz zaistnienie w świadomości jako centrum sportu na świecie.
 - 4) Sport masowy – wspieranie aktywności ruchowej mieszkańców.
 - 5) Doskonalenie poziomu i profesjonalizmu funkcjonowania poznańskich klubów, których działalność w przyszłości ma zaowocować udziałem w rozgrywkach ponadkrajowych i organizacją imprez sportowych o znaczeniu wyższej randze i atrakcyjności dla mieszkańców.
 - 6) Sport jako element tożsamości miasta Poznania i instrument kreowania jego wizerunku.
-

Główne zadania w wymienionych projektach:

1) Promowanie i organizowanie sportu dzieci i młodzieży:

- a) Kształtowanie sportowych nawyków u dzieci i młodzieży zgodnie z ustawą o samorządzie lokalnym.
- b) Kreowanie sportu dzieci i młodzieży we współpracy z interesariuszami, podmiotami ekonomicznymi i samorządowymi.
- c) Organizacja „małych lig”, turniejów dla przedszkolaków, turniejów międzyszkolnych, zawodów między miastami Polski i miastami partnerskimi.
- d) Patronat Prezydenta nad imprezami sportowymi dzieci i młodzieży.
- e) Zapraszanie na imprezy dzieci i młodzieży gwiazd – ikon polskiego sportu.
- f) Wykorzystywanie pobytu bądź uczestnictwa w imprezach wybitnych osobowości sportu do udziału w spotkaniach z młodzieżą promujących dyscypliny sportowe i imprezy.

2) Rozbudowa infrastruktury sportowej:

- a) Wybudowanie wielofunkcyjnej hali sportowo - widowiskowej mieszczącej kilkunastotysięczną widownię (10.000 - 15.000), by móc organizować imprezy sportowe o najwyższej randze – MŚ, ME do 2014 roku.
- b) Przejęcie terenów kompleksu sportowo-rekreacyjnego na Gołębiniu od Policji oraz jego rozbudowa.
- c) Podniesienie atrakcyjności kompleksu nad jeziorem Malta oraz podniesienie znaczenia Toru Regatowego Malta jako centrum sportów wodnych: likwidacja terenów przemysłowych na Malcie i stworzenie w tym miejscu infrastruktury rekreacyjnej m.in.: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, budowa rollareny.
- d) Budowa hali wielofunkcyjnej przy ul. Pułaskiego z widownią na minimum 3,5 tys. osób.
- e) Podniesienie atrakcyjności i bezpieczeństwa kąpielisk miejskich: Rusałka, Strzeszynek, Krzyżowniki, Kiekrz: uporządkowanie tras spacerowych, monitoring plaż i parkingów, budowa ścieżek zdrowia, parkingi, zespół obiektów o charakterze rekreacyjno – rozrywkowym.
- f) Rozbudowa i zwiększenie atrakcyjności kompleksu sportowo - rekreacyjnego wokół Stadionu Miejskiego przy ul. Bułgarskiej – proces ciągły.
- g) Rozbudowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego wokół Areny (modernizacja hali, budowa boisk sportowych i nowoczesnych placów zabaw, modernizacja torów łuczniczych, basenu letniego).
- h) Budowa kompleksu „Na cyplu” w zatoce Warty, przy moście Chrobrego: utworzenie kompleksu rekreacyjno - wypoczynkowo - usługowego obejmującego zaplecze gastronomiczne, całoroczny basen kąpielowy, plażę, trasy spacerowe, boiska do gier ruchowych (tenis, koszykówka), marinę, taras widokowy, hotel na statku.
- i) Podniesienie znaczenia „Toru Poznań” jako centrum sportów motorowych.
- j) Modernizacja boisk i rozbudowa boisk do hokeja na trawie przy ul. Promienistej.
- k) Zwiększenie atrakcyjności kompleksu sportowo – rekreacyjnego „Chwiałka” – budowa letniego parku wodnego, modernizacja wyposażenia obiektu sportowego.
- l) Zwiększenie atrakcyjności Ośrodka Przywodnego „Rataje” – budowa całorocznych kortów tenisowych wraz z infrastrukturą sanitarną, zadanie skateparku, budowa przystani nad rzeką z polem namiotowym, rozbudowa placów zabaw oraz wybudowanie boisk do zespołowych sportów plażowych.

3) Aktywność w staraniach o organizację międzynarodowych imprez sportowych – utrzymanie roli Poznania jako ważnego ośrodka sportu w Polsce oraz zaistnienie w świadomości jako centrum sportu w Europie (proces ciągły):

- a) Współpraca z polskimi związkami sportowymi, PKOl oraz Ministerstwem Sportu i Turystyki.
- b) Analiza kalendarza międzynarodowych imprez.
- c) Promocja Poznania jako kandydata Miasta Organizatora Imprez Sportowych.

4) Sport masowy – wspieranie aktywności ruchowej mieszkańców (działanie ciągłe):

- a) Stworzenie sieci animatorów sportu i organizatorów czasu wolnego.
- b) Propagowanie wolontariatu w sporcie wśród seniorów, którzy dysponują doświadczeniem i czasem.
- c) Promowanie aktywnego trybu życia wśród wszystkich mieszkańców (organizacja lig dzielnicowych, zakładowych, osiedlowych).
- d) Organizacja imprez masowych.
- e) Współpraca ze szkołami wyższymi w zakresie przygotowania i organizacji praktyk zawodowych jako formy doskonalenia umiejętności przy organizacji tego typu imprez.

5) Doskonalenie poziomu i profesjonalizmu funkcjonowania poznańskich klubów, których działalność w przyszłości ma zaowocować udziałem w rozgrywkach ponadkrajowych i organizacją imprez sportowych o znacznie wyższej randze i atrakcyjności dla mieszkańców:

- a) Szkolenia z zakresu ekonomiki sportu, organizacji imprez i marketingu sportowego (impreza sportowa jako wydarzenie marketingowe).
- b) Doskonalenie znajomości prawa w sporcie i ubezpieczeń.
- c) Szkolenia z zakresu pozyskiwania środków z Unii Europejskiej na finansowanie różnych programów związanych ze sportem.
- d) Systematyczne badania rynkowe mieszkańców (uczestników imprez sportowych).
- e) Organizacja forum wymiany doświadczeń sportowych m.in. pomiędzy klubami poznańskimi a klubami miast partnerskich.

6) Sport jako element tożsamości miasta Poznania i instrument kreowania jego wizerunku:

- a) Obiekty sportowe jako elementy „tożsamości architektonicznej” miasta i jego sportowego charakteru.
- b) Obiekty sportowe jako miejsca dające możliwość zaspokajania potrzeb rekreacyjnych i sportowych mieszkańców.
- c) Międzynarodowe imprezy sportowe jako narzędzia tworzenia wizerunku wewnętrznego miasta (kształtowania wizerunku miasta w oczach mieszkańców) oraz wizerunku zewnętrznego (imprezy kształtują specyficzny obraz miasta w oczach przyjezdnych, turystów i mediów).
- d) Komunikowanie poznańskich inicjatyw sportowych oraz osiągnięć poznańskich sportowców.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia rozwoju sportu w Polsce do roku 2015.
- * Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 - 2013.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Aktywny wypoczynek w Poznaniu.
- * Metropolitalny Poznań.
- * Obywatelski Poznań.
- * Poznań wrażliwy społecznie.
- * Przestrzeń dla biznesu
- * Rzeka w mieście.
- * Turystyczny Poznań.
- * Zdrowy Poznań.

Powiązanie z założeniami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Strategia rozwoju centrum rekreacyjno - sportowego Malta w Poznaniu

Efekty realizacji programu:

- * Poznań – organizator międzynarodowych imprez sportowych o najwyższej randze postrzegany w Europie i na świecie jako Miasto Sportu.
- * Wzrost świadomości prozdrowotnej poznaniaków.
- * Dobra kondycja psychofizyczna poznaniaków, wpływająca na poprawę ich ogólnego stanu zdrowia.
- * Poznań bogatszy w sportowe inicjatywy obywatelskie.

- * Poznań oferuje szeroką sportową i rekreacyjną ofertę zajęć dla mieszkańców miasta, gości, przyjezdnych.
 - * Potrzeby rekreacyjne oraz sportowe mieszkańców są zaspokojone dzięki funkcjonowaniu wystarczającej ilości obiektów, oferujących szeroką gamę zajęć o charakterze rekreacyjnym i sportowym.
 - * Poznańscy sportowcy zdobywają kluczowe miejsca na międzynarodowych imprezach sportowych i prezentują Miasto Poznań jako centrum sportu, oferujące doskonałe możliwości do rozwoju.
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Inwestorzy prywatni.
 - * Fundusze europejskie.
 - * Budżet miasta.
 - * Budżet województwa.
 - * Ministerstwo Sportu i Turystyki.
-

Mierniki realizacji programu :

- * Liczba i częstotliwość imprez.
- * Liczba uczestników imprez, zajęć sportowych, szkoleń.
- * Liczba obiektów sportowych.

Systematyczne badania mieszkańców i uczestników imprez sportowych, które pozwolą m.in. monitorować zadowolenie mieszkańców z podejmowanych inwestycji i działań dla rozwoju rekreacji i sportu w Poznaniu, wskażą sportowe i rekreacyjne obszary zainteresowań mieszkańców i przyjezdnych. Dzięki badaniom uzyskamy również kompletny profil uczestników imprez sportowych w kolejnych latach.

.....

Ryzyko realizacji programu:

- * Ryzyko związane z procedurami prawnymi – ryzyko związane z uzyskaniem i czasem uzyskiwania koniecznych pozwoleń niezbędnych do realizacji inwestycji.
 - * Ryzyko terminowe związane z brakiem przewidywalności długości trwania procedur przetargowych.
 - * Ryzyko niedotrzymania warunków przez wykonawcę inwestycji.
 - * Ryzyko finansowe, związane głównie z sytuacją finansową Miasta w odległym horyzoncie czasowym.
-

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania, Wielkopolski, Polski.
 - * Sportowcy poznańscy.
 - * Turyści, przyjezdni, goście.
 - * Sportowcy spoza Poznania, biorący udział w imprezach sportowych.
 - * Dzieci, młodzież, studenci.
-

Koordynator programu:

Wydział Kultury Fizycznej

Współpraca:

Wydział Kultury Fizycznej
Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji

.....

Partnerzy zewnętrzni:

- * Polskie i Okręgowe związki sportowe.
- * Poznańskie kluby i stowarzyszenia sportowe.
- * Uczelnie wyższe.
- * Szkolne Związki Sportowe.
- * Polski Komitet Olimpijski.
- * Inwestorzy prywatni.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Śródmiejskie rynki i placenr programu: **16****Program nowy****Cel strategiczny:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta (Obszar: Jakość życia).

Cel pośredni:

- * Wyeksponowanie i wzrost atrakcyjności wartościowych elementów przestrzeni Poznania.

Cele programu:

- * Zachowanie i wyeksponowanie istotnych elementów urbanistycznych stanowiących o tożsamości i historii Poznania.
- * Ochrona wartościowych układów przestrzennych oraz podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej poprzez przywrócenie ładu przestrzennego i architektonicznego.
- * Zwiększenie znaczenia Poznania jako ośrodka turystycznego.
- * Utworzenie atrakcyjnych, dostępnych i bezpiecznych dla mieszkańców i przyjezdnych przestrzeni publicznych oraz wykreowanie nowej jakości.
- * Nadanie rynkom i placom nowych funkcji społecznych i kulturalnych.
- * Zahamowanie procesu degradacji obszarów otaczających rynki i place poprzez uzupełnienie ich struktury funkcjonalnej o nowe, potrzebne i atrakcyjne elementy.

Geneza, ogólny opis programu:

Układ urbanistyczny śródmieścia każdego miasta to dziedzictwo kilku, kilkunastu i więcej wieków jego rozwoju. Różne okoliczności historyczne o charakterze politycznym, gospodarczym i społecznym odcisnęły swoje piętno na kształcie jego przestrzeni publicznych, w których zawsze mają miejsce najważniejsze fakty życia miasta.

Obecne dzieje miasta Poznania nie są pod tym względem szczególne, z wyjątkiem tego, że zmiany pozytywne, jak i negatywne w przestrzeni publicznej miasta dokonują się na naszych oczach, za naszą przyczyną.

Place i rynki, obok ulic, stanowią najważniejszą część przestrzeni publicznej każdego miasta. Trudno sobie wyobrazić życie publiczne miasta bez formy rynku, czy placu.

W mieście istnieje wciąż wiele zaniedbanych układów przestrzennych, które dzięki odpowiednim działaniom i inwestycjom mogłyby zyskać na funkcjonalności i estetyce, co przyczyniłoby się do poprawy atrakcyjności wielu fragmentów przestrzeni miejskiej.

Rynki i place Poznania to miejsca, na których tempo życia i przemian przestrzennych uwidaczniają się w najbardziej wyrazisty sposób. Tu zawsze rozgrywają się najważniejsze codzienne i świąteczne przejawy życia publicznego miasta (manifestacje, happeningi artystyczne, inscenizacje itp. formy zgromadzeń).

W układzie urbanistycznym śródmieścia miasta Poznania czytelne są przede wszystkim dwa typy układów przestrzennych rynków i placów: uformowanych na bazie średniowiecznej siatki ulic Zespołu Staromiejskiego i charakterystycznej dla okresu przełomu XIX i XX wieku siatki ulic na pozostałych obszarach. Poniższy rysunek zawiera zestawienie placów i rynków na tle obszarów śródmiejskich miasta Poznania, których lokalizacja tworzy następującą strukturę funkcjonalno – przestrzenną:

- oś wschód – zachód: (Trakt Królewsko-Cesarski) Rynek Śródecki(1), Plac Katedralny(2), Stary Rynek(3), Plac Wolności(4), Plac przed Teatrem Polskim(5), Rynek Jeżycki(6),
- oś północ – południe: Rynek Wildecki(7), Plac Andersa(8), Plac Wiosny Ludów(9), Plac Kolegiacki(13), Stary Rynek(3), Plac Wielkopolski(10), Wzgórze św.Wojciecha (11),

- inne miejsca na obszarze śródmieścia m. Poznania: Plac Bernardyński(12), Plac Cyryla Ratajskiego(14), Plac Mickiewicza(15), przestrzeń skrzyżowania ulic Taczaka, Taylora i Kościuszki(16), plac przy skrzyżowaniu ulic 23 Lutego i Nowowiejskiego(18), przestrzeń między ulicami Stawną i Małe Garbary, a budynkiem dawnej Synagogi(19), miejsce u zbiegu ulicy Wodnej i wyjazdu z placu Kolegiackiego(13), plac przy kościele Najświętszego Serca Jezusowego przy ulicy Dominikańskiej(21), miejsce zbiegu ulic 23 Lutego i Masztalarskiej(22), przestrzeń wzgórza Zamkowego przed kościołem p.w. św. Antoniego(23), przestrzeń przed wejściem do Starego Browaru od strony ul. Ratajcza(17).

Ponadto na uwagę zasługują również miejsca o innym charakterze, a jednak współtworzące indywidualny układ przestrzenny Poznania:

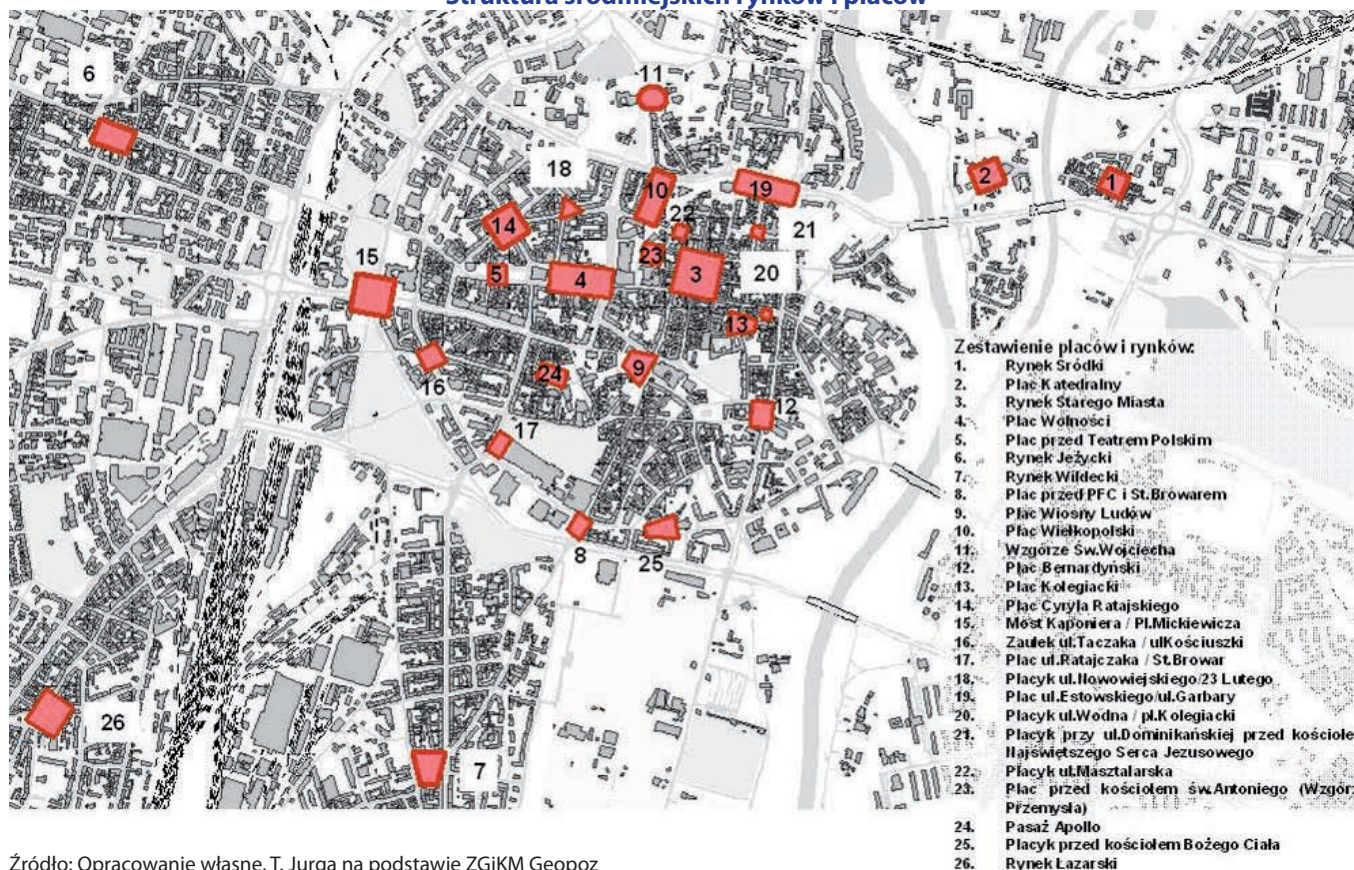
- Ring Stubben: zdefiniowany poprzez istniejący i projektowany ciąg komunikacji obwodowej śródmieścia wzdłuż pięknej alei drzew (Al. Niepodległości), skwerów i parków (Park Mickiewicza, skwer za Teatrem Wielkim, skwer Łukaszevicza, Park Karola Marcinkowskiego, skwer przy pomniku Armii Poznań), wzdłuż terenów otwartych nad rzeką Wartą (po zrealizowaniu północno-wschodniego domknięcia jego przebiegu),
- Rynek Łazarski(26), plac przy u zbiegu ulic Matejki i Wyspiańskiego oraz place wśród zabudowy willowej Sołacza,
- różne miejsca (zaułki, podwórka itp.), którym osie widokowe i dominanty przestrzenne nadają nowego znaczenia, miejsca nie odkryte, można by rzec, miejsca bezimienne, a jednak takie przez które przechodzimy codziennie budujemy historię tego miasta.

Powyższe zestawienie uświadamia, że najważniejsze rynki i place układają się w przestrzeni śródmieścia Poznania przede wszystkim w charakterystyczny krzyż dwóch osi: osi północ-południe i wschód-zachód, a Stary Rynek (3) jest przestrzennym zwornikiem, najważniejszym miejscem pośród nich. Pozostałe miejsca wypełniają tkankę śródmieścia w sposób pozornie luźny, by w końcu, poprzez formę bardzo dekoracyjnej zieleni skwerów i parków zamknąć przestrzeń śródmieścia wieńcem Ringu Stubben.

Rysunek (Struktura przestrzenna rynków i placów) pokazuje tę hierarchię oraz spójność urbanistyczno-architektoniczną powiązań, pewną strukturę, w której tkwi ogromny potencjał emocjonalny, do tej pory wykorzystywany dla budowania wizerunku miasta w nieznaczny stopniu.

Ważnym faktem jest to, że cały system rynków i placów tkwi w konkretnej rzeczywistości komunikacyjnej miasta. Nie można więc rozpatrywać działań w kontekście określonych celów niniejszej strategii bez krytycznej analizy takich zjawisk prze-

Struktura śródmiejskich rynków i placów

Źródło: Opracowanie własne, T. Jurga na podstawie ZGiKM Geopoz

strzennych, jak: obecna dostępność komunikacyjna rynków i placów, segregacja ruchów pieszych od samochodowych, ruch dostawczy do obiektów handlowych i gastronomicznych, dostępność tych miejsc dla pojazdów uprzywilejowanych oraz sposób dojazdu i parkowania przez mieszkańców w strefach przy i wokół placów i rynków. Śródmieście Poznania to obszar stałych konfliktów w zakresie ww. problemów. Bez rozwiązania tej sytuacji nie będzie możliwości osiągnięcia którejkolwiek z celów niniejszej strategii.

Z kolei największym problemem samych placów i rynków jest ich bezwyrazowość i nijakość, które to cechy wynikają z realizowanych na ich obszarach funkcji użytkowych. Obecnie o uroku i pięknie przestrzeni publicznej poznańskich rynków i placów decydują stragany i pawilony handlu bazarowego. Docelowo należy bezwzględnie ograniczyć handel w takich miejscach, a wolny od jakiegokolwiek zabudowy plac pozostawić dla różnorodnej kreacji społecznej. Poniżej przykładowo zostały opisane miejsca najbardziej charakterystyczne dla programu „Śródmiejskie rynki i place”.

1. Takie place jak: Rynek Jeżycki(6), Rynek Wildecki(7), Plac Wielkopolski(10), Plac Bernardyński(12) i Rynek Łazarski(26) są dzisiaj placami monofunkcyjnymi – są to przede wszystkim zwykłe targowiska warzywno-kwiatowe z elementami innego handlu (mięso, wędliny i inne). Stan taki nie jest w stanie utrzymać atrakcyjności przestrzennej tych placów w przyszłości miasta na poziomie ponadlokalnym. Przykłady różnych miast europejskich pokazują, że w centrum dużego miasta przestrzeń publiczna placu pełni na co dzień dużo ważniejsze funkcje od handlu targowiskowego, który organizowany jest jedynie w wybranym dniu tygodnia (czwartek lub sobota). Z chwilą zakończenia handlu wszystkie stragany są likwidowane przez handlujących (lub ich ilość jest znacznie ograniczana) i życie placu dalej wyznacza rytm jego codziennej różnorodnej miejskości. W przypadku placu Wielkopolskiego (10) różnorodność tę wyznaczają: bezpośrednie sąsiedztwo Starego Rynku(3), Wzgórza Przemysła(23) z planowanym do odbudowy Zamkiem Przemysła, bezpośrednie wyjście w kierunku Wzgórza św. Wojciecha, obecność przy placu budynku Akademii Sztuk Pięknych.

Wyjątkową odrębnością cechuje się Rynek Łazarski(26). Jest to plac autonomiczny, nie położony na ważnych ciągach turystyczno-handlowych. W tym przypadku należy podjąć działania, które wykorzystując indywidualny charakter miejsca stworzą silne pole przyciągania turystów i mieszkańców innych dzielnic Poznania. Być może warto podjąć próbę rozwinięcia ugruntowanej tradycji handlu różnorodnymi starociami na tym placu i stworzenia jedyne takiego miejsca w Poznaniu na większą skalę. Dla rangi miejsca wyzwaniem będzie zmiana pierzei zachodniej placu, na której do dzisiaj króluje pawilon handlowy PSS „Społem”.

Poprzez odpowiednie działania każdy z tych elementów może być wykorzystany dla stworzenia ram programowych codziennego życia placu, wzbogacanego handlem jedynie w wybranych porach tygodnia. Poza względami estetycznymi wpłynie to na znaczną poprawę poziomu parkowania w tym rejonie miasta, ponieważ różnorodne pojazdy dostawcze pojawiają się tu tylko kilka dni lub jeden dzień w tygodniu. Zasadniczo parkowanie pojazdów w tym obszarze powinno odbywać się na zasadach parkingów wielopoziomowych, zrealizowanych pod powierzchniami tych placów.

2. Podobny aspekt funkcjonowania dotyczy również pozostałych placów, a szczególności Starego Rynku(3). Obecnie poziom nasycenia różnorodną funkcją handlu codziennego i okazjonalnego w znacznym stopniu obniżył rangę tego miejsca i jego otoczenia. Stary Rynek należy do placów mniejszych, a więc poziom nasycenia jego przestrzeni funkcją handlową wymaga ściślejszej regulacji, tak by pobytowi na jego obszarze nie towarzyszyło uczucie ciasnoty, a więc uczucie znacznego dyskomfortu.

3. Przestrzeń o całkiem odrębnym charakterze, predysponującą to miejsce do placu o wybitnych walorach estetycznych i kulturowych jest szczyt wzgórza św. Wojciecha(11). Klasyczny układ przestrzeni zamkniętej pomiędzy dwoma ważnymi obiektami, powiązany z tkanką miasta osiami komunikacyjnymi i widokowymi, to przesłanki do myślenia o tym miejscu w kategoriach placu o randze Kapitolu w Rzymie. Niezwykłość tego miejsca wynika z wielowarstwowych uwarunkowań historycznych, silnych i bezpośrednich związków z istotnymi w strukturze przestrzennej miasta obszarami (Obszar Śródmiejski, Śródmieście, Cytadela), sprawowanych wokół niego funkcji i świadomości, czym to miejsce mogło by się stać. Warunkiem *sine qua non* przesądającym o przyszłości tego miejsca jest konieczność zorganizowania konkursu urbanistyczno-architektonicznego o wysokiej randze (zamkniętego, międzynarodowego).

4. Na skrzyżowaniu ulic Taczaka, Taylora i Kościuszki(16) placu jeszcze nie ma. Nie ma go w takim znaczeniu jakie przypisujemy innym miejscom w tej strategii. Obecnie jest to zwykłe skrzyżowanie kilku ulic, obudowane okazałymi kamienicami ze stacją benzynową w narożniku. Jest to jednak miejsce, które ma potencjał, by ważnym placem być. Ten potencjał to przede wszystkim obecność w tym rejonie Uniwersytetu Ekonomicznego (gmach główny przy al. Niepodległości 10, inne budynki przy al. Niepodległości 12, Towarowej 53, Taczaka 9 i Collegium Altum przy ul. Powstańców Wielkopolskich 16). Przestrzeń skrzyżowania wymienionych wyżej ulic może stać się placem o wyraźnym akademickim charakterze, co zdecydowanie wpłynie na pojawienie się nowych funkcji usługowych w parterach budynków lub fragmętu przestrzeni nowego placu. Zadanie nie jest łatwe, gdyż realizacja placu wymagać będzie likwi-

dacji istniejącej stacji benzynowej oraz zmiany zasad ruchu samochodowego w tym rejonie miasta. Również i w tym wypadku kształt i forma nowego placu powinna wynikać z konkursu architektoniczno – urbanistycznego. Miejsce to można nazwać: „Plac Taczaka-Taylora”.

5. Bardzo specyficznym miejscem jest dziedziniec Urzędu Miasta w Poznaniu. Dzisiaj miejsce to pełni funkcję zamkniętego parkingu dla pracowników urzędu i jego gości, do którego zaglądną sporadycznie wycieczki z przewodnikami. Od czasu do czasu odbywają się tutaj imprezy o charakterze kulturalnym (koncerty, spotkania). Niewiele osób zdaje sobie sprawę z tego, że dziedziniec ten położony jest na możliwym do zrealizowania, urokliwym przejściu pieszym (na tyłach fary), łączącym Plac Kolegiacki z Parkiem Chopina i ul. Wrocławską, a ponadto, dziedziniec ten nie musi być parkingiem. Przykład dziedzińca urzędowego w Koblenz (Niemcy) pokazuje jedną z pięknych możliwości.

Znaczenie wszystkich wymienionych wyżej miejsc dla budowy wizerunku miasta widać wyraźnie na tle funkcjonowania najbardziej znanych rynków i placów w Europie. Wystarczy przywołać w pamięci odwiedzane m.in. takie miejsca jak:

1. w Polsce - Stary Rynek w Krakowie, Stary Rynek i Plac Zamkowy w Warszawie, Długi Targ w Gdańsku;
2. w Europie - Plac św. Piotra, Kapitol i Plac del Poppolo w Rzymie, Akropol w Atenach, Plac Vendome, czy Plac des Vosges w Paryżu.

Są to miejsca charakterystyczne, poprzez które identyfikujemy te miasta (i kraje) nawet wtedy, kiedy jesteśmy znacznie od nich oddaleni.

W tym miejscu zwrócić należy uwagę na dwa istotne fakty. Po pierwsze, kształt i forma tych placów jest wynikiem świadomej działalności projektowej dawnych architektów, którzy poprzez wymiary i proporcje nadali tym miejscom w sposób całkowicie świadomy (zamierzony) cechy ładu i harmonii. Po drugie, historia rozwoju miast europejskich pokazała, że tradycyjnie ukształtowane śródmieścia, zawierające nagromadzone przez lata wartości o różnym charakterze, stają się wizerunkiem miasta, magnesem przyciągającym współczesnych mieszkańców i turystów. Czas pokazał, że zjawisko to zawsze występuje w przestrzeniach historycznych, a więc ukształtowanych w przeszłości.

W miastach zachodniej Europy proces budowania przyszłości miasta w oparciu o bogactwo kulturowe przeszłości rozpoczął się już dawno. Wystarczy wspomnieć, że literatura tematu już z lat 50-tych ubiegłego wieku wskazywała na bezwzględną konieczność kontaktu ówczesnego społeczeństwa (poddanego szybkim zmianom, wywołujących również różne negatywne zjawiska o charakterze patologicznym) z przeszłością (a więc z tym co stałe i niejako niezmiennie) w budowaniu miasta przyszłości.

Z ww. faktów wynika, że forma i kształt poznańskich placów i rynków ma również ogromne znaczenie dla przyszłości naszego miasta. Paradoksalnie znaczenie to wypływa także z faktu powstania w czasie minionych kilkudziesięciu lat również w Poznaniu tzw. modernistycznych osiedli mieszkaniowych. Jakkolwiek geneza kształtu przestrzennego tych osiedli wywodzi się z uznanego i trwale w historii architektury i urbanistyki osadzonego kierunku (nadanego przez szkołę Bauhausu), to jednak są to wciąż obszary, w których brakuje tak wyraźnie, tak humanistycznie naznaczonych przestrzeni, jak w tradycyjnie ukształtowanych placach i rynkach obszaru śródmiejskiego naszego miasta. To te miejsca ludzie wybierają jako cel spotkań, wypoczynku, zakupów, bo w nich czują się po prostu lepiej. To tutaj przybywają turyści zainteresowani pobytem w naszym mieście, bo tylko tutaj mogą najpełniej przeżyć bezpośredni kontakt z historią miasta i jednocześnie odczuć puls jego życia współczesnego za pośrednictwem spotkań z ludźmi i udziału w wielowymiarowych zdarzeniach publicznych.

Planowane działania/projekty:

Projekt 1 – Przebudowa istniejących rynków i placów.

Projekt 2 – Poprawa estetyki przestrzeni publicznej rynków i placów Poznania.

Projekt 3 – Podniesienie atrakcyjności przestrzennej rynków i placów.

Projekt 4 – Wyeksponowanie istotnych elementów tkanki urbanistycznej, stanowiących o tożsamości i historii poznańskich rynków i placów.

Projekt 5 – Wprowadzenie ułatwień w przemieszczaniu się osób pomiędzy różnymi i różnorodnymi rynkami i placami.

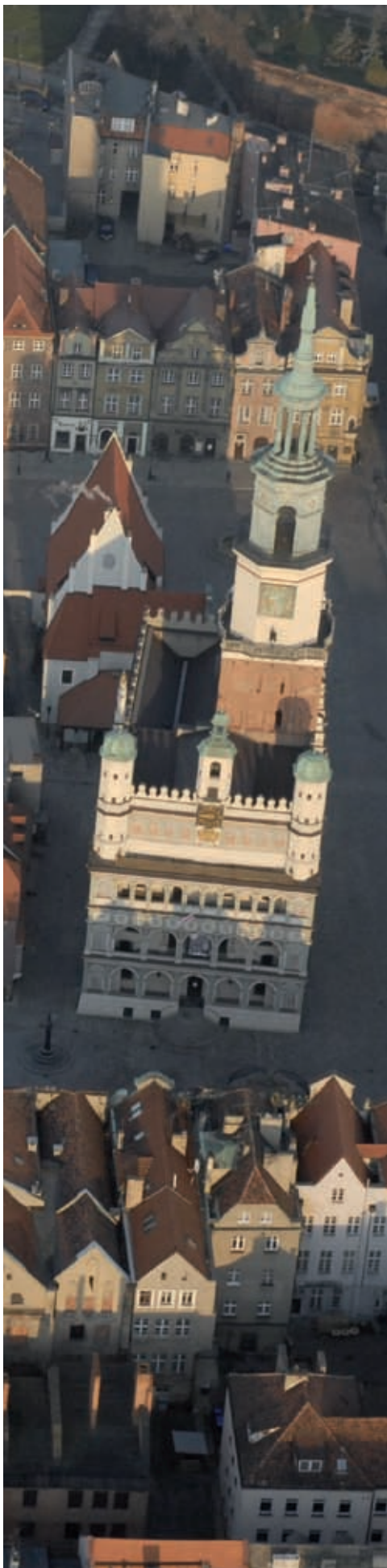
Projekt 6 – Podjęcie działań zmierzających do rewitalizacji zdegradowanego otoczenia rynków i placów.

Projekt 7 – Analiza uwarunkowań komunikacyjnych sprawnego funkcjonowania poznańskich rynków i placów na tle układu komunikacyjnego miasta.

Główne zadania w wymienionych projektach:

Projekt 1:

1. Wykonanie inwentaryzacji urbanistycznej rynków i placów:
 - a) Wykonanie dokumentacji mapowej i fotograficznej, opis.

2. Analizy problemowe:

- a) Analizy historyczne w zakresie odpowiednio do obszarów - wnioski.
- b) Identyfikacja cech tożsamości poszczególnych miejsc.
- c) Analiza rynków i placów pod kątem ich znaczenia w strukturze przestrzennej miasta i w percepcji społecznej.
- d) Zbadanie historycznych uwarunkowań ich powstania.
- e) Analiza kształtu przestrzennego i kompozycji przestrzennej rynków i placów.
- f) Analiza funkcji rynków i placów, pod kątem określenia zmiany sposobu ich użytkowania codziennego i świątecznego.

Projekt 2:

1. Zbadanie obecnego stanu technicznego i estetycznego rynków i placów.
2. Wykonanie projektów koncepcyjnych architektoniczno-urbanistycznych, określających zakres zmian w ukształtowaniu rynków i placów oraz sposobu ich użytkowania.
3. Przeprowadzenie konkursów urbanistyczno-architektonicznych dla wybranych placów (np. Rynek Jeżycki(6), Rynek Wildecki(7), Wzgórze św. Wojciecha(11), „Plac Taczaka-Taylora”(16), Wzgórze Przemysła(23) i Rynek Łazarski(26).
4. Wykonanie planów realizacyjnych dla poszczególnych miejsc (rozwiązania architektoniczno-budowlane).
5. Wyposażenie tych miejsc w zieleń, nowe elementy małej architektury (tj. pomniki, rzeźby, fontanny) oraz odpowiedniego uzbrojenia podziemnego (dla potrzeb nowych, okazjonalnych imprez handlowych).

Projekt 3:

1. Uporządkowanie elementów wyposażenia przestrzeni miejskiej, wymagających zmiany lub optymalizacji użytkowania (elementy reklamy wizualnej, SIP, znaki drogowe, szyldy itp.) oraz wyeksponowanie elementów wartościowych (historycznie, estetycznie itp.) w przestrzeni rynków i placów.
2. Stworzenie ram przestrzennych dla różnorodnych wydarzeń kulturalnych i imprez organizowanych w atrakcyjnej przestrzeni rynków i placów i spowodowanie, że centrum miasta stanie się rzeczywistym „sercem miasta” i jednocześnie unikatową atrakcją turystyczną.

Projekt 4:

Analizy historyczne odpowiednio do obszarów – wnioski i wskazania.

Projekt 5:

1. Wykreowanie czytelnego systemu powiązań funkcjonalnych pomiędzy wszystkimi rynkami i placami na obszarze śródmieścia miasta w powiązaniu z innymi najważniejszymi elementami struktury przestrzennej tego obszaru.
2. Stworzenie czytelnego oznakowania przebiegu Traktu Królewsko – Cesarskiego przez obszar śródmieścia miasta Poznania.
3. Koncepcja urbanistyczno – architektoniczna o charakterze funkcjonalno – przestrzennym obszaru śródmieścia:
 - a) koncepcja urbanistyczno – architektoniczna o charakterze funkcjonalno – przestrzennym, dotyczące obszarów śródmiejskich na tle całego miasta,
 - b) struktura przestrzenna przestrzeni publicznych na obszarach śródmiejskich miasta,
 - c) powiązania funkcjonalne i relacje pomiędzy rynkami i placami, a pozostałymi elementami przestrzeni publicznej miasta, a w tym z Traktem Królewsko – Cesarskim,
 - d) wytyczne z zakresu relacji ogólnych pomiędzy poszczególnymi obszarami miasta,

- e) propozycje rozwiązań w trzech kategoriach problemowych: komunikacyjnej, funkcjonalnej (w tym infrastruktura), estetycznej i symbolicznej:
- komunikacyjnej – rozwiązanie problemu segregacji ruchu samochodowego i pieszego (bezpieczeństwo pieszego mieszkańca i turysty), zasad parkowania (rozwój idei parkingów strategicznych w obrębie śródmieścia miasta Poznania), likwidacji wszelkich barier architektonicznych zasad organizacji życia i poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej,
 - funkcjonalnej – stworzenie czytelnego systemu ciągów pieszych w obrębie śródmieścia Poznania, integrujących wszystkie rynki i place, ustalenie zasad funkcjonowania handlu stałego i tymczasowego na obszarze placów,
 - estetycznej – eliminacja reklamy wizualnej z obszaru rynków i placów i ciągów pieszych, tworzących unikatowy system spacerowo-turystyczny, stworzenie propozycji kształtu i formy obiektów służących do handlu stałego i tymczasowego,
 - symbolicznej – nadanie przestrzeni rynków i placów cech symbolicznych, odwołujących się do historii miasta, zdarzeń kulturowych, legend i mitów.

Projekt 6:

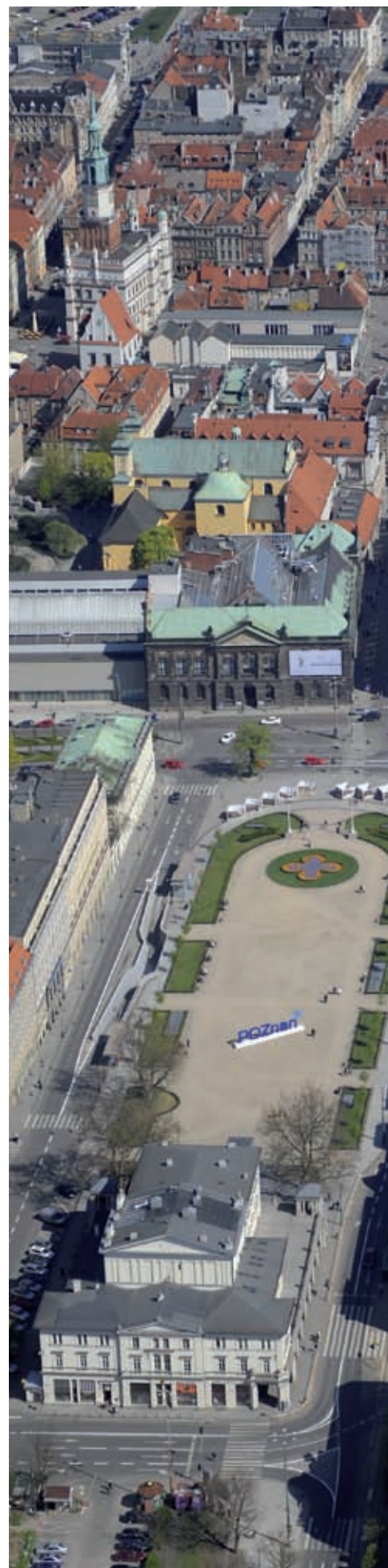
1. Określenie głównych problemów rewitalizacyjnych i zagrożeń społeczno - przestrzennych dla obszarów otaczających rynki i place.
2. Opracowanie programów funkcjonalno-użytkowych dla kwartałów zabudowy otaczających rynki i place.
3. Stworzenie oferty inwestycyjnej – tereny wolne od zabudowy na styku przestrzeni publicznych rynków i placów, a tereny otaczające.

Projekt 7:

1. Aktualizacja założeń komunikacyjnych związanych z obsługą stref śródmiejskich Poznania, określonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta.
2. Określenie wytycznych komunikacyjnych (ruch pieszego, a ruch samochodowy) dla funkcjonowania poszczególnych placów i rynków.

Etapowanie działań i projektów:

Zasadniczo etapowanie powinno zakładać realizację zasady od ogółu do szczegółu, z jednoczesną równoległością działań w ramach różnych projektów. Działania należy rozpocząć od realizacji Projektu 7. Społeczna jakość przestrzeni publicznych poznańskich rynków i placów wymaga działań długofalowych, konsekwentnych i radykalnych. Zmiany należy wprowadzić na bardzo wielu płaszczyznach funkcjonowania przestrzeni publicznej, jednak życie codzienne wskazuje, że o randze danego miejsca decyduje łatwość i szybkość dostępu do niego oraz swoboda pieszego przemieszczania się na jego obszarze. Niezależnie od analiz określonych w Projektach od 1 do 6 pilnego rozwiązania wymaga problem sprawnego parkowania w najbliższym otoczeniu wszystkich rynków i placów. Z punktu widzenia turysty indywidualnego najkorzystniejszym rozwiązaniem jest znaleźć się w sercu miasta, na placu, wychodząc wprost z samochodu, a więc wychodząc na plac z parkingu zlokalizowanego pod placem. Jednocześnie ważnym jest, by poruszając się na wybranym obszarze miasta (wokół placu lub pomiędzy placami) pieszy mógł zapomnieć, że samochód w ogóle istnieje, co jest o tyle trudne, że mamy tu do czynienia dodatkowo jednocześnie z ruchem samochodowym dostawczym i lokalnym

mieszkańców zamieszkujących na terenach przylegających bezpośrednio do placów i rynków, jak i w ich najbliższym otoczeniu. W ramach Projektu 7 należy więc ponownie przeanalizować dotychczasowe ustalenia komunikacyjne zawarte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Poznania, a wnioski zawrzeć w formie wytycznych szczegółowych do działań w ramach Projektów 1-6.

W ramach Projektów 1-6 działania można prowadzić zasadniczo niezależnie, równolegle do siebie. Oznacza to, że łączny czas realizacji programu strategicznego nie musi być sumą lat przewidzianych dla każdego projektu oddzielnie.

Proponowane etapowanie:

Etap 1 – Przeprowadzenie działań związanych z Projektem 7.

Etap 2 – Przeprowadzenie działań związanych z Projektami 1 - 6, a dotyczących rynków i placów układające się w charakterystyczny krzyż w strukturze przestrzennej śródmieścia.

Etap 3 – Przeprowadzenie działań związanych z Projektami 1 - 6 i dotyczących rynków i placów obszaru ul.Garbary i Pl. Kolegiackiego.

Etap 4 – Przeprowadzenie działań związanych z Projektami 1 – 6 i dotyczących rynków i placów ulic Ratajczaka, Kościuszki i Taczaka.

Etap 5 – Przeprowadzenie działań związanych z Projektami 1 – 6 i dotyczących rynków i placów obszaru ulicy 23 Lutego i Pl.C.Ratajskiego.

Etap 6 – Przeprowadzenie działań związanych z Projektami 1 – 6 i dotyczących Rynku Jeżyckiego, Rynku Wileckiego, Rynku Łazarskiego i Rynku Śródeckiego.

Niezależnie od przewidywanych działań projektowych niezbędnym będzie organizacja prac realizacyjnych. Można je częściowo wdrażać równolegle z prowadzonymi projektami. Podstawowym problemem przestrzeni publicznych naszych rynków i placów jest wszechobecność na ich obszarach i w bezpośredniej ich bliskości pojazdów samochodowych. Stałe podnoszenie atrakcyjności tych miejsc może się więc odbywać w pierwszej kolejności poprzez konsekwentne usuwanie tych pojazdów poza granice rynków i placów, a w następnej poza granice stref obszarów ruchu pieszego. Te działania realizacyjne należy podjąć po wykonaniu Projektu 7 (Etap 1 działań projektowych).

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Aktywny wypoczynek w Poznaniu.
- * Czysty Poznań.
- * Kulturalny Poznań.
- * Obywatelski Poznań.
- * Poznań wrażliwy społecznie.
- * Rzeka w mieście.
- * Turystyczny Poznań.
- * Zrównoważony rozwój transportu.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP :

- * Miejski Program Rewitalizacji dla Miasta Poznania.
- * Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania.

Efekty realizacji programu:

1. Korzyści społeczne:

- a) Przyjazna i czytelna (atrakcyjna) dla mieszkańca i turysty przestrzeń rynków i placów w obrębie historycznego układu urbanistycznego śródmieścia miasta Poznania:
 - Większe utożsamianie się mieszkańca z własnym miastem.
 - Lepsze samopoczucie mieszkańców i turystów.
 - Poprawa wizerunku władzy miejskiej w oczach mieszkańców miasta, a w tym zaangażowanie się prywatnych firm usługowych i handlowych, działających w obszarze oddziaływania przestrzeni publicznej miasta, w rozwój partnerstwa publiczno prywatnego z miastem w działaniach na rzecz celu strategicznego w tym programie.
- b) Architektoniczno – funkcjonalna wizytówka miasta Poznania:
 - Powstanie reprezentacyjnego charakteru przestrzeni publicznej, podkreślającej i uwypuklającej najważniejsze obiekty architektoniczne miasta.

- Podniesienie poziomu rozwiązań estetycznych nawierzchni placów i ulic, fasad domów, elementów małej architektury, nowych rozwiązań zieleni, oświetlenia ulicznego i fasad obiektów zabytkowych (modernizacja).
- c) Wzrost atrakcyjności miasta Poznania na tle innych miast polskich i europejskich – intensywniejszy ruch turystyczny i biznesowy; szerszy się profil gości odwiedzających miasto Poznań.

2. Korzyści ekonomiczne:

- a) Wydłużony sezon turystyczny.
- b) Rozszerzony zostanie zakres oferowanych usług, co wpłynie na szerszy profil gości odwiedzających miasto.
- c) Zwiększone wpływy z różnego rodzaju opłat i podatków do budżetu miasta.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
- * Umowy partycypacyjne z Miastem zawarte z wszystkimi beneficjentami, którym działanie w przestrzeni publicznej rynków i placów przynosi korzyści ekonomiczne.
- * Środki unijne.

Mierniki realizacji programu:

- * liczba turystów odwiedzających miasto Poznań,
- * liczba funkcji usługowych związanych z obsługą ruchu turystycznego (hotele, gastronomia itp.),
- * aktywność przestrzenna rynków i placów w zakresie inspirowania i stymulowania różnorodnej działalności artystycznej (happeningi, inscenizacje plenerowe itp.),
- * badania poziomu świadczonych usług w odniesieniu do potrzeb społecznych.

Ryzyko realizacji programu:

Występuje przede wszystkim ryzyko o charakterze ekonomicznym.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy miasta.
- * Turyści.
- * Przedsiębiorcy.
- * Inwestorzy.

Koordynator programu:

Wydział Urbanistyki i Architektury.

Współpraca:

- * Miejski Konserwator Zabytków.
- * Wydział Rozwoju Miasta.
- * Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.
- * Wydział Gospodarki Nieruchomościami.
- * Zarząd Dróg Miejskich.
- * Miejska Pracownia Urbanistyczna.

Partnerzy zewnętrzni:

- * Stowarzyszenia kupieckie.
- * Rady osiedli.
- * Wydział Architektury i Urbanistyki Politechniki Poznańskiej.
- * Stowarzyszenie Architektów Polskich i Towarzystwo Urbanistów Polskich.
- * Architekci i urbaniści.
- * Media.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Turystyczny Poznańnr programu: **17**

Podprogramy:

- I. Poznań – Centrum Turystyki Kulturowej**
- II. Poznań – Miasto Kongresów, Konferencji i Spotkań**
- III. Poznań – Centrum Turystyki Aktywnej i Rekreacyjnej**

Kontynuacja Planu Rozwoju Miasta Poznania**Cele strategiczne:**

- Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu.
(Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu)
- Utworzenie metropolii Poznań
(Obszar: Metropolia)

Cele pośrednie:

- * Wykreowanie Poznania jako centrum kultury i turystyki o randze międzynarodowej.
- * Wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców i przyjezdnych.
- * Wzrost międzynarodowego znaczenia Poznania w sieci metropolii europejskich.

Cele programu/podprogramów:

- * Wykreowanie Poznania na jeden z wiodących ośrodków turystyki kulturowej w Europie i wypromowanie markowego zintegrowanego produktu turystyki kulturowej: Traktu Królewsko-Cesarskiego.
- * Rozwój instytucji i struktur prowadzących do wykształcania się funkcji metropolitalnych miasta.
- * Zwiększenie znaczenia Poznania jako ośrodka turystyki biznesowej na poziomie międzynarodowym.
- * Zwiększenie udziału lokalnej gospodarki turystycznej w PKB.
- * Lepsze wykorzystanie przestrzeni, infrastruktury technicznej, kapitału ludzkiego i społecznego miasta dla rozwoju funkcji kongresowych, spotkań oraz organizacji imprez kulturalnych.
- * Lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych i rozwijanie infrastruktury służącej uprawianiu turystyki miejskiej i rekreacyjnej.
- * Skuteczna promocja Miasta, jako atrakcyjnego historycznie i kulturowo miejsca spotkań, organizacji konferencji i kongresów, dysponującego odpowiednią infrastrukturą i gwarantującego kompleksową i fachową obsługę.
- * Integracja działań marketingowych podmiotów działających bezpośrednio lub pośrednio w obszarze turystyki.
- * Zwiększenie synergii między rozwojem turystyki a rekreacji na obszarze Metropolii Poznań.

Geneza:

Poznań dysponuje olbrzymim potencjałem dla rozwoju turystyki kulturowej i biznesowej (co wskazano już w 2000 r. w opracowaniu „Strategia rozwoju rynku turystycznego w Poznaniu” pod redakcją prof. Stefana Bosiackiego). Narodowa Strategia Rozwoju Kultury wskazuje Poznań jako jedno z pięciu miast w Polsce o największym potencjale dla rozwoju markowych produktów turystyki kulturowej. Dla osiągnięcia znaczącej pozycji na rynku turystyki kulturowej, konieczne jest zintegrowanie oferty różnych instytucji i podmiotów w ramach jednego, atrakcyjnego i unikatowego produktu. W tym celu utworzony został Program Rozwoju Narodowego Produktu Turystycznego „Trakt Królewsko-Cesarski”, który stanie się ważnym produktem wizerunkowym miasta w tej dziedzinie, stymulując rozwój gospodarki turystycznej. Doprowadzi to do ukształtowania wizerunku Poznania jako miasta atrakcyjnego turystycznie i oferującego czytelny, rozpoznawalny produkt turystyczny. Poznań należy także do tych dużych i historycznych miast Polski, które spełniają wiele warunków, aby stać się miejscem konferencji, kongresów, spotkań oraz imprez kulturalnych i sportowych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. Szczególne znaczenie w tym względzie posiada infrastruktura instytucjonalna Międzynarodowych Targów Poznańskich. Żadne miasto w Polsce nie dysponuje tak dużą powierzchnią wystawienniczą i kongresową, jaką posiadają MTP. Walorem

tej przestrzeni jest jej centralne położenie w sąsiedztwie dworca kolejowego i niewielkiej odległości od portu lotniczego. Infrastrukturę tę uzupełnia wiele innych obiektów, w których organizować można spotkania i konferencje. Są to przede wszystkim obiekty poznańskich wyższych uczelni, instytutów naukowo - badawczych, a także hoteli.

Niewątpliwą cechą miasta jest tradycja organizacji międzynarodowych spotkań o różnym charakterze. Duże znaczenie mają doświadczenia zdobyte m.in. przy organizacji PeWuKi, imprez wystawienniczych Międzynarodowych Targów Poznańskich, Zgromadzenia Ogólnego CEMR oraz Konferencji Klimatycznej ONZ z 2008 roku, a także Europejskiego Spotkania Młodych Wspólnoty z Taizé w grudniu 2009 r. Poznań był także miejscem międzynarodowych imprez sportowych i kulturalnych, jednorazowych i cyklicznych (Festiwal Malta, Konkurs Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego, mecze piłkarskie reprezentacji Polski, rozgrywki pucharowe, najwyższej rangi międzynarodowe zawody sportowe, szczególnie w sportach wodnych). Dalszy rozwój funkcji kongresowych i poszerzenie rodzajowego zakresu spotkań jest jedną z dróg do umocnienia Poznania jako ośrodka kultury i nauki oraz wykształcenia trwałych funkcji metropolitalnych.

Turystyka biznesowa i kulturowa są wobec siebie komplementarne. Oferta kulturalna stanowi element wzbogacający ofertę biznesową i coraz częściej o organizacji danej konferencji itp. decyduje nie tylko dobrze rozwinięta infrastruktura turystyki biznesowej, ale także możliwość zapewnienia przez dany ośrodek bogatej oferty dodatkowej. Markowy produkt turystyki kulturowej będzie atutem Poznania, wspomagającym konkurowanie na rynku turystyki biznesowej.

Duże znaczenie dla wzbogacenia i urozmaicenia oferty turystycznej miasta ma też możliwość rozwijania w Poznaniu różnego rodzaju form turystyki aktywnej i rekreacyjnej, wykorzystującej zasoby naturalne i walory krajobrazowe. Poznański „krzyż zieleni”, jeziora i otaczające je duże obszary zieleni leśnej i parkowej oraz nowoczesne Zoo, największa w Polsce palmiarnia, Ogród Botaniczny UAM, unikatowy kompleks sportowo-rekreacyjny nad jez. Maltańskim i powstające tam termy, tereny jezdzieckie na Woli, pierścień dawnych fortyfikacji, rezerваты przyrodnicze i obszary chronione tworzą naturalną bazę dla rozwijania różnych form turystyki aktywnej.

Planowane działania/projekty:

- 1) Promocja potencjału kulturowego, konferencyjnego i kongresowego Poznania z uwzględnieniem walorów rekreacyjnych Miasta – działanie ciągłe.
- 2) Zwiększenie konkurencyjności i znaczenia Poznania jako ośrodka konferencyjnego, kongresowego i miejsca spotkań na poziomie międzynarodowym – działanie ciągłe.
- 3) Wspieranie rozwoju i promowanie atrakcyjnych produktów turystycznych w zakresie turystyki miejskiej i rekreacyjnej – działanie ciągłe.
- 4) Budowa i uruchomienie Interaktywnego Centrum Historii Ostrowa Tumskiego.
- 5) Aktywizacja turystyczna Ostrowa Tumskiego i Śródku – stworzenie parku kulturowego.
- 6) Stworzenie systemu identyfikacji wizualnej i informacji przestrzennej dla Traktu.
- 7) Opracowanie szlaków tematycznych.
- 8) Weryfikacja „Strategii rozwoju rynku turystycznego w Poznaniu”.
- 9) Stworzenie systemu monitoringu rynku turystycznego w Poznaniu.
- 10) Realizacja założeń Programu Trakt Królewsko-Cesarski w poszczególnych kategoriach produktowych na kolejnych obszarach miasta.
- 11) Rewitalizacja i adaptacja turystyczno-kulturalna elementów XIX-wiecznego pierścienia fortecznego w Poznaniu – opracowanie programu działań dla fortów.

Główne zadania w wymienionych projektach:

1) Promocja potencjału kulturowego, konferencyjnego i kongresowego Poznania z uwzględnieniem walorów rekreacyjnych Miasta.

- a) Opracowanie materiałów informacyjno-promocyjnych prezentujących ofertę Miasta w zakresie turystyki kulturowej oraz organizacji i obsługi konferencji, kongresów i spotkań, z uwzględnieniem propozycji dotyczących możliwości aktywnej rekreacji i spędzania czasu wolnego.
- b) Modernizacja infrastruktury Międzynarodowych Targów Poznańskich celem jeszcze lepszego ich dostosowania do pełnienia funkcji kongresowych, miejsca spotkań i organizacji masowych wydarzeń o charakterze kulturowym i sportowym. Wzmocnienie struktury i pozycji Centrum Kongresowego Poznań jako podmiotu koordynującego działania i zakres organizacji konferencji i kongresów oraz promocji potencjału kongresowego Miasta.
- c) Realizacja programów wspierających aktywność osób i instytucji zaangażowanych pozyskiwanie i organizację konferencji, kongresów i spotkań w Poznaniu, a także rozwijających infrastrukturę turystyczną i paraturystyczną.
- d) Wykorzystywanie standardowych i niestandardowych narzędzi komunikacji marketingowej.

- e) Nawiązywanie i utrzymywanie współpracy z mediami oraz realizowanie wizyt studyjnych dla dziennikarzy w celu promocji walorów turystycznych Poznania.
- f) Udział w spotkaniach międzynarodowych stowarzyszeń i sieci miast (np. ICCA, Culture Forum Eurocities i inn.), udział w charakterze wystawcy na branżowych targach turystycznych (TourSalon, ITB, EIBTM, EXPONATEC i inne.).

2) Zwiększenie konkurencyjności i znaczenia Poznania jako ośrodka konferencyjnego, kongresowego i miejsca spotkań na poziomie międzynarodowym realizowane będzie poprzez następujące działania:

- a) Wspieranie modernizacji i rozwoju infrastruktury konferencyjnej, kongresowej, służącej organizacji spotkań oraz infrastruktury strefy towarzyszącej, ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury Międzynarodowych Targów Poznańskich.
- b) Wykreowanie, w ramach poprawy atrakcyjności przestrzeni miejskiej i wzmocnienia oferty kongresowej Miasta, nowych wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, uwzględniających funkcję obsługi konferencji i kongresów.
- c) Rozbudowa oraz podniesienie atrakcyjności oferty turystycznej dedykowanej turystom (kulturowym i rekreacyjnym) oraz uczestnikom kongresów, konferencji i spotkań z uwzględnieniem organizacyjnych rozwiązań o charakterze multifunkcyjnym, ułatwiających korzystanie z oferty miasta.
- d) Inicjowanie działań i podejmowanie współpracy ze środowiskiem naukowym, biznesowym, politycznym i kulturalnym, celem pozyskiwania istotnych z racji rangi, charakteru i liczby uczestników konferencji, kongresów i spotkań.
- e) Podejmowanie bieżącej współpracy z organizatorami konferencji, kongresów i spotkań, zapewnianie wsparcia organizacyjnego, dostarczanie materiałów informacyjnych.
- f) Współdziałanie z podmiotami branży konferencyjnej, kongresowej i strefy towarzyszącej, celem identyfikacji potrzeb i oczekiwań organizatorów i uczestników konferencji, kongresów i spotkań oraz zapewnienia wysokiego standardu obsługi.

3) Wsparcie rozwoju i promowanie atrakcyjnych produktów turystycznych w zakresie turystyki kulturowej, miejskiej i rekreacyjnej

- a) Udoskonalanie i rozwijanie dotychczas sprawdzonych i cieszących się uznaniem produktów turystycznych (np. „Poznań za pół ceny”, gry miejskie, „Noc zakupów”, Jarmark Świętojański, Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Malta”, Poznań dla Ziemi, itp.),
- b) Opracowanie i wypromowanie nowych produktów turystyki miejskiej (np. szlak poznańskich fortyfikacji, poznański odcinek Drogi Św. Jakuba) i turystyki rekreacyjnej (np. poznański szlak przyrodniczy).
- c) Wsparcie turystyki rowerowej na obszarze Metropolii Poznań.

4) Budowa i uruchomienie Interaktywnego Centrum Historii Ostrowa Tumskiego

- a) Budowa obiektu Centrum Historii i stworzenie ekspozycji.
- b) Budowa parkingu dla autokarów na Śródcie.
- c) Przebudowa ul. Gdańskiej.
- d) Budowa promenady wzdłuż Cybiny.
- e) Budowa systemu informacji turystycznej dotyczącej Centrum.

5) Aktywizacja turystyczna Ostrowa Tumskiego i Śródk – stworzenie parku kulturowego

- a) Instalacja nowych elementów ekspozycji informacyjnej w podziemiach katedry.
- b) Uruchomienie punktu widokowego na północnej wieży katedralnej (realizacja w gestii Kurii Metropolitalnej).
- c) Nadanie Ostrowowi Tumskiemu statusu parku kulturowego.
- d) Uporządkowanie przestrzeni publicznej Ostrowa Tumskiego i Śródk.
- e) Budowa systemu informacji turystycznej dotyczącej parku kulturowego.

6) Stworzenie systemu identyfikacji wizualnej i informacji przestrzennej dla Traktu

- a) Opracowanie i uzgodnienie koncepcji systemu identyfikacji i informacji przestrzennej dla Traktu Królewsko – Cesarskiego (w tym także elementów małej architektury, udogodnień dla osób niepełnosprawnych, itp.).
- b) Opracowanie projektu realizacyjnego.
- c) Instalacja elementów systemu identyfikacji i informacji przestrzennej na poszczególnych obszarach Traktu.

7) Opracowanie szlaków tematycznych

- a) Opracowanie koncepcji przebiegu szlaków tematycznych.
- b) Wytyczenie szlaków tematycznych w przestrzeni miasta.
- c) Stworzenie informatorów o poszczególnych szlakach tematycznych (foldery, strona internetowa, multimedialne przewodniki do odtwarzania w telefonach komórkowych i iPOD-ach).
- d) Zintegrowanie z systemem informacji turystycznej.

8) Weryfikacja „Strategii rozwoju rynku turystycznego w Poznaniu”

Ponieważ „Strategia rozwoju rynku turystycznego” została opracowana w 2000 r. konieczna jest weryfikacja jej założeń i aktualizacja zapisów. Nowe opracowanie stanowić będzie bazę metodyczną i merytoryczną do podejmowania dalszych działań w ramach programu „Turystyczny Poznań”.

10) Stworzenie systemu monitoringu rynku turystycznego w Poznaniu

Bieżące monitorowanie ruchu turystycznego pozwoli na mierzenie efektów realizacji Programu oraz odpowiednie dostosowywanie oferty w zakresie turystyki kulturowej i biznesowej do wymagań turystów. Umożliwi to również ocenę wpływu tej dziedziny na rozwój podmiotów gospodarczych sektora turystycznego i paraturystycznego. Przewidywana jest integracja działań z projektem Poznańskiego Barometru Turystycznego, realizowanym przez PLOT i Katedrę Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

11) Realizacja założeń Programu Trakt Królewsko-Cesarski w poszczególnych kategoriach produktowych na kolejnych obszarach miasta

Działania wdrażające Program Trakt Królewsko-Cesarski będą sukcesywnie planowane dla poszczególnych kategorii produktowych Traktu, realizowane w kolejnych obszarach miasta, z uwzględnieniem ich specyfiki i charakteru. W ramach podstawowych kategorii produktowych zintegrowanego produktu turystycznego Trakt Królewsko-Cesarski realizowane będą m.in.:

- a) produkt turystyczny „Rzeczowy” – mapy, przewodniki, pamiątki itp.,
- b) produkt turystyczny „Usługa” – usługi przewodnickie, informacja turystyczna, itp.,

- c) produkt turystyczny „Wydarzenie” – „Weekend z Historią”, „Tropem...” itp.,
- d) produkt turystyczny „Obiekt” – np. Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego,
- e) produkt turystyczny „Obszar” – np. Park Historyczny Ostrów Tumski,
- f) produkt turystyczny „Szlak” – np. szlak secesji jeżyckiej).

Obecnie obszarem priorytetowym jest Ostrów Tumski i Śródka, ze względu na unikalne dziedzictwo kulturowe. Rozwiązania zastosowane na tym obszarze będą „modelem” dla realizacji Programu na innych obszarach Traktu. W kolejnych etapach działaniami programowymi objęte zostaną: Komandoria, Zagórze, Chwaliszewo, Grobla, Piaski; Wzgórze Św. Wojciecha, Stare Miasto (w dawnych murach miejskich), Plac Wolności, Dzielnica Zamkowa, Jeżyce

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * „Kierunki rozwoju turystyki do 2015 r.” (dokument przygotowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, przyjęty przez Radę Ministrów 26.09.2008 r.).
- * „Marketingowa Strategia Polski w sektorze turystyki na lata 2008 - 2015” (dokument przyjęty przez Radę Polskiej Organizacji Turystycznej w dniu 16.10.2008 r.).
- * „Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2013” (dokument przygotowany przez Ministerstwo Kultury, przyjęty przez Radę Ministrów 21.09.2004 r.).
- * „Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r.” (dokument przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego 19.12.2005 r.).
- * Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego o udziale Województwa Wielkopolskiego w realizacji Programu „Trakt Królewsko – Cesarski w Poznaniu” z dnia 27 marca 2006 r.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Aktywny wypoczynek w Poznaniu
- * Akademicki i Naukowy Poznań.
- * Kulturalny Poznań.
- * Metropolitalny Poznań.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * „Strategia rozwoju rynku turystycznego w Poznaniu” pod redakcją prof. Stefana Bosiackiego, 2000 r.).
- * „Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005 - 2010” (dokument przyjęty przez Radę Miasta Poznania 23.11.2004 r.).
- * „Strategia Rozwoju Narodowego Produktu Turystycznego Trakt Królewsko – Cesarski w Poznaniu” (dokument przyjęty przez Radę Miasta Poznania 7.02.2006 r.).

Efekty realizacji programu:

- * zaistnienie Poznania jako jednego z ważniejszych ośrodków turystyki kulturowej w Europie, rozpoznawalność markowego produktu turystyki kulturowej: Traktu Królewsko-Cesarskiego wśród innych markowych produktów turystycznych Polski.
- * zmiana stereotypu postrzegania Poznania wyłącznie jako „miasta targowego”.
- * wzrost świadomości historycznej i patriotycznej Polaków i mieszkańców Poznania, że „...tu się Polska zaczęła”.
- * wzrost znaczenia Poznania jako ośrodka turystyki biznesowej, miejsca organizacji konferencji i kongresów na poziomie regionalnym i subkontynentalnym, a także atrakcyjnego historycznie i kulturowo miejsca spotkań, dysponującego odpowiednią infrastrukturą i gwarantującego kompleksową i fachową obsługę.
- * wzrost liczby turystów odwiedzających Poznań.
- * rozwój gospodarki w sektorze przedsiębiorstw turystycznych i wzrost udziału turystyki w PKB.
- * poprawa jakości infrastruktury turystycznej i informacji turystycznej.
- * pełniejsze i bardziej efektywne wykorzystanie infrastruktury konferencyjnej, kapitału ludzkiego i społecznego miasta oraz potencjału poznańskich placówek naukowych i kulturalnych w zakresie organizacji kongresów, konferencji i spotkań.
- * wykształcenie się funkcji metropolitalnych Poznania.
- * utrwalenie się wizerunku Poznania jako miasta atrakcyjnego dla osób przyjezdnych, (zarówno uczestników kongresów, biznesmenów, turystów kulturowych jak i osób poszukujących możliwości aktywnego wypoczynku), proponującego atrakcyjną i różnicowaną rodzajowo ofertę spędzania wolnego czasu.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
- * Środki pochodzące z Funduszy Unijnych (w tym w szczególności z Programu Operacyjnego „Innowacyjna Gospodarka” oraz Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego).
- * Środki organizacji, stowarzyszeń i klubów działających na rzecz rozwoju miasta.
- * Środki własne przedsiębiorstw branży turystycznej i paraturystycznej.
- * Składki członkowskie PLOT.

Mierniki realizacji programu:

W odniesieniu do miasta należy badać rozwój turystyki w szerszym zakresie, w tym m.in:

- * liczba przyjazdów turystycznych
- * udział turystów odwiedzających miasto po raz pierwszy w liczbie turystów ogółem
- * liczba podmiotów turystycznych / liczba mieszkańców lub liczba turystów
- * średni wydatek turystyczny
- * średnia długość pobytu
- * badanie satysfakcji z pobytu i jakości produktu turystycznego miasta
- * profil demograficzny i nabywczy odwiedzających
- * sezonowość ruchu turystycznego
- * liczba miejsc noclegowych/hotelowych na 10 000 mieszkańców (zmodyfikowany wskaźnik Baretje’a-Deferta)
- * wartość nowych inwestycji turystycznych (hotelarskich/gastronomicznych/atrakcji turystycznych)
- * średnia cena za pokój (ADR) oraz średni przychód za udostępniony pokój (RevPAR) we wszystkich hotelach
- * wielkość zatrudnienia w sektorze turystyki / wielkość zatrudnienia ogółem
- * liczba udzielonych noclegów x ADR lub RevPar / wartość wydatków na promocję turystyki
- * liczba kongresów, konferencji i targów
- * liczba uczestników wydarzeń (kongresów, konferencji i targów) / liczba miejsc noclegowych lub liczba mieszkańców lub wysokość budżetu CVB lub DMO
- * współczynnik lokalizacji (gęstość zagospodarowania turystycznego)
- * liczba rezerwacji dokonanych przez miejski system rezerwacji turystycznej
- * wartość mnożnika turystycznego jako syntetyczny wskaźnik wpływu turysty

Ryzyko realizacji programu:

- * Projekt 1 (Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego) – ryzyko terminowe i finansowe (ryzyko terminowe związane jest z koniecznością ukończenia inwestycji do maja 2012, ryzyko finansowe wiąże się ze ew. zmianami kursu euro).
- * Pozostałe projekty w ramach Traktu Królewsko – Cesarskiego – problemy finansowe Miasta (wysokość przekazywanych dotacji).
- * Brak współpracy z podmiotami życia społeczno-gospodarczego i kulturalnego w mieście, jak i innymi jednostkami (szczególnie z branży turystycznej), które realizują działania w ramach własnych zadań. Niezbędne w tym względzie będzie stworzenie właściwego klimatu współpracy i jasne określenie wspólnych dla wszystkich celów.
- * Brak odpowiednich środków finansowych oraz braki kadrowe, rozumiane w szerokim znaczeniu.

Beneficjenci:

- * Turyści krajowi i zagraniczni.
- * Mieszkańcy Poznania i regionu.
- * Młodzież szkolna.
- * Uczestnicy kongresów, konferencji i spotkań.
- * Instytucje kultury.
- * Przedsiębiorstwa z branży turystycznej i paraturystycznej.
- * Firmy branży przemysłu spotkań.
- * Dysponenci infrastruktury kongresowej.
- * Podmioty gospodarcze tzw. strefy towarzyszącej uczestniczące w obsłudze gości kongresowych i ruchu turystycznego.

Koordynator programu:

- * Centrum Turystyki Kulturowej „TRAKT” – w zakresie podprogramu I
- * Biuro Kształtowania Relacji Społecznych – Biuro Kongresów i Spotkań – w zakresie podprogramów II i III

Współpraca:

- * Biuro Promocji Miasta.
- * Wydział Kultury i Sztuki.
- * Wydział Rozwoju Miasta.
- * Wydział Działalności Gospodarczej.
- * Centrum Informacji Miejskiej.
- * Wydawnictwo Miejskie.
- * Instytucje kultury podległe samorządowi miasta
- * Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji,
- * Zarząd Zieleni Miejskiej
- * Poznański Ogród Zoologiczny
- * Palmiarnia Poznańska
- * Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna.

Partnerzy zewnętrzni:

- * Instytucje kultury podległe samorządowi województwa oraz ministrowi kultury.
- * Przedsiębiorstwa turystyczne.
- * Zarządcy atrakcji turystycznych.
- * Organizacje pozarządowe.
- * Instytucje rządowe.
- * Instytucje międzynarodowe.
- * Władze lokalne i regionalne.
- * Dysponenci bazy konferencyjnej.
- * Dysponenci bazy noclegowej.
- * Wyższe uczelnie, w tym w szczególności wydziały Turystyki Akademii Wychowania Fizycznego i Uniwersytetu Ekonomicznego.
- * Wielkopolska Regionalna Organizacja Turystyczna.
- * Międzynarodowe Targi Poznańskie.
- * Organizacje samorządu gospodarczego.
- * Stowarzyszenia i organizacje branżowe.
- * Media.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

nr programu: **18****Wiedza dla biznesu****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cele strategiczne:**

- Rozwój gospodarki innowacyjnej i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.
(Obszar: Konkurencyjna gospodarka)
- Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu.
(Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu)

Cele pośrednie:

- * Poprawa warunków przestrzennych, infrastrukturalnych i prawno-administracyjnych dla przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem branż wysokich technologii, branż kreatywnych oraz sektora MŚP.
- * Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w szczególności poprzez rozwój współpracy z poznańskimi uczelniami i instytucjami naukowo-badawczymi.
- * Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego.

Cele programu:

- * Poprawa klimatu dla przedsiębiorczości i poprawa społecznego wizerunku przedsiębiorcy.
- * Obniżenie kosztów i ryzyka oraz zwiększenie bezpieczeństwa podejmowania działalności gospodarczej.
- * Podwyższenie kompetencji biznesowych i menedżerskich przedsiębiorców sektora MŚP.
- * Rozwój współpracy nauka – biznes przez zwiększenie liczby wspólnych projektów badawczo-rozwojowych.
- * Zwiększenie liczby innowacyjnych rozwiązań w konkretnych firmach.
- * Podwyższenie poziomu nauczania przedsiębiorczości w szkołach.

Geneza, ogólny opis programu:

We współczesnej gospodarce narzędzia wykorzystywane w polityce wspierania przedsiębiorczości odnoszą się do czterech obszarów oddziaływania. Są to:

- obniżanie kosztów podejmowania działalności gospodarczej,
- transfer technologii i pomoc w realizacji przedsięwzięć innowacyjnych,
- motywowanie i doskonalenie kompetencji biznesowych przedsiębiorców,
- pomoc bezpośrednia i koordynacja programów wsparcia.

Samorząd może wspierać rozwój przedsiębiorczości przez inwestycje bezpośrednie oraz tworzenie przyjaznego klimatu na różnych polach. Ze względu na już wysoki poziom przedsiębiorczości w Poznaniu, za bardziej wskazane należy uznać „miękkie” formy oddziaływania.

W odniesieniu do tworzenia nowych przedsiębiorstw, zastosowanie winny mieć narzędzia związane z obniżaniem kosztów podejmowania działalności gospodarczej, motywowaniem i doskonaleniem kompetencji biznesowych przedsiębiorców oraz bezpośrednią pomocą i koordynacją programów wsparcia.

W odniesieniu do wspierania rozwoju istniejących firm, zastosowanie winny mieć narzędzia związane z transferem technologii i pomocą w realizacji przedsięwzięć innowacyjnych, tworzeniem i wsparciem rozwoju sieci powiązań biznesowych w postaci klastrów oraz motywowaniem i doskonaleniem kompetencji biznesowych.

Cechą mieszkańców Poznania jest przedsiębiorczość, która liczona wskaźnikiem liczby firm przypadających na 1000 mieszkańców, jest drugą pod względem intensywności w kraju. Doceniając ten element kapitału ludzkiego, niezwykle ważną rolę samorządu jest promocja idei i postaw przedsiębiorczych, jako pozytywnych i wartościowych cech społeczeństwa. Działania samorządu winny być skierowane zarówno na podnoszenie prestiżu przedsiębiorcy poprzez kreowanie jego po-

zytywnego wizerunku wśród mieszkańców, jak również przedsiębiorczości, poprzez wysoki poziom jej nauczania w szkołach.

Kierując się powyższymi przesłankami, w odpowiedzi na potrzeby lokalnego sektora MSP władze Miasta podejmują szereg działań, mających na celu pomoc właścicielom małych i średnich przedsiębiorstw. Zostały one zapoczątkowane w ramach Programu Wspierania Zatrudnienia i Rozwoju Przedsiębiorczości na lata 2002 - 2006, a następnie znalazły swoją kontynuację w ramach Planu Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005 - 2010 (Priorytet: Nowe Miejsca Pracy, Programy: Innowacyjna Gospodarka; Konkurencyjne MŚP; Praca dla Aktywnych), w **Programie Promocji i Wspierania Przedsiębiorczości**. Spośród najbardziej udanych i efektywnych przedsięwzięć ww. programu warto wymienić m.in.: utworzenie Poznańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych, organizowanie profesjonalnych szkoleń doradczych dla działających i przyszłych biznesmenów, promocję najlepszych poznańskich firm sektora MSP w ramach dorocznego konkursu o tytuł „Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości”, wdrożenie systemu informacji dla przedsiębiorców w Wydziale Działalności Gospodarczej UMP, którego częścią jest internetowy serwis informacyjny dla przedsiębiorców pn. FIRMA z zestawem elektronicznych formularzy on – line, uruchomienie portalu internetowego pn. Wielkopolska Platforma Innowacyjna, służącego wspieraniu procesu transferu wiedzy i innowacji z poznańskiego sektora nauki do gospodarki. Przy realizacji wymienionych działań władze miasta współpracowały i współpracują – w ramach Sieci Wspierania Przedsiębiorczości i Zatrudnienia – z lokalnym samorządem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami wspierania sektora MŚP. Wspólnie podejmowane programy wsparcia obejmują m.in. pomoc firmom w przygotowaniu biznesplanów, nawiązywaniu kontaktów krajowych i zagranicznych, szkolenia biznesowe i usługi doradcze, a także budowanie płaszczyzn wymiany doświadczeń oraz promocji idei przedsiębiorczości.

Planowane działania/projekty:

1) Utworzenie i prowadzenie w ramach Centrum Badań Metropolitalnych Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy (akronim - OGRP):

- a) Opis: Zamierzeniem programu jest opracowanie i wdrożenie sprawnego
 - systemu regularnego monitoringu i prognozowania rynku pracy, lokalnej gospodarki i systemu edukacji oraz
 - systemu przepływu informacji pomiędzy edukacyjno-szkoleniowym, administracyjnym i przedsiębiorstwami dla poprawy wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego i gospodarczego aglomeracji poznańskiej.
- b) Efekty/produkty: opracowanie metodyki cyklicznego prognozowania rynku pracy, regularne prognozy rynku pracy i gospodarki.

2) Wspieranie współpracy poznańskich uczelni i instytucji naukowo-badawczych z sektorem przedsiębiorstw w celu wykorzystania ich potencjału dla unowocześnienia i poprawy konkurencyjności gospodarki aglomeracji poznańskiej (akronim - SIEĆ N+B):

- a) Opis: Program ma na celu merytoryczne wspieranie współpracy środowisk naukowych i biznesu w celu transferu wiedzy i technologii do gospodarki poprzez m.in. prowadzenie portalu wsparcia kontaktów nauka – biznes p.n. „Wielkopolska Platforma Innowacyjna” www.wpi.poznan.pl, wspieranie procesu tworzenia klastrów branżowych oraz wdrożenie systemu promocji i wsparcia dla przedsiębiorczości akademickiej.
- b) Efekty/produkty: rozwój współpracy nauka – biznes przez wspólne projekty badawczo-rozwojowe, wdrożenia innowacyjnych rozwiązań w konkretnych firmach, powstawanie klastrów branżowych z udziałem jednostek naukowo-badawczych.

3) Wspomaganie procesu tworzenia nowych firm oraz wspieranie rozwoju firm istniejących, poprzez doskonalenie ich kompetencji biznesowych oraz ułatwianie dostępu do kapitału (akronim - MSP KNOW HOW):

- a) Opis: program zakłada tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, wspieranie aktywności gospodarczej oraz budowanie przyjaznego klimatu dla biznesu. Obejmuje kompleksowe działania związane z promocją i wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości we współpracy z instytucjami wspierania biznesu i rynku pracy, będące odpowiedzią na potrzeby poznańskich przedsiębiorców. Mają one stanowić zachętę do zakładania własnego biznesu, w tym w środowisku akademickim, a także aktywizację lokalnego rynku pracy. Główne działania to m.in.: usługi Poznańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., prowadzenie profesjonalnych warsztatów i szkoleń dla działających i przyszłych biznesmenów, internetowy serwis informacyjny dla przedsiębiorców FIRMA.
- b) Efekty/produkty: przyjazny klimat dla przedsiębiorczości i poprawa społecznego wizerunku przedsiębiorcy; niższe koszty i ryzyko oraz wyższe bezpieczeństwo podejmowania działalności gospodarczej; wyższe kompetencje biznesowe i menedżerskie przedsiębiorców sektora MSP.

4) Nauczanie i promocja przedsiębiorczości (akronim - PROMOCJA):

- a) Opis: Program ma na celu szeroko rozumianą promocję przedsiębiorczości w społeczeństwie poprzez organizację konkursu wyróżniającego najlepsze firmy z różnych branż, promocję i edukację w dziedzinie przedsiębiorczości na poziomie szkół średnich i wyższych uczelni oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku przedsiębiorcy jako wartościowego i pożądanego wzorca postawy społecznej.
 - b) Efekty/produkty: Przyjazny klimat dla przedsiębiorczości i poprawa społecznego wizerunku przedsiębiorcy, promocja dobrych firm z różnych branż, upowszechnianie postawy przedsiębiorczej wśród młodzieży szkolnej i akademickiej, wyższy poziom nauczania przedsiębiorczości w szkołach.
-

Główne zadania w wymienionych projektach:**1) Utworzenie w ramach Centrum Badań Metropolitalnych Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy (OGRP):**

- a) Opracowanie metodyki, modelu organizacyjnego oraz wdrożenie systematycznego monitoringu i prognozowania sytuacji w branżach i sektorach gospodarki miasta, aglomeracji i regionu (informacja o aktualnej i prognozowanej kondycji ekonomicznej poszczególnych branż i sektorów), a także monitoringu realizowanych projektów z dziedziny wspierania rozwoju gospodarczego i rynku pracy.
- b) Opracowanie metodyki, modelu organizacyjnego oraz wdrożenie systematycznego monitoringu i prognozowania popytu na pracę oraz podaży wykwalifikowanych pracowników w poszczególnych sektorach i branżach gospodarki miasta i aglomeracji w celu zintegrowania kierunków kształcenia i szkolenia z potrzebami pracodawców – w oparciu o realizację projektu „Potrzeby kadrowe przedsiębiorców aglomeracji poznańskiej na tle kierunków społeczno-gospodarczego rozwoju regionu – diagnoza, prognoza, monitoring”.

- c) Programowanie i wdrażanie we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy programów aktywizacji ekonomicznej i zawodowej adresowanych do wybranych grup społecznych (absolwentów, kobiet po urlopach macierzyńskich, osób 50+, zagrożonych wykluczeniem itp.).

2) Wspieranie współpracy poznańskich uczelni i instytucji naukowo - badawczych z sektorem przedsiębiorstw w celu wykorzystania ich potencjału dla unowocześnienia i poprawy konkurencyjności gospodarki miasta i aglomeracji (SIEĆ N+B):

a) Realizacja Programu Wspierania Projektów Innowacyjnych:

- Wspieranie procesu tworzenia Regionalnego Instytutu Transferu Technologii oraz uczelnianych Centrów Transferu Technologii.
- Prowadzenie portalu wsparcia kontaktów nauka – biznes „Wielkopolska Platforma Innowacyjna” www.wpi.poznan.pl.
- Wspieranie i promocja przedsiębiorczości akademickiej na poznańskich uczelniach – współpraca z ośrodkami przedsiębiorczości akademickiej, wspieranie procesu powstawania firm typu start – up, udział w organizowaniu forów promujących innowacyjne projekty biznesowe młodych przedsiębiorców akademickich we współpracy z Akademickimi Inkubatorami Przedsiębiorczości, Poznańskim Akademickim Inkubatorem Przedsiębiorczości, Poznańskim Parkiem Naukowo-Technologicznym Fundacji UAM, itp.
- Promocja wieloletnich celowych projektów badawczo-wdrożeniowych, formułowanych i zamawianych przez Urząd Miasta w obszarze gospodarki komunalnej i usług administracyjnych (np. w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego miasta, instytucji naukowo-badawczych i innowacyjnych przedsiębiorstw).

b) Wspieranie inicjatyw klastrowych oraz sieci współpracy nauka – biznes:

- Wspieranie rozwoju Wielkopolskiego Klastra Teleinformatycznego - w celu realizacji wspólnych projektów badawczych i biznesowych, mających na celu rozwijanie i praktyczne wdrażanie nowych technologii ICT;
- Wspieranie rozwoju klastrów w innych branżach technologicznych ważnych dla rozwoju miasta i aglomeracji (biotechnologia, alternatywne źródła energii, gospodarka odpadami, transport publiczny);
- Wspieranie rozwoju sieci współpracy w sektorze usług kreatywnych (design, architektura, rzemiosło artystyczne);
- Wspieranie internacjonalizacji przedsiębiorstw poprzez wspieranie współpracy klastrów i sieci krajowych z zagranicznymi.

3) Wspomaganie procesu tworzenia nowych firm oraz wspieranie rozwoju istniejących firm, poprzez świadczenie usług informacyjnych, doradczych i szkoleniowych w celu doskonalenia kompetencji biznesowych oraz ułatwianie przedsiębiorstwom dostępu do kapitału (akronim - MSP KNOW HOW).

a) Usprawnienie obsługi administracyjno-prawnej przedsiębiorców:

- Prowadzenie punktu informacji i doradztwa Wydziału Działalności Gospodarczej dla przedsiębiorców oraz osób planujących założenie firmy – udzielanie informacji o:
 - procedurach związanych z rejestracją firmy zależnie od jej formy prawnej,
 - obowiązkach przedsiębiorcy wobec urzędów skarbowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Głównego Urzędu Statystycznego,
 - zasadach zatrudniania pracowników wynikających z Kodeksu Pracy,
 - możliwościach wynajmu lokali będących własnością miasta,
 - szkoleniach biznesowych,
 - propozycjach współpracy biznesowej,
 - aktywności wszelkich instytucji wspierających przedsiębiorców),
 - oferowanych usług i form pomocy dla MŚP,
 - dostępnych źródeł finansowania działalności gospodarczej (oferty banków, funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, unijne programy pomocy dla przedsiębiorców).
- Prowadzenie internetowego serwisu informacyjnego dla przedsiębiorców „FIRMA”, (www.poznan.pl/msp).
- Prowadzenie Internetowej Giełdy Małego Biznesu „MSP e-kontakt” – platformy elektronicznej ułatwiającej nawiązywanie i poszerzanie kontaktów biznesowych on-line pomiędzy lokalnymi przedsiębiorcami z potencjalnymi partnerami i klientami.

b) Organizowanie bezpłatnych warsztatów szkoleniowo-doradczych dla przyszłych przedsiębiorców oraz aktywnych, rozwijających się firm sektora MSP:

- Program „Biznes Mentor” – szkolenia i doradztwo biznesowe dla rozwijających się firm MŚP, prowadzone przez profesjonalnych doradców biznesowych, z zakresu zarządzania firmą, prowadzenia rozliczeń finansowych, planowania rozwoju firmy, poszukiwania źródeł finansowania rozwoju firmy, pozyskiwania dotacji unijnych, zarządzania ryzykiem, itp.

- Program „Pierwszy krok w biznesie” – program warsztatów Poznańskiego Ośrodka Wspierania Przedsiębiorczości dla osób bezrobotnych i absolwentów przygotowujący do założenia i prowadzenia pierwszej firmy w oparciu o dotację z Powiatowego Urzędu Pracy i programy Europejskiego Funduszu Społecznego, dający wiedzę i umiejętności niezbędne do przekształcenia pomysłu na biznes w działającą firmę (poszukiwanie pomysłu na przedsiębiorstwo, ocena możliwości zaistnienia firmy w kontekście rozpoznania istniejącej i potencjalnej konkurencji oraz potrzeb odbiorców, planowanie finansowe przedsięwzięcia i szacowanie zwrotu z inwestycji, zarządzanie firmą).
 - Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi – wstępne i zaawansowane szkolenia dla osób planujących założenie firmy oraz początkujących mikro przedsiębiorców organizowane przez wybrane w trybie konkursu organizacje gospodarcze (tematyka – j.w.).
 - Dedykowane programy szkoleniowe, pomagające w założeniu własnej firmy dla grup docelowych - osób biernych zawodowo (kobiet po urlopach macierzyńskich, osób po 50 roku życia) oraz dla osób z wyższym wykształceniem (np. w obszarze e - biznesu).
- c) Wspieranie rozwoju pakietu usług Poznańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.
- d) Wspomaganie przedsiębiorstw w pozyskaniu partnerów biznesowych w postaci funduszy typu venture capital czy aniołów biznesu, poprzez inicjowanie i organizowanie spotkań wymienionych instytucji finansowych z przedsiębiorstwami zainteresowanymi współpracą.
- e) Wspieranie rozwoju przedsięwzięć gospodarczych z sektora usług kreatywnych (design, architektura, rzemiosło) oraz przedsięwzięć z sektora usług wolnego czasu (turystyka, kultura, rekreacja).
- f) „Forum MSP” – prowadzenie regularnych konsultacji władz miasta z reprezentacją poznańskiego sektora MŚP
- g) „EURO 2012” – przygotowanie poznańskich przedsiębiorców z branży, gastronomicznej, hotelarskiej, drobnego handlu oraz usług turystycznych do obsługi kibiców EURO 2012 oraz innych imprez masowych organizowanych w Poznaniu.

4) Nauczanie i promocja przedsiębiorczości (PROMOCJA):

- a) Promowanie idei przedsiębiorczości wśród mieszkańców miasta w celu podniesienia prestiżu przedsiębiorcy w społeczeństwie (kampania promocyjna – „Moja dobra firma – naszym wspólnym sukcesem”).
- b) Organizowanie konkursu promocyjnego o tytuł Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości – promocja najlepszych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz firm akademickich aglomeracji poznańskiej (www.lidermsp.poznan.pl).
- c) Podniesienie i wyrównanie poziomu kształcenia w ramach przedmiotu „Przedsiębiorczość” w szkołach średnich (doksztalcanie nauczycieli przedmiotu, organizowanie konkursów na biznes plan).
- d) Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez uczelnie wyższe, dotyczących rozszerzania i wzbogacania programów nauczania o zajęcia z zakresu przedsiębiorczości.
- e) Wspieranie działań i inicjatyw służących rozwijaniu „wielkopolskich cech charakteru” (stanowiących o konkurencyjnej przewadze lokalnego kapitału ludzkiego): przedsiębiorczości, umiejętności współpracy i zdolności do wypracowania kompromisu w rozwiązywaniu najważniejszych spraw.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015.
- * Program Operacyjny Kapitał Ludzki.
- * Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka.
- * Strategia lizbońska.
- * Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny.
- * Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego.
- * Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Akademicki i Naukowy Poznań.
- * Cyfrowy Poznań.
- * Przestrzeń dla biznesu
- * Turystyczny Poznań.
- * Wysoka jakość edukacji i wychowania.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005 - 2010.
 - * Strategia Akademicka i Naukowa Miasta Poznania.
-

Efekty realizacji programu:

- * Przyjazny klimat dla przedsiębiorczości i poprawa społecznego wizerunku przedsiębiorcy.
 - * Niższe koszty i ryzyko oraz wyższe bezpieczeństwo podejmowania działalności gospodarczej.
 - * Wyższe kompetencje biznesowe i menedżerskie przedsiębiorców sektora MSP.
 - * Rozwój współpracy nauka – biznes przez wspólne projekty badawczo-rozwojowe.
 - * Wdrożenia innowacyjnych rozwiązań w konkretnych firmach.
 - * Wyższy poziom nauczania przedsiębiorczości w szkołach.
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
 - * Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny.
 - * Program Operacyjny Kapitał Ludzki.
 - * Programy Ramowe Komisji Europejskiej.
-

Mierniki realizacji programu:

Przykładowe mierniki efektów programu:

1. Proporcja ocen pozytywnych do negatywnych, dotyczących obrazu przedsiębiorców w oczach mieszkańców oraz oceny miasta w oczach przedsiębiorców.
2. Wskaźniki bankructw oraz likwidacji firm z przyczyn ekonomicznych.
3. Wskaźniki dochodowości, inwestycji oraz innowacyjności w poszczególnych kategoriach firm.
4. Liczba wspólnych projektów nauka – biznes.
5. Liczba wdrożeń w firmach rozwiązań innowacyjnych dostarczonych przez naukę.
6. Liczba laureatów szkolnych i uczelnianych konkursów przedsiębiorczości, wskaźniki ocen nauczania przedsiębiorczości.

Przykładowe robocze wskaźniki monitorowania projektów:

Działanie/projekt 1:

1. Liczba raportów opracowanych w ciągu roku.
2. Liczba odbiorców raportów.

Działanie/projekt 2:

1. Liczba wdrożeń rozwiązań innowacyjnych w konkretnych firmach.
2. Liczba wspólnych projektów nauka - biznes.
3. Liczba uczestników programów szkoleniowo-doradczych.
4. Liczba przedsięwzięć promocyjnych i wspierających.
5. Liczba odbiorców przedsięwzięć promocyjnych i wspierających (liczba użytkowników portali).
6. Liczba klastrów.
7. Liczba członków klastrów.

Działanie/projekt 3:

1. Liczba uczestników programów szkoleniowo-doradczych.
2. Stopień przydatności szkoleń w praktyce biznesowej (badanie następstw w 12 miesięcy po zakończeniu programu).
3. Liczba przedsięwzięć promocyjnych i wspierających.
4. Liczba odbiorców przedsięwzięć promocyjnych i wspierających (liczba użytkowników portali).
5. Liczba obsługiwanych przedsiębiorców.
6. Średni czas obsługi przedsiębiorcy.

Działanie/projekt 4:

1. Liczba akcji promujących przedsiębiorczość.
2. Liczba odbiorców i uczestników akcji promocyjnych.

3. Liczba uczestników danej edycji konkursu „Poznański Lider Przedsiębiorczości” w porównaniu z poprzednimi edycjami.
 4. Liczba laureatów danej edycji konkursu „Poznański Lider Przedsiębiorczości” w porównaniu z poprzednimi edycjami.
 5. Liczba nauczycieli biorących udział w studiach podyplomowych i kursach nt. przedmiotu.
 6. Liczba uczniów przedmiotu biorących udział w konkursach na biznesplan.
 7. Liczba laureatów konkursów.
-

Ryzyko realizacji programu:

- * Dla projektu 1 (OGRP) istnieje duże ryzyko finansowe, uzależnione od bieżącej sytuacji finansowej Miasta (wysokości środków przeznaczonych na uruchomienie oraz bieżącą działalność Obserwatorium).
 - * Realizacja projektów 2, 3 i 4 wymaga wielopłaszczyznowej współpracy z podmiotami życia społeczno-gospodarczego w mieście, jak i innymi jednostkami, które realizują działania w ramach własnych, często wąsko określonych zadań. Rozproszenie kompetencji sprawić może, że realizacja zapisanych celów obciążona będzie dużym ryzykiem. Niezbędne w tym względzie będzie stworzenie właściwego klimatu współpracy i jasne określenie wspólnych dla wszystkich celów. Realizację zarysowanych zadań utrudnić może brak odpowiednich środków finansowych, brak zainteresowania i współpracy ze strony partnerów, trudności kooperacyjne i komunikacyjne między partnerami oraz braki kadrowe, rozumiane w szerokim znaczeniu.
-

Beneficjenci:

- * Osoby planujące rozpoczęcie działalności gospodarczej.
 - * Studenci i absolwenci.
 - * Uczelnie i instytucje naukowo – badawcze.
 - * Mikro, mali i średni przedsiębiorcy.
 - * Instytucje oświaty oraz szkolenia zawodowego.
-

Koordynator programu:

Wydział Działalności Gospodarczej

Współpraca:

- * Wydział Rozwoju Miasta.
 - * Biuro Promocji Miasta.
 - * Biuro Kształtowania Relacji Społecznych.
 - * Biuro Koordynacji Projektów.
 - * Biuro Obsługi Inwestorów i Promocji Inwestycji.
 - * Wydział Oświaty.
-

Partnerzy zewnętrzni:

- * Izby i organizacje gospodarcze.
- * Instytucje wsparcia i otoczenia biznesu.
- * Wyższe uczelnie i placówki naukowo - badawcze.
- * Administracja lokalna i regionalna.
- * Instytucje oświaty i kształcenia ustawicznego.
- * Media.
- * Organizacje pozarządowe.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

nr programu: **19****Wysoka jakość edukacji i wychowania****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cele strategiczne:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta.
(Obszar: Jakość życia)
- Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu.
(Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu)

Cele pośrednie:

- * Podniesienie jakości kształcenia, opieki i wychowania.
- * Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego.
- * Umocnienie pozycji Poznania jako europejskiego ośrodka naukowego i akademickiego przez umiędzynarodowienie badań i internacjonalizację kształcenia.
- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania.

Cele programu:

- * Stworzenie równych szans dla zapewnienia rozwoju osobowego i zaspokojenie potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- * Podniesienie umiejętności językowych.
- * Wzrost umiejętności matematycznych i przyrodniczych uczniów i absolwentów,
- * Osiągnięcie wysokiej zdawalności egzaminów zewnętrznych absolwentów poznańskich szkół.
- * Stworzenie warunków rozwoju dla uczniów szczególnie uzdolnionych.
- * Określanie kierunków kształcenia w szkolnictwie zawodowym adekwatne do potrzeb rynku pracy.
- * Podnoszenie rangi szkolnictwa zawodowego.
- * Zaangażowanie minimum 20% ludności dorosłej w kształcenie ustawiczne.
- * Tworzenie warunków dla podnoszenia umiejętności zawodowych nauczycieli oraz systemu motywacji w celu uzyskania lepszych efektów pracy.
- * Dostosowanie struktury sieci placówek edukacyjnych i ich bazy do zmian wynikających z rozwoju miasta Poznania i potrzeb społecznych.
- * Zbudowanie systemu edukacji kulturalnej, obywatelskiej i ekologicznej jako form wsparcia działalności szkoły.
- * Integracja szkoły z jej środowiskiem, kulturotwórcze promieniowanie szkoły na jej otoczenie.
- * Uzyskanie wysokiej jakości zarządzania szkołami i placówkami oświatowymi.

Geneza, ogólny opis programu:

Duża dynamika zmian społecznych i gospodarczych w Polsce i Europie wprowadza zmiany na rynku pracy w Polsce. Zmiany te generują przeobrażenia struktury społecznej Poznania, a wraz z tymi zmianami zmieniają się aspiracje i potrzeby mieszkańców miasta. W związku z tym pojawia się konieczność dostosowania oferty edukacyjnej. Badania zrealizowane w związku z polityką oświatową miasta wykazały konieczność podjęcia działań związanych z:

- racjonalizacją sieci szkół i placówek oświatowych,
- racjonalizacją kosztów utrzymania szkół i placówek oświatowych,
- wysoką jakość ofert edukacyjnych,
- społeczną i kulturotwórczą funkcją szkoły.

Sytuacja społeczno-gospodarcza miasta w roku 2008 wskazuje na wysokie efekty nauczania w poznańskich szkołach. Uczniowie poznańskich szkół mają osiągnięcia w ogólnopolskich olimpiadach. Szkoły i placówki oświatowe prowadzą liczne zajęcia pozalekcyjne, podejmują wiele ciekawych inicjatyw, realizują szereg programów konkursowych w ramach

funduszy europejskich. Poznańska oświata dysponuje dobrze utrzymaną i zarządzaną bazą oświatową, która systematycznie jest poszerzana i ulepszana.

Niewątpliwie w celu zagwarantowania stabilnego rozwoju miasta, niezbędne jest zapewnienie dopływu dobrze wykształconych kadr. Konieczne jest zatem utrzymanie i podwyższanie efektów edukacji na wszystkich szczeblach systemu oświatowego.

Kolejną przesłanką programu jest spójność strategii miasta Poznania z kierunkami rozwoju województwa i państwa. Program uwzględnia zatem działania zmierzające do zabezpieczenia wszystkim dzieciom mieszkającym w Poznaniu miejsc przedszkolnych, rozwoju umiejętności informacyjnych uczniów, zwiększenia efektów nauczania przedmiotów ścisłych, podniesienia kompetencji językowych, zwiększania się liczby osób uczestniczących w kulturze, wzrostu udziału dorosłych w kształceniu ustawicznym.

Planowanie działania/projekty:

- 1) Przedszkole dla każdego dziecka.
- 2) Poznańska szkoła/placówka oświatowa gwarancją sukcesu jej absolwentów.
- 3) Rozwój współpracy z wyższymi uczelniami.
- 4) Najlepsi naszą dumą – wspieramy indywidualny rozwój uczniów.
- 5) Absolwent poznańskiej szkoły aktywnym członkiem społeczeństwa obywatelskiego.
- 6) Platforma edukacyjnego wsparcia dorosłych.

Główne zadania w wymienionych projektach:

1) Przedszkole dla każdego dziecka.

- a) Zdiagnozowanie zapotrzebowania miejsc przedszkolnych z uwzględnieniem ich lokalizacji, określenie potrzeb, zbudowanie protokołu rozbieżności pomiędzy istniejącą bazą przedszkoli prowadzonych przez miasto Poznań (wspomaganych przez przedszkola przyzakładowe i prywatne) a potrzebami mieszkańców, uwzględniając zarówno ilość miejsc w przedszkolach, jak i ich lokalizację. Ustawiczna analiza potrzeb miejsc przedszkolnych w oparciu o demografię i pożądaną lokalizację. Podjęcie działań doraźnych i stałe dostosowywanie istniejącej sieci przedszkoli prowadzonych przez miasto Poznań do zmieniających się potrzeb mieszkańców w różnych rejonach miasta.
- b) Określenie zapotrzebowania na miejsca przedszkolne i ich lokalizację w oparciu o prognozy rozwoju demograficznego i gospodarczego miasta w powiązaniu z jego urbanistycznym rozwojem. Zbudowanie wizji sieci przedszkoli publicznych miasta Poznania wspomaganych przez przedszkola prywatne i zakładowe.
- c) Stworzenie mobilnej sieci przedszkoli publicznych prowadzonych przez miasto, wspomaganej przedszkolami przyzakładowymi i prywatnymi, zapewniającej zapotrzebowanie wszystkich mieszkańców – rodziców dzieci, zdolnej do szybkich zmian w zakresie liczby miejsc przedszkolnych oraz lokalizacji.
- d) Dokonywanie ciągłych corocznych prognoz zapotrzebowania na liczbę miejsc przedszkolnych i ich lokalizację, wyprzedzające potrzeby o 3 lata, dostosowywanie sieci przedszkoli prowadzonych przez miasto Poznań w oparciu o prognozowane potrzeby. Doskonalenie narzędzi monitorowania.

2) Poznańska szkoła/ placówka oświatowa gwarancją sukcesu jej absolwentów.

- a) Zbudowanie systemu monitoringu szkół i placówek oświatowych pozwalającego na ocenę wzrostu kompetencji uczniów/wychowanków. Poprzedzone badaniami pilotażowymi w grupach szkół/ placówek oświatowych różnych typów w celu zdefiniowania pojęcia sukces ucznia/ wychowanka oraz wypracowania niezbędnych narzędzi badawczych dla zbadania stopnia przyrostu kompetencji ucznia/ wychowanka.
- b) Zbudowanie systemu motywacji szkół/placówek oświatowych, ich dyrektorów oraz pracowników pedagogicznych skorelowanego z osiąganym wzrostem kompetencji uczniów/wychowanków oraz wsparcia obszarów pracy szkół/placówek oświatowych koniecznych dla osiągnięcia sukcesu uczniów/wychowanków. Budowa takiego systemu zostanie poprzedzona pilotażowymi działaniami motywacyjnymi dla szkół i placówek oświatowych i ich pracowników pedagogicznych.
- c) Restrukturyzacja sieci szkół/placówek oświatowych umożliwiającą maksymalne wykorzystywanie istniejącej bazy techno-dydaktycznej. Maksymalne ich wyposażenie we wszelkie pomoce dydaktyczne (komputery, warsztaty itp.) odpowiadające stale zmieniającym się technologiom, tak by zapewniały ciągły dopływ nowej kadry potrzebnej na rynku pracy, wpływały na rozwój miasta i regionu.
- d) Systematyczne dostosowanie szkolnictwa ponadgimnazjalnego do potrzeb rynku pracy poprzez dystrybucję miejsc w szkołach, poprzedzone analizą potrzeb kadrowych miasta i regionu.

- e) Podjęcie działań umożliwiających stopniowe zastępowanie tradycyjnego kształcenia zawodowego kształceniem modułowym.
- f) Skorelowanie systemu doksztalcania nauczycieli z potrzebami szkół/placówek oświatowych, w których pracują.
- g) Stworzenie systemu wspomagania szkół w zakresie wyrównywania poziomu umiejętności z zakresu przedmiotów ścisłych z poziomem umiejętności w zakresie przedmiotów humanistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem matematyki.
- h) Podjęcie działań pozwalających na włączenie uczniów niepełnosprawnych w proces dydaktyczno-wychowawczy uczniów sprawnych.
- i) Zbudowanie systemu wspólnej miary sukcesu poznańskich szkół i placówek edukacyjnych, uwzględniającą ich specyfikę, jego wdrożenie i ewaluację.

3) Wspomaganie pracy poznańskich szkół i placówek oświatowych współpracą z poznańskimi uczelniami wyższymi.

- a) Tworzenie we współpracy z poznańskimi uczelniami w wybranych szkołach ponadgimnazjalnych tzw. klas akademickich dla szczególnie uzdolnionej młodzieży.
- b) Wypracowanie zasad organizacji i przebiegu praktyk studenckich w poznańskich szkołach. Stworzenie w mieście Poznaniu sieci szkół rekomendowanych jako szkoły ćwiczeń dla studentów.

4) Najlepsi naszą dumą – wspieramy indywidualny rozwój uczniów.

- a) Powołanie stałego interdyscyplinarnego zespołu monitorującego działania miasta, regionu i Państwa w zakresie wyłaniania, promowania i wspierania (w różnych dziedzinach aktywności) najlepszych uczniów oraz wypracowywania mechanizmów dla ich promocji. Stałe pozyskiwanie dla tych działań wsparcia od instytucji rządowych i pozarządowych.
- b) Zbudowanie „mapy obszarów sukcesu”, w których najlepsi są wyłaniani i promowani oraz obszarów, w których należy wyłonić najlepszych i rozpocząć ich promocję.
- c) Określanie sposobu wyboru najlepszych, w różnych dziedzinach życia oraz wypracowanie mechanizmów ich wsparcia.
- d) Prowadzenie działań promujących i wspierających najlepszych w różnych dziedzinach życia, coroczna analiza ich wyników oraz ewaluacja działań w zakresie uzyskiwania pożądanych efektów i uzupełniania mapy obszarów sukcesu o nowe dziedziny kształcenia.

5) Absolwent poznańskiej szkoły aktywnym członkiem społeczeństwa obywatelskiego.

- a) Absolwent poznańskiej szkoły świadomym obywatelem.
- b) Uczeń i absolwent człowiekiem otwartym na potrzeby drugiego człowieka i środowisko, dalszy rozwój oraz ustawiczne wsparcie wolontariatu.
- c) Wszyscy absolwenci poznańskich szkół ponadgimnazjalnych są przygotowani technologicznie do funkcjonowania w informacyjnym świecie i językowo do kontaktów z innymi mieszkańcami Unii Europejskiej.
- d) Poznańska szkoła i placówka oświatowa rozbudza u uczniów i wychowanków potrzebę uczestnictwa w kulturze.

6) Platforma edukacyjnego wsparcia dorosłych.

- a) Zbudowanie przy ośrodku informacji oświatowej (istniejący projekt miasta Poznania, finansowany ze środków Unii Europejskiej) „Platformy edukacyjnego wsparcia dorosłych” koordynującej działania miasta w zakresie kształcenia ustawicznego dorosłych,
- b) Stworzenie we współpracy z poznańskimi szkołami i przedsiębiorcami bazy dydaktycznej dla kształcenia ustawicznego oraz systemu jej ciągłego dostosowania do zmieniających się potrzeb rynku pracy potrzeb mieszkańców, w tym systemu nauczania na odległość.
- c) Tworzenie mobilnej oferty edukacyjnej dla kształcenia ustawicznego opartej na potrzebach mieszkańców oraz zmieniającego się rynku pracy.
- d) Prowadzenie doradztwa zawodowego oraz działań promujących i wspierających kształcenie dorosłych.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Polska 2030 wyzwania rozwojowe, w obszarach: demograficzne, makroekonomiczne i instytucjonalne fundamenty rozwoju, produktywność, mobilność i adaptacyjność gospodarki, społeczny wymiar rozwoju i warunki do jego dyfuzji.
- * Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego, programy: Program praca i przedsiębiorczość, Program Edukacja.

- * Strategia rozwoju Uniwersytetu im. A. Mickiewicza na lata 2009-2019. Cel operacyjny: Współpraca z powszechnym systemem edukacyjnym.
-

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Akademicki i Naukowy Poznań.
 - * Cyfrowy Poznań.
 - * Wiedza dla biznesu.
-

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RM:

- * Miejska strategia polityki społecznej.
-

Efekty realizacji programu:

- * Wymienione w programie działania pozwolą na:
 - objęcie opieką i edukacją przedszkolną 100% dzieci zamieszkałych w Poznaniu w sieci publicznych przedszkoli uzupełnionej o przedszkola niepubliczne z uwzględnieniem przedszkoli prowadzonych przez zakłady pracy rodziców dzieci w wieku przedszkolnym,
 - osiągnięcie wysokiej jakości kształcenia, skorelowanej z wymogami sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych. Realizacja wymagań edukacyjnych i odpowiadający im wewnętrzny system oceniania pozwolą na potwierdzenie wyników zewnętrznych sprawdzianów i egzaminów. Stanowiąc będą ponadto podstawę dla analizy przyrostu wiedzy i umiejętności uczniów w toku procesu nauczania i wprowadzania w jej efekcie działań edukacyjnych. Pozwoli to na maksymalizację sukcesu ucznia jego rodziców i nauczycieli.
- * Egzaminy zewnętrzne potwierdzą istotny wpływ poziomu kształcenia uczniów poznańskich szkół średnich oraz wyrównywanie poziomu umiejętności z przedmiotów humanistycznych i przedmiotów matematyczno – przyrodniczych.
- * Absolwent na każdym etapie kształcenia osiągnie przewidziane umiejętności językowe, umożliwiające mu zdanie egzaminów zewnętrznych na maksymalnym poziomie swoich możliwości. Badania wykażą, że umiejętności językowe zdobyte w procesie edukacyjnym umożliwiają absolwentom po ukończeniu ostatniego etapu edukacyjnego sprawną komunikację przynajmniej w jednym języku obcym.
- * Uczniowie będą mieli stworzone warunki do rozwijania swoich zainteresowań, będą wspierani w swoich osiągnięciach oraz motywowani do dalszego rozwoju. „Olimpijczyk” będzie czuł nie tylko wsparcie swojego środowiska, lecz będzie autentyczną dumą miasta. Uczniowie będą zdobywać najwyższe laury w różnych dziedzinach życia.
- * Zostaną stworzone (oparte na doradztwie zawodowym i rozwoju uzdolnień uczniów) mechanizmy pozwalające zaplanować ich przyszłość – poprzez trafny oraz spójny z predyspozycjami i potrzebami rynku pracy wybór dalszego kształcenia.
- * Absolwenta, zarówno w codziennym postępowaniu, jak i w życiu zawodowym cechować będzie przedsiębiorcza postawa oraz wysokie umiejętności posługiwania się technologiami informacyjnymi. Cechy te bowiem przez wzajemne interakcje kształtują u niego wysoką samoocenę i generują rozwój społeczeństwa.
- * Struktura placówek edukacyjnych i ich wyposażenie pozwoli na maksymalne wykorzystanie potencjału kadrowego i bazowego oraz zapewni przystosowanie do zmian wynikających z rozwoju miasta i potrzeb społecznych; efekty pracy nauczycieli będą skorelowane z systemem ich motywacji. Ciągłe podnoszone umiejętności zawodowe nauczycieli przełożą się na lepsze efekty pracy.
- * Zbudowany system wsparcia poznańskich szkół i placówek oświatowych pozwoli na podwyższenie efektywności pracy osiągającym niskie wyniki, jak również zapewni dalszy rozwój osiągającym wyniki wysokie bądź zadawalające, wesprze indywidualizację nauczania i wychowania oraz działania innowacyjne poznańskich szkół/placówek oświatowych.
- * Współpraca poznańskich szkół i placówek oświatowych ze środowiskiem akademickim zapewni im wysoką jakość kształcenia i wychowania, pozwoli rozwijać się młodzieży szczególnie uzdolnionej, jak również wpłynie na jakość poznańskiej oświaty przez pozyskanie lepiej przygotowanych do pracy nauczycieli.
- * Społeczeństwo świadomie uczestniczyć będzie w kształtowaniu życia swojego osiedla, miasta, regionu kraju i europejskiej wspólnoty. Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych wzrośnie do poziomu powyżej 60%. Mieszkańcy naszego miasta w swoim życiu codziennym kierować się będą wymogami ochrony środowiska naturalnego.
- * Edukacja kulturalna wprowadzona w szkołach i placówkach oświatowych stanie się istotną przyczyną zmniejszenia się o 30% odsetka mieszkańców naszego miasta nie uczestniczących w kulturze.

- * Miasto Poznań we współpracy z pracodawcami w oparciu o posiadaną bazę dydaktyczną stworzy mobilny system kształcenia ustawicznego dorosłych. 20% dorosłych poznaniaków uczestniczyć będzie w różnych formach kształcenia ustawicznego.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
- * Środki Unii Europejskiej (w szczególności w ramach programu operacyjnego Kapitał Ludzki).
- * Dotacje celowe z budżetu państwa.

Mierniki realizacji programu:

1) Przedszkole dla każdego dziecka

- a) Zapewnienie całej populacji dzieci w wieku 3-5 lat mieszkających w Poznaniu miejsca we wszystkich przedszkolach istniejących w mieście.
- b) Stosunek liczby dzieci w wieku przedszkolnym do ilości miejsc w przedszkolu.
- c) Zorganizowano dla 80% przedszkolaków zamieszkałych w Poznaniu miejsca w przedszkolach zlokalizowanych w odległości nie większej niż 3 km od miejsca zamieszkania lub pracy opiekujących się nimi rodziców.
- d) Stosunek liczby dzieci zamieszkałych w Poznaniu i uczęszczających do przedszkoli zlokalizowanych w odległości do 3 km od ich miejsca zamieszkania i pracy ich rodziców do ogólnej liczby dzieci mieszkających w Poznaniu i uczęszczających do poznańskich przedszkoli.

2) Poznańska szkoła/ placówka oświatowa gwarancją sukcesu.

- a) Nauczanie jest skorelowane z wynikami egzaminów zewnętrznych.
- b) Oceny z zakresu przedmiotów egzaminacyjnych u 80% uczniów kończących każdy etap kształcenia są porównywalne z ich osiągnięciami egzaminacyjnymi.
- c) Poznańska edukacja osiąga wysokie wyniki nauczania.
- d) Wyniki egzaminów zewnętrznych absolwentów poznańskich szkół należą do najwyższych w kraju. Wszystkie wyniki egzaminów zewnętrznych mieszczą się wśród 10 najlepszych.
- e) Miejsca w rankingach dla poszczególnych egzaminów.
- f) Absolwenci poznańskich szkół osiągają wysokie wyniki w dziedzinie nauk humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych.
- g) Osiągnięta wiedza i umiejętności przyrodnicze oraz matematyczne absolwentów poznańskich szkół może pozwolić na zajęcie przez Polskę miejsca wśród 10 najlepszych krajów OECD (w programie PISA).
- h) Ich osiągnięcia humanistyczne są porównywalne do matematyczno-przyrodniczych.
- i) Absolwenci poznańskich szkół zawodowych znajdują zatrudnienie w swoim zawodzie.
- j) 90% absolwentów poznańskich szkół zawodowych w okresie ½ roku po ukończeniu szkoły znajdują zatrudnienie w swoim zawodzie.
- k) Analiza danych zawartych w raportach Powiatowego Urzędu Pracy.
- l) Poznańskie szkoły zawodowe wyposażają swoich absolwentów w wysokie kwalifikacje.
- m) 90% pracodawców zatrudniających absolwentów poznańskich szkół zawodowych jest zadowolonych z ich umiejętności.
- n) Absolwent poznańskiej szkoły średniej człowiekiem przedsiębiorczym.
- o) 90% absolwentów poznańskich szkół średnich spośród uczestniczących w rynku pracy potrafi się na nim poruszać.
- p) Uczestnicy poznańskiego systemu edukacyjnego społeczeństwem informacyjnym.
- q) 100% młodzieży szkolnej m. Poznania korzysta z technologii informacyjnej.
- r) Poznańska młodzież zdolna do porozumiewania się bez barier językowych.
- s) Wysoka zdawalność zewnętrznych egzaminów językowych.
- t) Analiza porównawcza z innymi wielkimi miastami.

3) Wspomaganie pracy poznańskich szkół i placówek oświatowych współpracą z poznańskimi uczelniami wyższymi.

- a) Studenci szkół wyższych m. Poznania zdobywają uprawnienia pedagogiczne w oparciu o odbyte kształcenie praktyczne w rekomendowanych poznańskich szkołach i placówkach oświatowych.
- b) 80% studentów uzyskujących w trakcie studiów w szkołach wyższych miasta Poznania uprawnienia pedagogiczne odbywa praktyki w rekomendowanych poznańskich szkołach i placówkach oświatowych.
- c) Najzdolniejsi uczniowie uczą się w stworzonych przez poznańskie szkoły we współpracy z uczelniami wyższymi miasta Poznania innowacyjnych oddziałach klasowych, opartych na autorskich programach nauczania.

- d) Władze uczelni wyższych m. Poznania wysoko oceniają współpracę z miastem w zakresie tworzenia tzw. klas akademickich.
- e) Absolwenci tych klas są najlepszymi studentami.

4) Najlepsi naszą dumą – wspieramy indywidualny rozwój uczniów.

- a) Uczniowie i absolwenci poznańskich szkół mają znaczące osiągnięcia w różnych dziedzinach życia a ich indywidualny rozwój sprzyja uzyskiwaniu coraz to większych osiągnięć.
- b) Poznań znajduje się wśród 5 wielkich miast których uczniowie i absolwenci biorą udział w największej liczbie olimpiad, konkursów i różnych zawodów o zasięgu centralnym.
- c) Stosunek udziału poznaniaków do ilości olimpiad, konkursów i zawodów.
- d) Uczniowie i absolwenci poznańskich szkół są liderami większości konkursów, olimpiad i zawodów o zasięgu centralnym. Liczba laureatów i finalistów tych zawodów pozwala miastu Znaleźć się w pierwszej 3 wielkich miast w Polsce.
- e) Liderzy konkursów, olimpiad i zawodów osiągają coraz to lepsze efekty, poczynając od etapów miejskich poprzez okręgowe/ wojewódzkie do eliminacji centralnych.
- f) Miasto wspomaga organizacyjnie i finansowo swoich „najlepszych”.
- g) Finansowy udział miasta w działaniach organizacyjnych oraz indywidualnym wsparciu „najlepszych” w formie nagród, stypendiów itp. jest najwyższy wśród innych polskich miast o porównywalnej liczbie mieszkańców.
- h) Analiza wydatków miasta na wskazane cele w porównaniu do pozostałych dużych polskich miast.
- i) Miasto promuje najlepszych i ich osiągnięcia.
- j) Mieszkańcy miasta znają osiągnięcia swoich „najlepszych” oraz są z nich dumni.

5) Absolwent poznańskiej szkoły aktywnym członkiem społeczeństwa obywatelskiego.

- a) Absolwenci poznańskich szkół aktywnie uczestniczą w życiu swojego miasta i osiedla, podejmują liczne inicjatywy, działają w stowarzyszeniach i fundacjach. Aktywnie uczestniczą w biernym i czynnym sprawowaniu władzy.
- b) Frekwencja poznaniaków w wyborach prezydenckich, parlamentarnych, władz lokalnych oraz referendach przekracza 60%
- c) Stosunek liczby mieszkańców biorących udział w wyborach do uprawnionych.
- d) Badania wykazują, że aktywność absolwentów poznańskich szkół w życiu społecznym swoich społeczności osiąga najwyższy współczynnik w kraju.
- e) Miasto wspiera finansowo i organizacyjnie wolontariat. Mieszkańcy miasta mogą liczyć na wsparcie młodzieży
- f) Wysoka ocena postaw młodzieży u mieszkańców Poznania
- g) Analiza opisowa działań miasta oraz ich ocena przez instytucje prowadzące wolontariat w mieście Poznaniu. Porównanie ilości inicjatyw wolontariatu i nakładów ponoszonych na ten cel w innych wielkich miastach Polski
- h) Edukacja kulturalna prowadzona przez poznańskie szkoły i placówki oświatowe stanowi główną przyczynę dla zwiększania odsetka mieszkańców Poznania uczestniczących w kulturze.
- i) Liczba mieszkańców uczestniczących w kulturze zwiększyła się co najmniej do 70%.
- j) Stosunek mieszkańców uczestniczących w kulturze do ogółu mieszkańców.

6) Platforma edukacyjnego wsparcia dorosłych.

- a) Miasto wspiera dorosłych w ustawicznym rozwoju ich potrzeb edukacyjnych.
- b) Wysoka ocena działań miasta wśród mieszkańców podejmujących kształcenie ustawiczne.
- c) Badania ankietowe.
- d) Mieszkańcy miasta Poznania kształcą się ustawicznie.
- e) Minimum 20% dorosłych mieszkańców Poznania jest zaangażowane w kształcenie ustawiczne.
- f) Stosunek kształcących się ustawicznie dorosłych mieszkańców miasta do ogółu dorosłych zamieszkujących miasto.

Ryzyko realizacji programu:

Brak możliwości pozyskania środków finansowych. Programy umożliwiające pozyskanie środków europejskich obejmują lata 2007-2013. Prognozy rozwojowe w zakresie demograficznym, urbanizacyjnym i gospodarczym będą w stopniu znaczącym odbiegać od rzeczywistości. Migracje mieszkańców miasta. Trudności w pozyskaniu do współpracy środowisk, których udział jest konieczny dla realizacji programów. Niezadowolenie społeczne. Brak możliwości otrzymania danych od instytucji zewnętrznych, koniecznych dla dokonania oceny rezultatów działań. Zmiany przepisów prawa.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania oraz regionu.

Koordynator programu:

Wydział Oświaty

Współpraca:

- * Wydział Kultury i Sztuki.
 - * Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.
 - * Wydział Działalności Gospodarczej.
 - * Wydział Kultury Fizycznej.
 - * Wydział Ochrony Środowiska.
 - * Biuro koordynacji projektów.
 - * Powiatowy Urząd Pracy.
 - * Szkoły i placówki oświatowe.
-

Partnerzy zewnętrzni:

- * Wielkopolski Kurator Oświaty.
- * Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu.
- * Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.
- * Szkoły wyższe miasta Poznania.
- * Samorządy, województwa wielkopolskiego, powiatów i gmin ościennych.
- * Pracodawcy i instytucje ich reprezentujące, ze szczególnym uwzględnieniem rzemiosła.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

nr programu: **20****Zdrowy Poznań****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cele strategiczne:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta.
(Obszar: Jakość życia)

Cel pośredni:

- * Podniesienie świadomości prozdrowotnej wśród mieszkańców oraz dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Cel programu:

- * Zapewnienie możliwości zachowania przez mieszkańców zdrowia fizycznego i psychicznego oraz poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Geneza, ogólny opis programu:

Według definicji WHO z 1948 r. „zdrowie to pełnia dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko brak choroby lub kalectwa”.

Zdrowie człowieka warunkują takie czynniki jak: czynniki biologiczne, zachowania jednostkowe, środowisko psychospołeczne oraz środowisko fizyczne. Zdrowie jest wartością niezbędną do rozwoju gospodarczego i społecznego, stanowi warunek poprawy jakości życia każdego człowieka i całych społeczności. W oparciu o wskaźniki stanu zdrowia można ustalić jak duży jest obszar niezaspokojonych potrzeb w tym zakresie. Najczęściej używa się bezpośrednich wskaźników negatywnych. Są to: zapadalność, chorobowość, śmiertelność oraz umieralność, w tym umieralność niemowląt. Ocena i analiza tych wskaźników powinna być podstawą do organizowania zabezpieczenia medycznego, a także określania potrzeb zdrowotnych. Realizacja działań profilaktycznych opiera się również na znajomości wskaźników pozytywnych, takich jak: monitorowanie rozwoju fizycznego, ocena sprawności, wydolności wysiłkowej, pojemności życiowej płuc. Ważnym wskaźnikiem pozytywnym stanu zdrowia jest przeciętne dalsze trwanie życia i syntetyczne mierniki zdrowia tj. np.: DALE (Disability Adjusted Life Expectancy), który pozwala ocenić średnie dalsze trwanie życia w dobrym zdrowiu i jest rozwinięciem wskaźnika przeciętnego dalszego trwania życia. Według danych Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Publicznego przeciętny poznanianin żyje średnio 71,8 lat, a poznanianka 79,3 lata. Ważna jest również ocena problemów zdrowotnych, które najbardziej przyczyniają się do utraty lat życia przeżytych w zdrowiu. Największym problemem zdrowotnym mieszkańców Poznania są choroby układu krążenia. W 2008 r. były one najczęstszą przyczyną śmierci poznanianików. Drugim ważnym problemem zdrowotnym i społecznym w Poznaniu jest umieralność z powodu chorób nowotworowych.

Podstawą planowania działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży wieku szkolnym powinno być monitorowanie rozwoju fizycznego oraz problemów zdrowotnych wynikających z profilaktycznych badań lekarskich. Kolejnym aspektem, który wynika ze zmian struktury demograficznej społeczeństwa, a w dużym stopniu rzutuje na politykę zdrowotną jest starzenie się społeczeństw (ujemny przyrost naturalny w Poznaniu wystąpił 10 lat wcześniej niż w innych regionach Polski.). Zwiększający się odsetek osób powyżej 65 r.ż. to zwiększone potrzeby zdrowotne, rehabilitacyjne oraz wynikające z wielochorobowości tej populacji.

Społeczeństwo polskie, także mieszkańcy Poznania, jest w wysokim stopniu zróżnicowane, nie tylko pod względem warunków życia i zamieszkania, czy osiąganych dochodów, ale także w zakresie dostępu do instytucji i uprawnień zapewniających możliwość rozwoju. Jednocześnie nowe wyzwania rozwojowe niosą ze sobą ryzyko pogłębiania dysproporcji już istniejących, dlatego też duże znaczenie w podejmowanych działaniach ma uwzględnienie diagnozy stanu zdrowia poznanianików. Przeprowadzone w 2006 r. badanie profilu zdrowotnego poznanianików w ramach projektu HEPRO pozwoliło na zdiagnozowanie potrzeb zdrowotnych mieszkańców Poznania.

Przedmiotem wzrastającej uwagi wielu podmiotów polityki społecznej są problemy związane z prawidłowym, godnym i w pełni wartościowym funkcjonowaniem osób mniej sprawnych. Zjawisko to stało się w całym świecie wyrazem powszechnego

uznania politycznych, prawnych i etycznych priorytetów dla ludzi żyjących z różnymi niepełnosprawnościami, narażonych na zaniedbania, marginalizację i wykluczenie społeczne.

Planowane działania/projekty:

- 1) Przygotowanie i realizacja Założeń do Planu Zdrowotnego Miasta Poznania, zawierającego główne kierunki działań na rzecz zdrowia poznanianków.
- 2) Utrzymanie i rozwój miejskich placówek ochrony zdrowia.
- 3) Opracowanie i realizacja miejskich programów profilaktycznych:
 - 3.1. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - 3.2. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii;
 - 3.3. Miejski Program Antytytoniowy.
- 4) Alternatywne Formy Opieki nad Dziećmi do lat 3.
- 5) Poznański Program Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.
- 6) Program Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych.
- 7) Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
- 8) Rozwój i dostosowanie usług socjalnych do potrzeb mieszkańców w miejscu ich zamieszkania.
- 9) Przeciwdziałanie procederowi żebractwa w mieście Poznaniu.
- 10) Projekt unijny „Poznań stawia na zdrowie – profilaktyka wad postawy wśród dzieci uczęszczających do klas I-IV szkół podstawowych w Poznaniu”.

ww. działania realizowane będą w oparciu o stałą współpracę z organizacjami pozarządowymi

Główne zadania w wymienionych projektach:

1. Przygotowanie i realizacja Założeń do Planu Zdrowotnego Miasta Poznania – główne kierunki działań:

- a) Promocja aktywności fizycznej;
- b) Ograniczenie występowania nadwagi i otyłości;
- c) Ograniczenie palenia tytoniu;
- d) Zapobieganie chorobom: układu krążenia, nowotworowym, układu kostno-stawowego, cukrzycy, psychicznym, jamy ustnej i przyzębia, profilaktyka wad wzroku, zdrowie seksualne;
- e) Szkoły jako miejsce promujące zdrowie;
- f) Szpital jako miejsce promujące zdrowie;
- g) Zakład pracy jako miejsce promujące zdrowie.
- h) Działania na rzecz mieszkańców w zakresie wyrównywania nierówności w sytuacji społecznej;
- i) Działania na rzecz mieszkańców w zakresie zdrowego środowiska miejskiego;
- j) Działania na rzecz mieszkańców w zakresie współpracy międzysektorowej.

2. Utrzymanie i rozwój miejskich placówek ochrony zdrowia – zadania:

- a) Tworzenie i aktualizowanie bazy danych dotyczącej działalności miejskich SP ZOZ;
- b) Monitorowanie i ocena działalności miejskich SP ZOZ.

3. Opracowanie i realizacja miejskich programów profilaktycznych:

3.1 Opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zadania:

- a) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- c) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- d) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- e) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- f) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

3.2 Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii – zadania:

- a) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- c) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii;
- d) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- e) Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

3.3. Miejski Program Antytytoniowy – zadania:

- a) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie profilaktyki tytoniowej;
- b) Zapewnienie pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym od nikotyny;
- c) Zwiększenie liczby miejsc wolnych od dymu tytoniowego.

4. Alternatywne Formy Opieki nad Dziećmi do lat 3. – zadania:

- a) Zapewnienie dzieciom warunków równego startu edukacyjnego i równych szans bez względu na ich pozycję społeczną i ekonomiczną;
- b) Rozszerzenie i różnicowanie systemu opieki nad dziećmi poniżej 3 roku życia;
- c) Racjonalizacja wydatków związanych z systemem opieki na dziećmi do 3 roku życia;
- d) Zwiększenie liczby miejsc opieki dla dzieci poniżej 3 roku życia.

5. Poznański Program Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych – zadania:

- a) Opracowanie bazy informacyjnej o potrzebach osób niepełnosprawnych w oparciu o diagnozę społeczną;
- b) Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych w kierunku wzrostu świadomości społecznej
- c) Profilaktyka zdrowotna oraz promocja zdrowego i bezpiecznego stylu życia;
- d) Niwelowanie barier w obiektach miejskich i przestrzeni miasta oraz w komunikowaniu się;
- e) Podejmowanie działań w kierunku wsparcia społecznego osób niepełnosprawnych;
- f) Podejmowanie działań w kierunku wyrównania szans osób niepełnosprawnych do edukacji na wszystkich poziomach oraz dostępu do dóbr kultury, rekreacji, sportu i turystyki.

6. Program Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych – planowane projekty do realizacji/zadania:

- a) Identyfikacja barier w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych na poznańskim rynku pracy;
- b) Utworzenie i prowadzenie Zakładu Aktywności Zawodowej;
- c) Tworzenie i wspomaganie prowadzenia Ośrodków Asystentów Pracy;
- d) Utworzenie i prowadzenie Punktu Asystentów Pracodawcy;
- e) Utworzenie i koordynacja wirtualnej Sieci Doradców;
- f) Organizowanie Warsztatów Aktywności;
- g) Inicjowanie i prowadzenie kampanii społeczno-informacyjnych.

7. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej – zadania:

- a) Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- b) Podniesienie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie;
- c) Podniesienie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- d) Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- e) Prowadzenie działań w zakresie powstrzymania sprawców i zakończenia przemocy w rodzinie.

8. Rozwój i dostosowanie usług socjalnych do potrzeb mieszkańców w miejscu ich zamieszkania – zadania:

- a) Diagnozowanie potrzeb osób wymagających wsparcia w mieście w zakresie usług socjalnych;
- b) Tworzenie i rozwój adekwatnej do potrzeb mieszkańców oferty usług socjalnych;
- c) Wspieranie realizacji programów organizacji pozarządowych dotyczących usług socjalnych;
- d) Monitorowanie i ocena dostępności i jakości usług socjalnych.

9. Program przeciwdziałania procederowi żebractwa na terenie miasta Poznania – zadania:

- a) Prowadzenie kampanii społecznej (informacyjnej);
- b) Podejmowanie działań interwencyjnych;
- c) Proponowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego i kierowanie do programów reintegracji społeczno-zawodowej;
- d) Wspieranie programów organizacji pozarządowych związanych z pracą pedagogów ulicy i streetworkerów.

10. „Poznań stawia na zdrowie – profilaktyka wad postawy wśród dzieci uczęszczających do klas I-IV szkół podstawowych w Poznaniu” – zadania:

- a) Realizacja świadczeń zdrowotnych w kierunku profilaktyki i wczesnego wykrywania wad postawy wśród dzieci;
- b) Organizacja szkoleń dla pielęgniarek i nauczycieli wychowania fizycznego.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r.
- * Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia w Polsce na lata 2007–2013.
- * Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015.
- * Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015.
- * Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2006–2010.
- * Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006–2010.
- * Krajowy Program „Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008–2010”.
- * Strategia wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2009–2015.
- * Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Akademicki i Naukowy Poznań.
- * Czysty Poznań.
- * Mieszkajmy w Poznaniu.
- * Obywatelski Poznań.
- * Poznańskie osiedla modernistyczne.
- * Poznań wrażliwy społecznie.
- * Sportowy Poznań.
- * Śródmiejskie rynki i place.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RM:

- * Miejska Strategia Polityki Społecznej z 2003 r.
 - * Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005–2010.
 - * Plan Zdrowotny Miasta Poznania na lata 2009–2013.
-

Efekty realizacji programu:

- * Wyższy poziom świadomości zdrowotnej i indywidualna odpowiedzialność za własne zdrowie,
 - * Mniejsza zachorowalność na choroby cywilizacyjne i społeczne,
 - * Równy dostęp do świadczeń zdrowotnych i socjalnych,
 - * System usług adekwatnych do potrzeb mieszkańców,
 - * Rozwój potencjału społecznego
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
 - * Budżet państwa.
 - * Fundusze unijne.
 - * Środki własne organizacji pozarządowych.
 - * Środki prywatne.
-

Mierniki realizacji programu:

- * Liczba osób objętych działaniami wynikającymi z realizacji założonych projektów i działań
 - * Wskaźniki statystyczne
 - * Badania poziomu zadowolenia klienta/beneficjenta
 - * Ewaluacja mid-term i ex post – badania społeczne (zmiana świadomości i postaw)
 - * Badania poziomu świadczonych usług w odniesieniu do potrzeb społecznych
-

Ryzyko realizacji programu:

- * Brak lub niedostateczne dofinansowanie
 - * Brak zainteresowania współpracą ze strony potencjalnych partnerów
 - * Trudności we współpracy z partnerami zewnętrznymi
 - * Zmiana przepisów prawnych, kompetencji instytucji itp.
-

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania, a w szczególności:
 - * Dzieci i młodzież.
 - * Kobiety, w tym kobiety ciężarne.
 - * Osoby starsze.
 - * Osoby niepełnosprawne.
 - * Osoby uzależnione i zagrożone uzależnieniem.
 - * Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
 - * Pracodawcy.
-

Koordynator programu:

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

Współpraca:

- * Pozostałe wydziały Urzędu Miasta Poznania.
- * Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.
- * Domy Pomocy Społecznej.

- * Placówki opiekuńczo-wychowawcze i oświatowe.
 - * Straż Miejska.
-

Partnerzy zewnętrzni:

- * Wielkopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.
- * Urząd Marszałkowski.
- * Wielkopolski Urząd Wojewódzki.
- * Wojewódzka i Miejska Komenda Policji.
- * Wojewódzka i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna.
- * Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- * Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.
- * Zakłady opieki zdrowotnej.
- * Organizacje pozarządowe i kościelne.
- * Poznańskie ośrodki akademickie i szkolne.
- * Placówki naukowo-badawcze.
- * Partnerzy biznesowi.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

nr programu: **21****Zrównoważony rozwój transportu****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cele strategiczne:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta
(Obszar: Jakość życia)
- Utworzenie metropolii Poznań
(Obszar: Metropolia)

Cele pośrednie:

- * Wzrost spójności metropolii poprzez integrację przestrzenno-funkcjonalną Miasta Poznania z miastami aglomeracji.
- * Wyeksponowanie i wzrost atrakcyjności wartościowych elementów przestrzeni Poznania.

Cel programu:

Osiągnięcie Zrównoważonego Sytemu Transportowego, w celu stworzenia warunków do zwiększenia liczby podróży komunikacją zbiorową oraz systematycznego i efektywnego rozwoju układu drogowego.

.....

Geneza, ogólny opis programu:

W swej warstwie deklaratorywno-programowej uchwalona przez Radę Miasta „Polityka transportowa miasta Poznania” jednoznacznie stwierdza, że za jej podstawę przyjmuje się zasadę zrównoważonego rozwoju. W aspekcie zewnętrznym chodzi o utrzymanie harmonii systemu transportu z jego otoczeniem naturalnym (tj. przyrodniczym), kulturalnym (tj. cywili-

zacyjnym) oraz społeczno-gospodarczym. Wewnętrzna równowaga polega na zapewnieniu symbiozy pomiędzy ruchem pojazdów komunikacji publicznej, pieszych, rowerów, samochodów i przewozu towarów. Realizacja przytoczonej wcześniej polityki transportowej wymaga specjalnych programów nakierowanych na osiągnięcie założonego celu. Program *Zrównoważony rozwój transportu* ma służyć wdrożeniu wymienionych w załączniku do uchwały celów zmierzających do urzeczywistnienia, jako fundamentu racjonalnego rozwoju transportu w Poznaniu, opcji zrównoważonej, tj. polegającej na utrzymaniu w równowadze czynnika ekonomicznego, przestrzennego i ekologicznego z oczekiwaniami społecznymi, dotyczącymi dostępności komunikacyjnej i możliwości wyboru środka przewozowego oraz łagodzenia wewnętrznych konfliktów, a także ochrony interesów słabszego uczestnika ruchu.

Program ten zakłada silne preferencje dla komunikacji zbiorowej i ruchu niezmotoryzowanego oraz wprowadzenie ograniczeń dla ruchu samochodowego, szczególnie w strefach konfliktowych, z użyciem środków łagodzących uciążliwości transportu. Zagrożenie hałasem komunikacyjnym należy do najważniejszych problemów środowiskowych Poznania. Poprawa tego stanu wymaga konsekwentnych, długoletnich działań systemowych w sferze transportu – jakość dróg, wyposażenie pasa drogowego, stan środków transportu, organizacja ruchu, stan świadomości ekologicznej uczestników ruchu drogowego itp. Wytyczony w Programie Ochrony Środowiska dla miasta Poznania cel ekologiczny w zakresie ochrony przed hałasem zakłada zmniejszenie uciążliwości akustycznych występujących na obszarze miasta do poziomu akceptowanego pod względem prawnym i społecznym. Działania na rzecz zmniejszenia natężenia hałasu komunikacyjnego muszą być działaniami planowanymi kompleksowo w ramach modernizacji układów komunikacyjnych w mieście.

Planowane działania/projekty :

1) Sprawny transport

- a) Integracja systemów transportowych: miejskiego, kolejowego, drogowego z uwzględnieniem obsługi lotniska i kolei dużych prędkości (Y).
- b) Budowa węzłów przesiadkowych.
- c) Utworzenie Komunalnego Związku Transportowego.
- d) Szybki i przyjazny transport publiczny.
- e) Transport publiczny elastyczny i powszechnie dostępny.
- f) Transport Ekologiczny – nowoczesny tabor.

2) Inteligentny Transport

- a) Integracja systemów sterowania ruchem
- b) PEKA (Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna)

3) Kolej w mieście

- a) Budowa i adaptacja tras kolejowych do obsługi Miasta
- b) Integracja systemów transportowych z uwzględnieniem kolei dużych prędkości (Y)
- c) Budowa dworców przesiadkowych

4) Czytelne parkowanie

- a) Budowa systemu parkingów P&R.
- b) Budowa parkingów kubaturowych i P&G na obrzeżach Strefy Płatnego Parkowania w celu odzyskania przestrzeni ulic dla pieszych i transportu zbiorowego.
- c) Rozbudowa stref ruchu uspokojonego.

5) Rowerem przez Poznań

- a) Rozbudowa i modernizacji infrastruktury rowerowej Poznania
- b) Integracja ruchu rowerowego z innymi rodzajami transportu
- c) Działania inwestycyjne i organizacyjne na rzecz intensyfikacji ruchu rowerowego oraz poprawy jego bezpieczeństwa
- d) Rozwój systemu roweru miejskiego

6) Optymalizacja i rozwój układu drogowego

- a) Poznań w trzech ramach w celu uspokojenia i wyprowadzenia ruchu ciężarowego z Centrum.
- b) Przebudowa podstawowego układu drogowego.
- c) Budowa systemu wydzielonych pasów dla transportu publicznego z ewentualnym wykorzystywaniem np. dla dostaw towarów (pasy wielofunkcyjne).
- d) Program budowy dróg lokalnych.

7) Ekologiczna Dostawa Towarów

- a) Regulowanie dostępu samochodów ciężarowych i dostawczych do określonych obszarów.
 - b) Aglomeracyjne i Miejskie Centra Przeładunkowe.
 - c) Pobliskie strefy dostaw (końcowy etap dostawy).
-

Główne zadania w wymienionych projektach:**1) Sprawny transport**

- a) Powiązanie obsługi Lotniska i Kolei dużych prędkości (Y) transportem miejskim
- b) Odnowa Infrastruktury transportu publicznego w związku z organizacją EURO 2012 w Poznaniu.
- c) Budowa ulicy Nowej Naramowickiej wraz z trasą transportu publicznego.
- d) Przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera.
- e) Przedłużenie trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST) do Dworca Zachodniego w Poznaniu.
- f) Budowa trasy tramwajowej Os. Lecha – Franowo w Poznaniu.
- g) Przedłużanie kolejnych tras tramwajowych do węzłów przesiadkowych (Dębiec)
- h) Wymiana i modernizacja taboru tramwajowego i autobusowego

2) Inteligentny Transport

- a) Integracja systemów sterowania ruchem
- b) PEKA (Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna)

3) Kolej w mieście

- a) Wypracowanie optymalnego przebiegu trasy Kolei Dużych Prędkości w granicach administracyjnych m. Poznania
- b) Budowa Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego na stacji Poznań Główny
- c) Połączenie Dworca Głównego z portem lotniczym Ławica
- d) Budowa dworców i węzłów przesiadkowych w miejscu krzyżowania się środków transportu.
- e) Przedłużenie tras tramwajowych w mieście do dworców kolejowych (Franowo, Zawady)
- f) Wypracowanie wspólnej karty aglomeracyjnej jako formy biletu za korzystanie z transportu w aglomeracji.

4) Czytelne parkowanie

- a) Budowa parkingów P&R os. Sobieskiego, Szymanowskiego.
- b) Budowa parkingów P&R i dworców przesiadkowych Starołęka, Górczyn, Brama Zachodnia.
- c) Budowa parkingów P&G Poznańska.
- d) Budowa parkingów P&G Stara Gazownia, Garbary, Grudzieniec.
- e) Rozbudowa stref ruchu uspokojonego.

5) Rowerem przez Poznań

- a) Rozbudowa i modernizacja sieci dróg rowerowych w ramach niezależnych inwestycji oraz przy okazji realizowanych inwestycji drogowych
- b) Rewitalizacja śródmieścia z uwzględnieniem potrzeb ruchu rowerowego
- c) Rozbudowa systemu publicznych, bezpiecznych, parkingów rowerowych w szczególności w obszarze śródmieścia, obiektów użyteczności publicznej stanowiącej cel podróży, węzłów przesiadkowych oraz kluczowych przystanków transportu publicznego w tym stacjach kolejowych – system Bike&Ride.
- d) Stworzenie warunków technicznych i prawnych w celu umożliwienia sprawnego i bezpiecznego przewożenia roweru w środkach transportu publicznego
- e) Budowa miejsc postojowych dla rowerów na parkingach kubaturowych w Śródmieściu oraz P&G na obrzeżach Strefy Płatnego Parkowania
- f) Rozbudowa systemu miejskich wypożyczalni rowerów
- g) Rozbudowa systemu informacji rowerowej
- h) Promocja ruchu rowerowego jako alternatywnego środka transportu w mieście

6) Optymalizacja i rozwój układu drogowego

- a) Ulice lokalne i peryferyjne (Realizacja Programu budowy ulic lokalnych i peryferyjnych).
- b) Budowa systemu wydzielonych pasów ruchu.
- c) Modernizacja obiektów inżynierskich.
- d) ul. Nowe Kotowo.

- e) Budowa mostu Berdychowskiego.
- f) Zamknięcie ram komunikacyjnych
- g) Przebudowa ul. Dolna Wilda.

7) Ekologiczna Dostawa Towarów

- a) Budowa centrum przeładunkowego.
- b) Regulowanie dostępu samochodów ciężarowych i dostawczych do określonych obszarów.
- c) Kombinowany transport towarów
- d) Podnoszenie jakości pojazdów dostawczych
- e) Miejsca do za- i wyładunku towarów w centrum
- f) Punkty odbioru towarów

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (założenia aktualizacyjne z 30.12.2008 r.)
- * Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013 z grudnia 2008 r.
- * Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (projekt z 9.09.2009 r.)
- * Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko z 5 grudnia 2007 r.
- * Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (NSRO) przyjęte przez Komisję Europejską 9 maja 2007 r.
- * Strategia Rozwoju Województwa WLKP do 2020 r. (dokument przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 19.12.2005 r.)

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Aktywizacja obszarów wokół III Ramy komunikacyjnej.
- * Cyfrowy Poznań.
- * Czysty Poznań.
- * Metropolitalny Poznań.
- * Mieszkajmy w Poznaniu.
- * Przestrzeń dla biznesu.
- * Śródmiejskie rynki i place.
- * Turystyczny Poznań.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poznania – przyjęte Uchwałą Rady Miasta Poznania z dnia 18 stycznia 2008 r.
- * Wieloletni Program Inwestycyjny Miasta Poznania
- * Polityka Transportowa Miasta Poznania – przyjęta Uchwałą Rady Miasta Poznania z 18 listopada 1999 r.
- * Zrównoważony Plan Rozwoju Transportu Publicznego na lata 2007-2015 (Poznański Obszar Metropolitalny) – przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z 24 października 2006 r.
- * Program Drogowy dla Miasta Poznania na lata 2008-2015 - przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z 16 września 2008 r.
- * Program Budowy Dróg Lokalnych na Terenie Miasta Poznania na lata 2005-2015 – przyjęty Zarządzeniem Prezydenta Miasta Poznania nr 43/2005/K z dnia 19.05 2005 r.
- * Polityka Parkingowa Miasta Poznania przyjęta Uchwałą Rady Miasta Poznania z 10 czerwca 2008 r.
- * Program rowerowy Miasta Poznania na lata 2007-2015 – przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z 15 stycznia 2008 r.
- * Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2009-2012 przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z 12 maja 2009 r.
- * Plan Gospodarki Odpadami - przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z 17 lipca 2007 r.

Efekty realizacji programu:

- * Systematyczna poprawa jakości świadczonych usług w transporcie zbiorowym.
- * Poprawa komfortu podróży transportem zbiorowym.
- * Podniesienie jakości życia mieszkańców i osób przyjezdnych.

- * Wzrost znaczenia roweru jako alternatywnego (ekologicznego) środka transportu
- * Poprawa środowiska przyrodniczego i kulturowego.
- * Wzrost zasięgu sieci tramwajowej
- * Zwiększenie dostępności transportu publicznego dla osób niepełnosprawnych.
- * Wzrost przewozów pasażerskich w transporcie miejskim i zwiększenie udziału transportu publicznego w ruchu niepieszym mieszkańców Poznania.
- * Wzrost przewozów pasażerskich w obszarze metropolii.
- * Uspokojenie ruchu samochodowego w centrum miasta poprzez eliminację przejazdów tranzytowych przez Centrum (I rama).
- * Kontrolowany dostęp ruchu źródłowego do Śródmieścia (poprzez wdrożenie systemu parkowania).
- * Poprawa warunków dla ruchu pieszego i rowerowego w Centrum i Śródmieściu (I i II rama).
- * Ograniczenie uciążliwości dostaw towarów w obszarze Śródmieścia oraz wyprowadzenie ruchu ciężkiego z terenów osiedli mieszkaniowych.
- * Ograniczenie wielkości emisji spalin poprzez ograniczenie ilości samochodów niespełniających norm EURO.
- * Zmniejszenie hałasu i wibracji w korytarzach ruchu tramwajowego w wyniku modernizacji torowisk tramwajowych.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego :

- * Budżet miasta.
- * Fundusze Unijne.
- * Fundusze Ochrony Środowiska.
- * Dotacje rządowe.
- * Partnerzy zewnętrzni (PPP, koncesja).
- * Fundusze uzyskane przez NGO.

Mierniki realizacji programu:

- * Dostosowanie przystanków i węzłów zintegrowanych do obsługi taborem niskopodłogowym, zwiększenie udziału niskopodłogowych tramwajów do 100%.
- * Zwiększenie prędkości komunikacyjnej transportu publicznego do 20 km/h dla transportu tramwajowego i do 20 km/h dla transportu autobusowego.
- * Skrócenie czasu dojazdu do centrum do 16 minut.
- * Zachowanie dotychczasowej, a nawet wzrost liczby pasażerów transportu publicznego od 2 do 3% w perspektywie roku 2030.
- * Zwiększenie ilości skrzyżowań z pełnym lub wysokim priorytetem dla publicznego transportu tramwajowego – do minimum 50% wszystkich skrzyżowań
- * Zwiększenie ilości miejsc parkingowych na parkingach typu P&R i P&G o kilka tysięcy.

Ryzyko realizacji programu:

- * Brak środków finansowych na realizację z uwagi na ograniczenia budżetowe.
- * Brak ofert wykonawczych – brak możliwości pozyskania środków kredytowych.
- * Upadłość podmiotów wykonawczych.
- * Problemy legislacyjne – częste zmiany aktów prawnych.
- * Opór przedsiębiorców realizujących dostawy w mieście
- * Opór polityczny związany z ograniczeniami w ruchu samochodowym
- * Brak zainteresowania partnerów zewnętrznych udziałem w inwestycjach miejskich.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania i Aglomeracji.
- * Inwestorzy.
- * Turysty.
- * Osoby przyjeżdżające do Miasta w celach biznesowych, służbowych i edukacyjnych.

Koordynator programu:

Wydział Gospodarki Komunalnej
i Mieszkaniowej

Współpraca:

- * Miejska Pracownia Urbanistyczna.
- * Zarząd Dróg Miejskich.
- * Zarząd Transportu Miejskiego.
- * Biuro Nadzoru Właścicielskiego.
- * Wydział Gospodarki Nieruchomościami.
- * Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne.
- * Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ.
- * Wydział Urbanistyki i Architektury.
- * Wydział Ochrony Środowiska.

Partnerzy zewnętrzni:

- * Koncesjonariusze.
- * Inwestorzy zewnętrzni.

1. Cele strategiczne

XIV. MIERNIKI /WSKAŹNIKI

Cel strategiczny nr 1 - *Rozwój gospodarki innowacyjnej i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.*

- liczba patentów (wzorów przemysłowych), które zgłaszane są do ochrony, przeliczane w relacji do liczby mieszkańców. Wskaźnik odzwierciedla stopień innowacyjności gospodarki i proces tworzenia nowych technologii,
- technologiczny bilans płatniczy, opisujący transakcje handlowe związane z przepływem technologii,
- liczba inwestycji,
- wskaźnik ogólnych wydatków na badania i rozwój - % PKB,
- wskaźniki produktywności MFP:
 - MFP kapitał-praca,
 - MFP kapitał-zasoby ludzkie-energia-materiały-usługi⁵⁹.

Cel strategiczny nr 2 - *Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu.*

- liczba studentów przypadająca na 1000 mieszkańców,
- procent studentów z zagranicy w ogólnej liczbie studentów,
- procent kierunków w językach kongresowych,
- nakłady na kulturę w budżecie miasta,
- liczba osób i podmiotów „tworzących” kulturę,
- liczba osób uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych,
- liczba imprez sportowych,
- liczba osób uczestniczących w imprezach sportowych masowych,
- liczba obiektów sportowych,
- liczba turystów,
- liczba noclegów,
- liczba konferencji i spotkań,
- badanie kosztów życia.

Cel strategiczny nr 3 - *Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta.*

- liczba mieszkańców miasta Poznania,
- liczba mieszkań,
- liczba rodzin objętych różnymi formami opieki, w tym liczba nowo zarejestrowanych podmiotów,
- frekwencja wyborcza w wyborach i referendach ogólnopolskich, miejskich i osiedlowych,
- wybrane wskaźniki dotyczące poczucia bezpieczeństwa oraz poziomu przestępczości, jakości i skuteczności podejmowanych interwencji przez służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w mieście,
- wyniki egzaminów gimnazjalnych i maturalnych na tle kraju,
- liczba łóżek w szpitalach na 1 pacjenta,
- czas jazdy środkami transportu publicznego po mieście,
- * badania poziomu i cen świadczonych usług i towarów z „koszyka dóbr”, na który składa się katalog potrzeb społecznych (badania siły nabywczej Mercera).

⁵⁹ MFP (ang. *Multi Factor Productivity*) – wskaźnik produktywności wieloczynnikowej, odmiana wskaźnika całkowitej produktywności czynnikowej TFP (ang. *Total Factor Productivity*), najlepiej opisującego tempo zachodzenia postępu technologicznego i organizacyjnego w gospodarce. W badaniach OECD wskazuje się na dwa podstawowe jego rodzaje: MFP kapitał-praca oraz MFP KLEMS (ang. *Multi-factor Productivity Capital-Labour-Energy- Materials-Services*).

Wyróża się wzorem:

$$MFP = d*(\ln f)/dt = d(\ln Y)/dt - s_L*d(\ln L)/dt - s_K*d(\ln K)/dt$$

gdzie:

f – funkcja wielkości produkcji globalnej, Y – wielkość produkcji, t – czas, s_L – część nakładów poniesionych na koszty uzyskania pracy,

s_K – część nakładów poniesionych na koszty uzyskania kapitału, L – wartość produkcji, K – wartość kapitału.

MFP kapitał-praca (ang. *Multi Factor Productivity Capital-Labour*) – miernik produktywności jednoczynnikowej, opisujący jak efektywnie wykorzystane są zasoby ludzkie i zasoby kapitału w gospodarce w procesie tworzenia wartości dodanej, MFP kapitał-zasoby ludzkie-energia-materiały-usługi (ang. *Multi Factor Productivity Capital-Labour-Energy-Materials-Services*) – miernik produktywności wieloczynnikowej, pokazujący jak efektywnie wykorzystane są zasoby ludzkie, kapitał, energia, materiały i usługi w procesie tworzenia produktu brutto. Wskaźnik ocenia niematerialny postęp technologiczny.

Cel strategiczny nr 4 - Utworzenie Metropolii Poznań.

- poziom PKB na mieszkańca Poznania/metropolii,
- liczba mieszkańców metropolii,
- pozycja Poznania i metropolii w europejskich rankingach miast i obszarów metropolitalnych.

2. Programy**Akademicki i Naukowy Poznań**

- * Liczba studentów uczelni poznańskich.
Liczba studentów przypadająca na 1000 mieszkańców porównywalna z innymi miastami akademickimi.
- * Liczba studentów zagranicznych
% studentów zagranicznych w ogólnej liczbie studentów.
- * Liczba kierunków studiów w językach kongresowych.
% kierunków w językach kongresowych w ogólnej liczbie kierunków.
- * Miejsca uczelni poznańskich w publikowanych rankingach.
Charakterystyka opisowa pozycjonowania miejsc uczelni poznańskich.
- * Liczba zatrudnionych w działalności B+R.
% zatrudnionych w B+R w ogólnej liczbie zatrudnionych.
- * Nakłady na działalność innowacyjną kierowaną na B+R.
% nakładów na B+R w ogólnej kwocie nakładów na innowacyjność.
- * Liczba zatrudnionych w sektorach kreatywnych.
% zatrudnionych w sektorach kreatywnych w ogólnej liczbie zatrudnionych.
- * Liczba firm w sektorach kreatywnych.
% firm kreatywnych w ogólnej liczbie firm.

Aktywizacja obszarów wokół III Ramy komunikacyjnej

- * Zwiększenie prędkości przemieszczania się pomiędzy poszczególnymi rejonami Miasta w minutach.
- * Kilometry wybudowanej III Ramy komunikacyjnej.
- * Powierzchnia terenów przygotowanych do zainwestowania w ha.
- * Inwestycji towarzyszące.
- * Powierzchnia terenów zainwestowanych przy III Ramie komunikacyjnej w ha.
- * Obszar objęty uchwalonymi MPZP w obrębie III Ramy komunikacyjnej w ha.
- * Realizacji PPP w zakresie programu.
- * Nowe parkingi zlokalizowane przy III Ramie komunikacyjnej w liczbie miejsc parkingowych.
- * Wartość obiektów przeznaczonych do zagospodarowania w ramach udziału własnego Miasta w przedsięwzięciu.
- * Wartość obiektów po okresie użytkowania, stanowiących własność Miasta

Aktywny wypoczynek w Poznaniu

- * Liczba nowo powstałych szlaków i powierzchnia zagospodarowanych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- * Liczba osób odwiedzających i korzystających z istniejących i nowo powstałych miejsc rekreacyjnych,
- * Liczba zorganizowanych imprez masowych, głównie zawodów sportowych o randze międzynarodowej,
- * Liczba firm inwestujących na obszarach objętych programem,
- * Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w wyniku realizacji programu.

Bezpieczny Poznań

*Ograniczenie stopnia przestępczości:

Wybrane wskaźniki dotyczące poziomu przestępczości w ramach analizy przestępczości prowadzonej przez Policję.

*Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa:

Wskaźniki przyjęte w ramach systemu monitorowania jakości życia mieszkańców Poznania, Centrum Badania Jakości Życia przy UAM w Poznaniu.

*Wzrost skuteczności działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców:

Wybrane wskaźniki dotyczące jakości i skuteczności podejmowanych interwencji przez służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w mieście.

*Ograniczenie liczby zdarzeń drogowych i ich skutków:

Wskaźniki porównawcze dotyczące liczby wypadków, kolizji oraz osób zabitych i rannych – na podstawie statystyki prowadzonej przez Policję.

*Zmniejszenie liczby ofiar śmiertelnych w pożarach:

Wskaźniki ogólnopolskiego systemu statystycznego EWID STAT.

*Skrócenie czasu dojazdu jednostek ratowniczych:

Wskaźniki ogólnopolskiego systemu statystycznego EWID STAT.

Cyfrowy Poznań

- * Wyniki oceny efektów poszczególnych zadań.
- * Liczba udostępnionych e-usług.
- * Liczba korzystających z e-usług.
- * Liczba jednostek miejskich połączonych miejską siecią „korporacyjną”.
- * Liczba szkół podłączonych do szerokopasmowego Internetu.
- * Liczba użytkowników sieci bezprzewodowej.
- * Procent obszaru miasta z dostępem do sieci szerokopasmowej.
- * Procent obszaru miasta objętego monitoringiem miejskim i liczba nowych funkcjonalności systemowych.
- * Liczba interwencji i zdarzeń wspomaganych systemem monitoringu.
- * Liczba nowych podmiotów z sektora e-gospodarki.
- * Liczba zatrudnionych w e-przedsiębiorstwach.
- * Wartość produkcji (sprzedaży) sektora e-biznesu.
- * Liczba placówek medycznych podłączonych do sieci światłowodowej.
- * Liczba osób objętych pilotażowymi programami „elektronicznej” opieki medycznej.
- * Liczba placówek opieki medycznej uczestniczących w projektach e-medic@.

Czysty Poznań

1. Realizacja wskaźników monitorowania wykonania zadań z zakresu gospodarki odpadami wynikającymi z Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2011 oraz z Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania z dnia 17 lipca 2007 r., min. w zakresie spełnienia poniższych wskaźników:
 - a) Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców.
 - b) Dopuszczenie do składowania następującej ilości odpadów ulegających biodegradacji:
 - w 2010 r. nie więcej niż 75%,
 - w 2013 r. nie więcej niż 50%,
 - w 2020 r. nie więcej niż 35%,
 w stosunku do roku 1995.

- c) Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 85 % ilości odpadów wytwarzanych.
 - d) Zwiększenie udziału odpadów z grup 01-19 poddawanych procesom odzysku do 85% w roku 2014.
 - e) Zwiększenie recyklingu odpadów opakowaniowych do 55 – 80% w 2019 roku.
2. Realizacja wskaźników monitorowania wykonania zadań z zakresu gospodarowania wodami opadowymi i zasobami energetycznymi zgodnie z wytycznymi Polityki Ekologicznej Państwa.
3. Realizacja wskaźników i mierników w zakresie monitorowania utrzymywania porządku i czystości na terenie miasta:
- a) Liczba zarejestrowanych psów na terenie miasta (wskaźnik neutralny)
 - b) Liczba mandatów wystawionych przez Straż Miejską Miasta Poznania właścicielom psów za nieusuwanie psich odchodów (wskaźnik malejący)
 - c) Ilość zgłoszeń bezdomnych zwierząt na terenie miasta (wskaźnik malejący)
 - d) Wskaźniki zanieczyszczenia powietrza (wskaźniki malejące)

Kulturalny Poznań

- * Znaczące poszerzenie kapitału społecznego miasta w dziedzinie kultury (liczba osób „tworzących” kulturę oraz liczba osób w niej uczestniczących),
- * Nakłady na kulturę w budżecie miasta,
- * Liczba instytucji kultury,
- * Liczba imprez o charakterze międzynarodowym,
- * Oferta kulturalna podmiotów kultury (zbiory, wystawy, wydarzenia),
- * Uczestnictwo w kulturze (Regionalne Obserwatorium Rozwoju Kultur – monitoring + badania),
- * Kryterium jakościowe: znaczenie instytucji, rangi imprez i realizowanych przedsięwzięć, oddźwięk w Polsce i za granicą.

Metropolitalny Poznań

- * PKB na 1 mieszkańca Poznania/ aglomeracji poznańskiej.
- * Pozycja Poznania i metropolii w europejskich rankingach miast i obszarów metropolitalnych.
- * Średni czas podróży pomiędzy innymi ośrodkami metropolitalnymi w kraju i Europie.
- * Średni czas podróży w metropolii
- * Udział transportu publicznego w podziale zadań przewozowych.
- * Wskaźniki jakości życia mieszkańców Poznania i aglomeracji poznańskiej.
- * Liczba mieszkańców metropolii.
- * Odsetek mieszkańców z wykształceniem wyższym/ średnim.
- * Zatrudnienie w sektorach kreatywnych.
- * Liczba konferencji, imprez o charakterze międzynarodowym.
- * Stopa bezrobocia.

Mieszkajmy w Poznaniu

- * Liczba mieszkańców w mieście.
- * Liczba mieszkań wynajmowanych.
- * Liczba mieszkań oddawanych do użytkowania rocznie.
- * Powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 mieszkańca.
- * Liczba mieszkań socjalnych w stosunku do ilości gospodarstw domowych potrzebujących pomocy mieszkaniowej.

- * Liczba gotowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- * Liczba realizacji PPP w zakresie programu.
- * Liczba nowych parkingów w centrum.
- * Średni koszt utrzymania mieszkania.
- * Średnia stawka czynszu najmu.

Obywatelski Poznań

- * Liczba zarejestrowanych organizacji działających w NGO.
- * Zasoby kadrowe i finansowe organizacji.
- * Pola działania i potrzeby organizacji pozarządowych.
- * Procent głosujących.
- * Procent odpowiadających na akcje społeczne.

Poznań wrażliwy społecznie

1) Rodzina – opieka nad dziećmi:

Stymulowanie ilości i różnorodności form opieki nad dziećmi:

- Liczba rodzin objętych różnymi formami opieki, liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w tym zakresie,
- Liczba miejsc dla dzieci, powstałych w wyniku zlecenia zadań przez Miasto,
- Liczba wykorzystywanych bonów wartościowych na zakup usług,

2) Rodzina – wychowanie

a) Poradnictwo pedagogiczne dla rodzin:

- Liczba rodzin zgłaszających się po wsparcie w wyniku akcji promocyjnej,
- Liczba rodzin korzystających ze specjalistycznych placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego,
- Liczba rodzin korzystających z poradnictwa, terapii rodzinnej i zajęć rozwojowych dla rodziców i dzieci
- Liczba rodzin objętych pomocą asystentów rodziny,
- Liczba przeprowadzonych mediacji, liczba mediacji zakończonych podpisaniem porozumienia,

b) Profilaktyka społeczna dzieci i młodzieży:

- Liczba streetworkerów i animatorów spędzania wolnego czasu, liczba dzieci i młodzieży objętych ich pomocą, porównanie absencji i wyników w szkole po objęciu pracą streetworkerów i przed, opinia szkoły,
- Liczba ofert i form spędzania wolnego czasu,
- Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z ulg,

c) Optymalizacja działań związanych ze sprawowaniem opieki zastępczej:

- Liczba osób zainteresowanych stworzeniem rodziny zastępczej,
- Liczba grup wsparcia, liczba rodzin w nich uczestniczących w ramach systemu wsparcia dla rodzin zastępczych,
- Liczba uczestników programu, liczba rodzin, którym zostały przywrócone dzieci w ramach systemu wsparcia dla rodzin biologicznych,

d) System ulg dla rodzin wychowujących dzieci w zakresie opłat lokalnych oraz w korzystaniu z usług i towarów miejskich:

- Liczba rodzin korzystających z ulg,

e) Promowanie idei integracji międzypokoleniowej:

- Liczba inicjatyw w tym zakresie,

3) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin wychowujących dzieci

a) kontynuacja projektów wspierających rodzinę realizowanych przez Miasto Poznań

- Dochód na członka rodziny wielodzietnej w porównaniu do dochodu statystycznej rodziny

b) wprowadzenie Karty Rodziny Dużej

- Liczba rodzin korzystających z Karty Rodziny Dużej

c) stworzenie i wprowadzenie programu wspierającego rozwój bazy mieszkaniowej dla rodzin wychowujących większą liczbę dzieci

- Poziom poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zadowolenia z warunków życia w mieście Poznaniu

4) Osoby niepracujące – reintegracja społeczno-zawodowa

a) Cykliczne diagnozowanie potencjału społecznego i zawodowego osób biernych zawodowo w celu właściwego doboru metod i technik pracy:

- Liczba osób, którym ustalono zdolność do pracy,
- Liczba osób, które podjęły zatrudnienie,
- Liczba osób, które utrzymały zatrudnienie (np. przez co najmniej 6 miesięcy),

b) Prowadzenie indywidualnych ścieżek aktywnej integracji społeczno – zawodowej w ramach kontraktów socjalnych:

- Liczba osób realizujących indywidualne ścieżki integracji,
- Liczba osób podnoszących swoje kwalifikacje i kompetencje społeczne i zawodowe,
- Poziom poczucia bezpieczeństwa, skala samooceny itp.

c) Grupowe formy pracy w ramach Klubów Integracji Społecznej:

- Liczba osób korzystających z grupowych form pracy,

d) Działania środowiskowe aktywizujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i ich najbliższe otoczenie:

- Liczba osób i rodzin uczestniczących w działaniach środowiskowych,

e) „Przedsiębiorczość społeczna”:

- Liczba osób korzystających z zatrudnienia socjalnego,
- Liczba funkcjonujących podmiotów ekonomii społecznej,
- Liczba nowo powstałych podmiotów ekonomii społecznej,

5) Wsparcie i aktywizacja społeczna seniorów

- Liczba i zakres usług opiekuńczych świadczonych na rzecz seniorów,
- Liczba miejsc i form rodzinnych domów pomocy,
- Liczba i zakres ofert dziennych domów pomocy społecznej, ilość miejsc krótkotrwałego pobytu,
- Liczba grup wsparcia, liczba osób korzystających z poradnictwa
- Liczba dzieci i młodzieży oraz osób starszych uczestniczących w programach integracji międzypokoleniowej,
- Liczba ofert pracy i form aktywności społecznej dla osób starszych,

Poznańskie osiedla modernistyczne

* Parametry ilościowe:

- liczba i różnorodność opracowań analitycznych,
- obszar (m², ha,) objęty opracowaniami,
- liczba budynków, mieszkań, (m³), powierzchnia elewacji (m²),
- poniesione nakłady (PLN).

- * Parametry „społeczne” – do określenia.
- * Socjologiczne.

Przestrzenie dla biznesu

- * Liczba firm inwestujących na obszarach objętych programem.
- * Nowe miejsca pracy na obszarach objętych programem.
- * Powierzchnia zaktywizowanych terenów poprzemysłowych i powojaskowych.
- * Liczba nowo powstałych instytucji otoczenia biznesu.

Rzeka w mieście

- * Miernikami realizacji programu w głównej mierze będą wskaźniki satysfakcji mieszkańców i gości odwiedzających Poznań. Dodatkowo należy wziąć pod uwagę liczbę osób korzystających z tramwajów wodnych, statków spacerowych, wypożyczalni sprzętu wodnego, liczbę i powierzchnię terenów rekreacyjno-sportowych, długość ścieżek rowerowych i ciągów pieszych w parkach, liczbę gości hotelowych, ilość punktów gastronomicznych, czas oczekiwania w zatorach ulicznych, czas przejazdu przez miasto.
- * Wzrost prestiżu miejsca można zmierzyć, wskazując wzrost cen nieruchomości, odnotowując liczbę i jakość przyciągniętych firm krajowych i zagranicznych, liczbę nowo otwartych galerii i wystaw, ilość i rangę organizowanych widowisk plenerowych oraz imprez sportowych.
- * W sferze ekonomicznej miernikami będą wpływy do budżetu miasta, zamożność mieszkańców, liczba nowych miejsc pracy – wskaźnik bezrobocia, liczba pustostanów mieszkaniowych i lokali usługowych.

Sportowy Poznań

- * Liczba i częstotliwość imprez.
- * Liczba uczestników imprez, zajęć sportowych, szkoleń.
- * Liczba obiektów sportowych.

Śródmiejskie rynki i place

- * liczba turystów odwiedzających miasto Poznań,
- * liczba funkcji usługowych związanych z obsługą ruchu turystycznego (hotele, gastronomia itp.),
- * aktywność przestrzenna rynków i placów w zakresie inspirowania i stymulowania różnorodnej działalności artystycznej (happeningi, inscenizacje plenerowe itp.),
- * badania poziomu świadczonych usług w odniesieniu do potrzeb społecznych.

Turystyczny Poznań

- * liczba przyjazdów turystycznych
- * udział turystów odwiedzających miasto po raz pierwszy w liczbie turystów ogółem
- * liczba podmiotów turystycznych / liczba mieszkańców lub liczba turystów
- * średni wydatek turystyczny
- * średnia długość pobytu

- * badanie satysfakcji z pobytu i jakości produktu turystycznego miasta
- * profil demograficzny i nabywcy odwiedzających
- * sezonowość ruchu turystycznego
- * liczba miejsc noclegowych/hotelowych na 10 000 mieszkańców (zmodyfikowany wskaźnik Baretje'a-Deferta)
- * wartość nowych inwestycji turystycznych (hotelarskich/gastronomicznych/atrakcji turystycznych)
- * średnia cena za pokój (ADR) oraz średni przychód za udostępniony pokój (RevPAR) we wszystkich hotelach
- * wielkość zatrudnienia w sektorze turystyki / wielkość zatrudnienia ogółem
- * liczba udzielonych noclegów x ADR lub RevPar / wartość wydatków na promocję turystyki
- * liczba kongresów, konferencji i targów
- * liczba uczestników wydarzeń (kongresów, konferencji i targów) / liczba miejsc noclegowych lub liczba mieszkańców lub wysokość budżetu CVB lub DMO
- * współczynnik lokalizacji (gęstość zagospodarowania turystycznego)
- * liczba rezerwacji dokonanych przez miejski system rezerwacji turystycznej
- * wartość mnożnika turystycznego jako syntetyczny wskaźnik wpływu turysty

Wiedza dla biznesu

Przykładowe mierniki efektów programu:

1. Proporcja ocen pozytywnych do negatywnych, dotyczących obrazu przedsiębiorców w oczach mieszkańców oraz oceny miasta w oczach przedsiębiorców.
2. Wskaźniki bankructw oraz likwidacji firm z przyczyn ekonomicznych.
3. Wskaźniki dochodowości, inwestycji oraz innowacyjności w poszczególnych kategoriach firm.
4. Liczba wspólnych projektów nauka – biznes.
5. Liczba wdrożeń w firmach rozwiązań innowacyjnych dostarczonych przez naukę.
6. Liczba laureatów szkolnych i uczelnianych konkursów przedsiębiorczości, wskaźniki ocen nauczania przedsiębiorczości.

Przykładowe robocze wskaźniki monitorowania projektów:

Działanie/projekt 1:

1. Liczba raportów opracowanych w ciągu roku.
2. Liczba odbiorców raportów.

Działanie/projekt 2:

1. Liczba wdrożeń rozwiązań innowacyjnych w konkretnych firmach.
2. Liczba wspólnych projektów nauka - biznes.
3. Liczba uczestników programów szkoleniowo-doradczych.
4. Liczba przedsięwzięć promocyjnych i wspierających.
5. Liczba odbiorców przedsięwzięć promocyjnych i wspierających (liczba użytkowników portali).
6. Liczba klastrów.
7. Liczba członków klastrów.

Działanie/projekt 3:

1. Liczba uczestników programów szkoleniowo-doradczych.
2. Stopień przydatności szkoleń w praktyce biznesowej (badanie następstw w 12 miesięcy po zakończeniu programu).
3. Liczba przedsięwzięć promocyjnych i wspierających.

4. Liczba odbiorców przedsięwzięć promocyjnych i wspierających (liczba użytkowników portali).
5. Liczba obsługiwanych przedsiębiorców.
6. Średni czas obsługi przedsiębiorcy.

Działanie/projekt 4:

1. Liczba akcji promujących przedsiębiorczość.
2. Liczba odbiorców i uczestników akcji promocyjnych.
3. Liczba uczestników danej edycji konkursu „Poznański Lider Przedsiębiorczości” w porównaniu z poprzednimi edycjami.
4. Liczba laureatów danej edycji konkursu „Poznański Lider Przedsiębiorczości” w porównaniu z poprzednimi edycjami.
5. Liczba nauczycieli biorących udział w studiach podyplomowych i kursach nt. przedmiotu.
6. Liczba uczniów przedmiotu biorących udział w konkursach na biznesplan.
7. Liczba laureatów konkursów.

Wysoka jakość edukacji i wychowania**1) Przedszkole dla każdego dziecka**

- a) Zapewnienie całej populacji dzieci w wieku 3-5 lat mieszkających w Poznaniu miejsca we wszystkich przedszkolach istniejących w mieście.
- b) Stosunek liczby dzieci w wieku przedszkolnym do ilości miejsc w przedszkolu.
- c) Zorganizowano dla 80% przedszkolaków zamieszkałych w Poznaniu miejsca w przedszkolach zlokalizowanych w odległości nie większej niż 3 km od miejsca zamieszkania lub pracy opiekujących się nimi rodziców.
- d) Stosunek liczby dzieci zamieszkałych w Poznaniu i uczęszczających do przedszkoli zlokalizowanych w odległości do 3 km od ich miejsca zamieszkania i pracy ich rodziców do ogólnej liczby dzieci mieszkających w Poznaniu i uczęszczających do poznańskich przedszkoli.

2) Poznańska szkoła/ placówka oświatowa gwarancją sukcesu.

- a) Nauczanie jest skorelowane z wynikami egzaminów zewnętrznych.
- b) Oceny z zakresu przedmiotów egzaminacyjnych u 80% uczniów kończących każdy etap kształcenia są porównywalne z ich osiągnięciami egzaminacyjnymi.
- c) Poznańska edukacja osiąga wysokie wyniki nauczania.
- d) Wyniki egzaminów zewnętrznych absolwentów poznańskich szkół należą do najwyższych w kraju. Wszystkie wyniki egzaminów zewnętrznych mieszczą się wśród 10 najlepszych.
- e) Miejsca w rankingach dla poszczególnych egzaminów.
- f) Absolwenci poznańskich szkół osiągają wysokie wyniki w dziedzinie nauk humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych.
- g) Osiągnięta wiedza i umiejętności przyrodnicze oraz matematyczne absolwentów poznańskich szkół może pozwolić na zajęcie przez Polskę miejsca wśród 10 najlepszych krajów OECD (w programie PISA).
- h) Ich osiągnięcia humanistyczne są porównywalne do matematyczno-przyrodniczych.
- i) Absolwenci poznańskich szkół zawodowych znajdują zatrudnienie w swoim zawodzie.

- j) 90% absolwentów poznańskich szkół zawodowych w okresie ½ roku po ukończeniu szkoły znajdują zatrudnienie w swoim zawodzie.
- k) Analiza danych zawartych w raportach Powiatowego Urzędu Pracy.
- l) Poznańskie szkoły zawodowe wyposażają swoich absolwentów w wysokie kwalifikacje.
- m) 90% pracodawców zatrudniających absolwentów poznańskich szkół zawodowych jest zadowolonych z ich umiejętności.
- n) Absolwent poznańskiej szkoły średniej człowiekiem przedsiębiorczym.
- o) 90% absolwentów poznańskich szkół średnich spośród uczestniczących w rynku pracy potrafi się na nim poruszać.
- p) Uczestnicy poznańskiego systemu edukacyjnego społeczeństwem informacyjnym.
- q) 100% młodzieży szkolnej m. Poznania korzysta z technologii informacyjnej.
- r) Poznańska młodzież zdolna do porozumiewania się bez barier językowych.
- s) Wysoka zdawalność zewnętrznych egzaminów językowych.
- t) Analiza porównawcza z innymi wielkimi miastami.

3) Wspomaganie pracy poznańskich szkół i placówek oświatowych współpracą z poznańskimi uczelniami wyższymi.

- a) Studenci szkół wyższych m. Poznania zdobywają uprawnienia pedagogiczne w oparciu o odbyte kształcenie praktyczne w rekomendowanych poznańskich szkołach i placówkach oświatowych.
- b) 80% studentów uzyskujących w trakcie studiów w szkołach wyższych miasta Poznania uprawnienia pedagogiczne odbywa praktyki w rekomendowanych poznańskich szkołach i placówkach oświatowych.
- c) Najzdolniejsi uczniowie uczą się w stworzonych przez poznańskie szkoły we współpracy z uczelniami wyższymi miasta Poznania innowacyjnych oddziałach klasowych, opartych na autorskich programach nauczania.
- d) Władze uczelni wyższych m. Poznania wysoko oceniają współpracę z miastem w zakresie tworzenia tzw. klas akademickich.
- e) Absolwenci tych klas są najlepszymi studentami.

4) Najlepsi naszą dumą – wspieramy indywidualny rozwój uczniów.

- a) Uczniowie i absolwenci poznańskich szkół mają znaczące osiągnięcia w różnych dziedzinach życia a ich indywidualny rozwój sprzyja uzyskiwaniu coraz to większych osiągnięć.
- b) Poznań znajduje się wśród 5 wielkich miast których uczniowie i absolwenci biorą udział w największej liczbie olimpiad, konkursów i różnych zawodów o zasięgu centralnym.
- c) Stosunek udziału poznaniaków do ilości olimpiad, konkursów i zawodów.
- d) Uczniowie i absolwenci poznańskich szkół są liderami większości konkursów, olimpiad i zawodów o zasięgu centralnym. Liczba laureatów i finalistów tych zawodów pozwala miastu Znaleźć się w pierwszej 3 wielkich miast w Polsce.
- e) Liderzy konkursów, olimpiad i zawodów osiągają coraz to lepsze efekty, poczynwszy od etapów miejskich poprzez okręgowe/ wojewódzkie do eliminacji centralnych.
- f) Miasto wspomaga organizacyjnie i finansowo swoich „najlepszych”.

- g) Finansowy udział miasta w działaniach organizacyjnych oraz indywidualnym wsparciu „najlepszych” w formie nagród, stypendiów itp. jest najwyższy wśród innych polskich miast o porównywalnej liczbie mieszkańców.
- h) Analiza wydatków miasta na wskazane cele w porównaniu do pozostałych dużych polskich miast.
- i) Miasto promuje najlepszych i ich osiągnięcia.
- j) Mieszkańcy miasta znają osiągnięcia swoich „najlepszych” oraz są z nich dumni.

5) Absolwent poznańskiej szkoły aktywnym członkiem społeczeństwa obywatelskiego.

- a) Absolwenci poznańskich szkół aktywnie uczestniczą w życiu swojego miasta i osiedla, podejmują liczne inicjatywy, działają w stowarzyszeniach i fundacjach. Aktywnie uczestniczą w biernym i czynnym sprawowaniu władzy.
- b) Frekwencja poznaniaków w wyborach prezydenckich, parlamentarnych, władz lokalnych oraz referendach przekracza 60%
- c) Stosunek liczby mieszkańców biorących udział w wyborach do uprawnionych.
- d) Badania wykazują, że aktywność absolwentów poznańskich szkół w życiu społecznym swoich społeczności osiąga najwyższy współczynnik w kraju.
- e) Miasto wspiera finansowo i organizacyjnie wolontariat. Mieszkańcy miasta mogą liczyć na wsparcie młodzieży
- f) Wysoka ocena postaw młodzieży u mieszkańców Poznania
- g) Analiza opisowa działań miasta oraz ich ocena przez instytucje prowadzące wolontariat w mieście Poznaniu. Porównanie ilości inicjatyw wolontariatu i nakładów ponoszonych na ten cel w innych wielkich miastach Polski
- h) Edukacja kulturalna prowadzona przez poznańskie szkoły i placówki oświatowe stanowi główną przyczynę dla zwiększania odsetka mieszkańców Poznania uczestniczących w kulturze.
- i) Liczba mieszkańców uczestniczących w kulturze zwiększyła się co najmniej do 70%.
- j) Stosunek mieszkańców uczestniczących w kulturze do ogółu mieszkańców.

6) Platforma edukacyjnego wsparcia dorosłych.

- a) Miasto wspiera dorosłych w ustawicznym rozwoju ich potrzeb edukacyjnych.
- b) Wysoka ocena działań miasta wśród mieszkańców podejmujących kształcenie ustawiczne.
- c) Badania ankietowe.
- d) Mieszkańcy miasta Poznania kształcą się ustawicznie.
- e) Minimum 20% dorosłych mieszkańców Poznania jest zaangażowane w kształcenie ustawiczne.
- f) Stosunek kształcących się ustawicznie dorosłych mieszkańców miasta do ogółu dorosłych zamieszkujących miasto.

Zdrowy Poznań

- * Liczba osób objętych działaniami wynikającymi z realizacji założonych projektów i działań
- * Wskaźniki statystyczne
- * Badania poziomu zadowolenia klienta/beneficjenta
- * Ewaluacja mid-term i ex post – badania społeczne (zmiana świadomości i postaw)

- * Badania poziomu świadczonych usług w odniesieniu do potrzeb społecznych

Zrównoważony rozwój transportu

- * Dostosowanie przystanków i węzłów zintegrowanych do obsługi taborem niskopodłogowym, zwiększenie udziału niskopodłogowych tramwajów do 100%.
- * Zwiększenie prędkości komunikacyjnej transportu publicznego do 20 km/h dla transportu tramwajowego i do 20 km/h dla transportu autobusowego.
- * Skrócenie czasu dojazdu do centrum do 16 minut.
- * Zachowanie dotychczasowej, a nawet wzrost liczby pasażerów transportu publicznego od 2 do 3% w perspektywie roku 2030.
- * Zwiększenie ilości skrzyżowań z pełnym lub wysokim priorytetem dla publicznego transportu tramwajowego – do minimum 50% wszystkich skrzyżowań
- * Zwiększenie ilości miejsc parkingowych na parkingach typu P&R i P&G o kilka tysięcy.

**Lista osób zapraszanych
na posiedzenia Rady Strategii Rozwoju Miasta Poznania**

Imię i nazwisko	Funkcja
Jerzy Bartnik	Prezes Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej, Prezes Związku Rzemiosła Polskiego, Wiceprzewodniczący Europejskiej Unii Rzemiosła, Małych i Średnich Przedsiębiorstw
Dr Ewa Bąk	Dyrektor Wydziału Kultury Fizycznej Urzędu Miasta Poznania
Prof. Marcin Berdyszak	Rektor Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu
Włodzimierz Bogaczyk	Redaktor Naczelny „Gazety Wyborczej”
Janos Brendel	Prezes Komitetu Porozumiewawczego Środowisk Twórczych
Lena Bretes-Dorożala	Dyrektor TVP S.A. Oddział w Poznaniu
dr Andrzej Byrt	Prezes Zarządu Międzynarodowych Targów Poznańskich
Dr hab. Ryszard Cichocki, prof. UAM	Kierownik Zakładu Socjologii Teoretycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Prezes Centrum Badań Stosowanych Ultex Ankieter Sp. z o.o.
Prof. dr hab. Ryszard Domański	Członek Rzeczywisty PAN, Honorowy Przewodniczący Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Katedra Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Dr hab. Rafał Drozdowski, prof. UAM	Dyrektor Instytutu Socjologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Prezes Public Profits Sp. z o.o.
Lech Dymarski	Przewodniczący Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
Waldy Dzikowski	Posel na Sejm RP
Piotr Florek	Wojewoda Wielkopolski
Przemysław Foligowski	Wiceprzewodniczący Rady Miasta Poznania
Maciej Frankiewicz	Zastępca Prezydenta Miasta Poznania (zm. 16.VI.2009)
Piotr Frydryszek	Prezes Zarządu, Redaktor Naczelny Radia Merkury
Dr hab. Wanda M. Gaczek, prof. UEP	Kierownik Katedry Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Prof. dr hab. Janusz Gadinowski	Kierownik Katedry Neonatologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu
Dr inż. arch. Tadeusz Gałdecki	Wyższa Szkoła Zawodowa „Kadry dla Europy” w Poznaniu, Członek honorowy Towarzystwa Urbanistów Polskich Oddział w Poznaniu
Grzegorz Ganowicz	Przewodniczący Rady Miasta Poznania
Dr hab. Aleksandra Gawel	Katedra Mikroekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Abp Stanisław Gądecki	Metropolita Poznański
Prof. dr hab. Marian Gorynia	Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Jan Grabkowski	Starosta Poznański
Ryszard Grobelny	Prezydent Miasta Poznania
Prof. dr hab. Bohdan Gruchman	Katedra Europeistyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Andrzej Grzyb	Posel do Parlamentu Europejskiego

Inż. arch. Jerzy Gurawski	Architekt i scenograf
Prof. dr hab. inż. Adam Hamrol	Rektor Politechniki Poznańskiej
Dr Sławomir Hinc	Zastępca Prezydenta Miasta Poznania
Rafał Janowicz	Prezes Pentor Research International Poznań
Mł. insp. Krzysztof Jarosz	Wielkopolski Komendant Wojewódzki Policji
Grzegorz Jaroszewski	Dyrektor Centrum Poczty Oddziału Rejonowego Poznań-Miasto
Sidonia Jędrzejewska	Poseł do Parlamentu Europejskiego
Krzysztof Jordan	Dyrektor Turnieju Poznań Porsche Open
Filip Kaczmarek	Poseł do Parlamentu Europejskiego
Dr hab. Tomasz Kaczmarek, prof. UAM	Kierownik Zakładu Systemów Osadniczych i Organizacji Terytorialnej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Dyrektor Centrum Badań Metropolitalnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Tomasz J. Kayser	Zastępca Prezydenta Miasta Poznania
Jerzy Kepel	Dyrektor PKO Bank Polski Regionalny Oddział Detaliczny Poznań
Dr hab. Cezary Kochalski, prof. UEP	Doradca Prezydenta Miasta Poznania ds. Strategii, Katedra Analizy Finansowej i Strategicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Piotr Kołodziejczyk	Sekretarz Miasta Poznania
Wojciech Kruk	Prezydent Wielkopolskiej Izby Przemysłowo – Handlowej, Prezydent Zarządu Sejmiku Gospodarczego Województwa Wielkopolskiego
Mirosław Kruszyński	Zastępca Prezydenta Miasta Poznania
Grażyna Kulczyk	Prezes Rady Nadzorczej Fortis Sp. z o.o.
Inż. arch. Andrzej Kurzawski	Stowarzyszenie Architektów Polskich Oddział w Poznaniu
Jarosław Lazurko	Dyrektor Generalny H. Cegielski - Poznań S.A.
Prof. dr hab. Andrzej B. Legocki	Członek Rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, Przewodniczący Wydziału II Nauk Biologicznych Polskiej Akademii Nauk
Dr Dariusz Lipiński	Poseł na Sejm RP
Inż. arch. Lech Łangowski	Dyrektor Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT
Prof. dr. hab. Waldemar Łazuła	Kierownik Zakładu Kultury i Myśli Politycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
dr Krystyna Łybacka	Poseł na Sejm RP
Wojciech Majchrzycki	Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów oraz Rozwoju Gospodarczego Rady Miasta Poznania
Prof. dr hab. Bronisław Marciniak	Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza Przewodniczący Kolegium Rektorów
St. bryg. inż. Wojciech Mendelak	Wielkopolski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu
Michał Merczyński	Prezes Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Malta
Wojciech Nentwig	Dyrektor Filharmonii Poznańskiej
Paweł Neumann	Naczelny Dyrektor Oddziału Regionalnego PKP PLK S.A. w Poznaniu
Marian Nickel	Kanclerz Łoży Wielkopolskiej Business Centre Club

Inż. arch. Andrzej Nowak	Dyrektor Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Poznania
Andrzej Nowakowski	Wiceprzewodniczący Rady Miasta Poznania
Jens Oksen	Prezes Volkswagen Poznań Sp. z o.o.
Wojciech Olbryś	Wielkopolski Komendant Wojewódzkiej Policji w Poznaniu
Insp. Wojciech Ołdyński	p.o. Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu
Solange Olszewska	Prezes Zarządu Solaris Bus & Coach S.A.
Janina Paprzycka	Przewodnicząca Miejskiej Rady Seniorów
Prof. dr hab. Jerzy Parysek	Kierownik Zakładu Planowania Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
Wojciech Pasterski	Młodzieżowa Rada Konsultacyjna
Adam Pawłowski	Redaktor Naczelny „Polska Głos Wielkopolski”
Dr hab. Krzysztof Podemski, prof. UAM	Kierownik Zakładu Metod i Technik Badań Socjologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Dyrektor Q-Market Research
Bożena Przewoźna	Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Marian Przybylski	Prezes Zarządu Instytutu Edukacji Europejskiej
Dr hab. Jadwiga Rotnicka, prof. UAM	Senator RP
Tomasz Sadowski	Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Barka”
Barbara Sajnaj	Skarbnik Miasta Poznania
Dr inż. arch. Stanisław Sipiński	Pracownia Architektoniczna Ewy i Stanisława Sipińskich Sp. z o.o.
Marek Siwec	Posel do Parlamentu Europejskiego
Prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak	Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego
Prof. dr hab. med. Jerzy Smorawiński	Rektor Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu
Jerzy Stępień	Zastępca Prezydenta Miasta Poznania
Prof. dr hab. Tadeusz Strykiewicz	Kierownik Zakładu Polityki Regionalnej i Integracji Europejskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
Heinz-Jürgen Stütting	Prezes Zarządu Nivea Polska Sp. z o.o. Grupa Beiersdorf
Dr hab. Wojciech Suchocki, prof. UAM	Dyrektor Muzeum Narodowego w Poznaniu
Paweł Sudoł	Prezes Zarządu Kompanii Piwowarskiej S.A.
Barbara Surma	Prezes Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej
Dr hab. Antoni Szczuciński, prof. UAM	Przewodniczący Komisji Kultury i Nauki Rady Miasta Poznania
Paweł Szkotak	Dyrektor Teatru Polskiego w Poznaniu
Waldemar Szostak	Dyrektor Oddziału Okręgowego NBP
Krzysztof Szydłowski	Prezes Wielkopolskiej Telewizji Kablowej
Konrad Szymański	Posel do Parlamentu Europejskiego
Dr Hubert Świątkowski	Wiceprzewodniczący Rady Miasta Poznania
Leszek Tajsner	Dyrektor Wydziału Budżetu i Analiz Urzędu Miasta Poznania
Stanisław Tamm	Dyrektor Wydziału Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta Poznania, Sekretarz Miasta Poznania
Andrzej Tomczak	Dyrektor Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Poznania
Przemysław Trawa	Wiceprezes Zarządu Międzynarodowych Targów Poznańskich

Gen. bryg. pil. Włodzimierz Usarek	Dowódca Garnizonu Poznań, Dowódca 2. Brygady Lotnictwa Taktycznego w Poznaniu
Piotr Voelkel	Prezes Wielkopolskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych
Maria Waligóra	Zastępca Dyrektora Wydziału Budżetu i Analiz Urzędu Miasta Poznania
Elżbieta Walkowiak	Wielkopolski Kurator Oświaty
Prof. dr hab. inż. Jan Węglarz	Prezes Polskiej Akademii Nauk Prezes Oddział w Poznaniu
Rafał Wiatr	Dyrektor Generalny H. Cegielski - Poznań S.A.
Lesław Wiatrowski	Prezes Wielkopolskiego Zrzeszenia Handlu i Usług w Poznaniu
Mariusz Wiśniewski	Wiceprzewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Rady Miasta Poznania
Andrzej Wituski	Dyrektor Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego
Paweł Wosicki	Radny Miasta Poznania
Marek Woźniak	Marszałek Województwa Wielkopolskiego
Prof. dr hab. Jacek Wysocki	Rektor Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu
Prof. dr hab. Marek Ziółkowski	Wicemarszałek Senatu

Załącznik nr 2

**Lista osób zapraszanych na posiedzenia
Komitetu Roboczego Strategii Rozwoju Miasta Poznania**

Imię i nazwisko	Funkcja
Piotr Z. Barełkowski	Studio ADS Sp. z o.o.
Dr Ewa Bąk	Dyrektor Wydziału Kultury Fizycznej Urzędu Miasta Poznania
Marek S. Bedekier	Dyrektor Biura Obsługi Inwestorów i Promocji Inwestycji Urzędu Miasta Poznania
Dr Michał Beim	Zakład Ekonometrii Przestrzennej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Dr hab. Stefan Bosiacki, prof. AWF	Kierownik Katedry Ekonomiki, Turystyki i Marketingu Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu
Dr hab. Ryszard Cichocki, prof. UAM	Kierownik Zakładu Socjologii Teoretycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Prezes Centrum Badań Stosowanych Ultex Ankieter Sp. z o.o.
Dr Jarosław M. Dohnal	Kierownik Oddziału Wspierania Przedsiębiorczości Wydział Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta Poznania
Przemysław Foligowski	Wiceprzewodniczący Rady Miasta Poznania
Dr hab. Wanda M. Gaczek, prof. UEP	Kierownik Katedry Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Grzegorz Ganowicz	Przewodniczący Rady Miasta Poznania
Dr hab. Aleksandra Gawel	Katedra Mikroekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Iwona Gertig	Dyrektor Społecznej Szkoły Podstawowej nr 1 i Społecznego Gimnazjum nr 1 im. Św. Urszuli Ledóchowskiej Społecznego Towarzystwa Oświatowego
Łukasz Goździor	Dyrektor Biura Promocji Miasta Urzędu Miasta Poznania
Dr Sławomir Hinc	Zastępca Prezydenta Miasta Poznania
Dr Barbara Jankowska	Katedra Strategii i Polityki Konkurencyjności Międzynarodowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Krzysztof Jonczyk	Dyrektor Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Poznania
Andrzej Kaczmarek	Dyrektor Zespołu Szkół Handlowych im. Bohaterów Poznańskiego Czerwca '56
Dr hab. Tomasz Kaczmarek, prof. UAM	Kierownik Zakładu Systemów Osadniczych i Organizacji Terytorialnej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Dyrektor Centrum Badań Metropolitalnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Dr hab. Sławomir Kalinowski	Katedra Mikroekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Tomasz J. Kayser	Zastępca Prezydenta Miasta Poznania
Dr hab. Cezary Kochalski, prof. UEP	Doradca Prezydenta Miasta Poznania ds. Strategii, Katedra Analizy Finansowej i Strategicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Piotr Kołodziejczyk	Sekretarz Miasta Poznania
Prof. dr hab. inż. Piotr Kowalczak	Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN
Mirosław Kruszyński	Zastępca Prezydenta Miasta Poznania

Dr inż. Andrzej Krych	Zakład Dróg, Ulic i Lotnisk Politechniki Poznańskiej
Andrzej Krygier	Dyrektor Zarządu Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ
Leszek Kurek	Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania
Inż. arch. Lech Łangowski	Dyrektor Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT
Wojciech Majchrzycki	Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów oraz Rozwoju Gospodarczego Rady Miasta Poznania
Andrzej Nowak	Dyrektor Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Poznania
Dr hab. Jacek Nowak, prof. UEP	Katedra Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Andrzej Nowakowski	Wiceprzewodniczący Rady Miasta Poznania
Janusz Pazder	Prezes Stowarzyszenia Historyków Sztuki Oddział w Poznaniu
Dr hab. Krzysztof Podemski, prof. UAM	Kierownik Zakładu Metod i Technik Badań Socjologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Dyrektor Q-Market Research
Bożena Przewoźna	Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Dr Justyna Rój	Katedra Finansów Przedsiębiorstw Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Dr inż. Jeremi Rychlewski	Zakład Dróg Kolejowych Politechniki Poznańskiej
Barbara Sajnaj	Skarbnik Miasta Poznania
Jerzy Stępień	Zastępca Prezydenta Miasta Poznania
Dr inż. Maciej Stroiński	Instytut Informatyki Politechniki Poznańskiej, Dyrektor Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego
Prof. dr hab. Tadeusz Strykiewicz	Kierownik Zakładu Polityki Regionalnej i Integracji Europejskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
Dr hab. Antoni Szczuciński, prof. UAM	Przewodniczący Komisji Kultury i Nauki Rady Miasta Poznania
Dr hab. Maciej Szymczak, prof. UEP	Katedra Logistyki Międzynarodowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Dr Hubert Świątkowski	Wiceprzewodniczący Rady Miasta Poznania
Leszek Tajsner	Dyrektor Wydziału Budżetu i Analiz Urzędu Miasta Poznania
Stanisław Tamm	Dyrektor Wydziału Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta Poznania, Sekretarz Miasta Poznania
Andrzej Tomczak	Dyrektor Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Poznania
Maria Waligóra	Zastępca Dyrektora Wydziału Budżetu i Analiz Urzędu Miasta Poznania
Prof. ASP Marek Wasilewski	Katedra Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu Redaktor Naczelny „Czasu Kultury”
Mariusz Wiśniewski	Wiceprzewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Rady Miasta Poznania
Piotr Wiśniewski	Dyrektor Biura Koordynacji Projektów Urzędu Miasta Poznania
Paweł Wośicki	Radny Miasta Poznania
Prof. dr hab. Zbigniew Woźniak	Zakład Badań Problemów Społecznych i Pracy Socjalnej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Załącznik nr 3

**Lista osób opracowujących
programy strategiczne**

Imię i nazwisko	Funkcja
Magda Albińska	Kierownik Oddziału ds. Strategii Gospodarowania Zasobem Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Poznania
Dr hab. inż. arch. Robert Ast, prof. PP	Kierownik Zakładu Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej
Lech Banach	Dyrektor Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu
Dr Ewa Bąk	Dyrektor Wydziału Kultury Fizycznej Urzędu Miasta Poznania
Marek S. Bedekier	Dyrektor Biura Obsługi Inwestorów i Promocji Inwestycji Urzędu Miasta Poznania
Dr Michał Beim	Zakład Ekonometrii Przestrzennej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
Lucyna Białk-Cieślak	Dyrektor Poznańskiego Centrum Edukacji Ustawicznej i Praktycznej w Poznaniu
Andrzej Bielerzewski	Wiceprzewodniczący Komisji Gospodarki Komunalnej i Polityki Mieszkaniowej Rady Miasta Poznania
Prof. dr hab. inż. arch. Wojciech Bonenberg	Kierownik Zakładu Architektury Miejsc Pracy i Rekreacji Politechniki Poznańskiej
Mariusz Borowski	Zastępca Kierownika Ośrodka Przywodnego Rataje Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji
Dr hab. Stefan Bosiacki, prof. AWF	Kierownik Zakładu Ekonomiki Turystyki i Marketingu Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu
Janos Brendel	Prezes Komitetu Porozumiewawczego Środowisk Twórczych
Violetta Chmielewska-Wabińska	Zastępca Dyrektora Biura Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miasta Poznania
Dr Wojciech Chomicz	Wiceprezes Zarządu Polskiego Związku Koszykówki Przewodniczący Kapituły Nagrody Sportowej i Stypendium Sportowego Miasta Poznania
Dr hab. Ryszard Cichocki, prof. UAM	Kierownik Zakładu Socjologii Teoretycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Prezes Centrum Badań Stosowanych Ultex Ankieter Sp. z o.o.
Inż. arch. Marek Czuryło	Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów Przewodniczący Rady Okręgowej
Aleksander Daniel	Prezes Zarządu Wielkopolskiego Związku Towarzystw Wioślarskich
Barbara Dąbrowska	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
Jarosław M. Dohnal	Kierownik Oddziału Wspierania Przedsiębiorczości Wydział Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta Poznania
Elżbieta Dybowska	Zastępca Dyrektora Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania
Małgorzata Felczak	Kierownik Oddziału Strategii Rozwoju Miasta Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Poznania

Jan Firlik	Dyrektor Przewozów Tramwajowych Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Poznaniu Sp. z o.o.
Prof. dr hab. Ewa Florek	Kierownik Laboratorium Badań Środowiskowych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu
Przemysław Foligowski	Zastępca Przewodniczącego Rady Miasta Poznania
Dr hab. Aleksandra Gaweł	Katedra Mikroekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Roman Gęzikiewicz	Zastępca Dyrektora Zarządu Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ
Jerzy Gładysiak	Dyrektor Departamentu Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu
Janusz Gocalek	Prezes Zarządu TALEX S.A.
Prof. dr hab. Grzegorz Gołembski	Kierownik Katedry Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Dr Włodzimierz Groblewski	Dyrektor Biura Kształtowania Relacji Społecznych Urzędu Miasta Poznania
Dr Beata Grudzińska	Specjalista w zakresie komunikacji społecznej
Dr hab. Jacek Guliński, prof. UAM	Prorektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Bartosz Guss	Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Poznania
Dr Monika Herkt-Rynarzewska	Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT
Dr Sławomir Hinc	Zastępca Prezydenta Miasta Poznania
Zofia Hryhorowicz	Dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu
Dr Hubert Igliński	Katedra Logistyki Międzynarodowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Agnieszka Ignasiak	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu
Joanna Jajus	Wydział Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta Poznania
Maciej Janas	Członek Zarządu INEA S.A.
Inż. arch. Elżbieta Janus	Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej
Dr Barbara Jankowska	Katedra Strategii i Polityki Konkurencyjności Międzynarodowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Rafał Janowicz	Prezes Zarządu Pentor Research International Poznań Sp. z o.o.
Krzysztof Jonczyk	Dyrektor Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Poznania
Inż. arch. Tadeusz Jurga	Zastępca Dyrektora Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Poznania
Andrzej Kaczmarek	Dyrektor Zespołu Szkół Handlowych im. Bohaterów Poznańskiego Czerwca '56
Dr hab. Tomasz Kaczmarek, prof. UAM	Kierownik Zakładu Systemów Osadniczych i Organizacji Terytorialnej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Dyrektor Centrum Badań Metropolitalnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wiesław Kalina	Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
Włodzimierz Kałek	Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu
Arkadiusz Kasprzak	Wiceprezes KKS Lech Poznań S.A.
Magdalena Katarzyńska-Radomska	Dyrektor Gimnazjum nr 41 w Poznaniu
Sylwia Kędziora	Stowarzyszenie Grupa Animacji Społecznej „Rezerwat”
Beata Kocięcka	Dyrektor Biura Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miasta Poznania

Prof. dr hab. Zenon J. Kokot	Prorektor Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu
Aleksandra Konieczna	Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Magdalena Kostencka-Burek	Miejska Pracownia Urbanistyczna
Prof. dr hab. Stanisław Kowalik	Prorektor Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu
Karolina Kozak	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Krzysztof Krauze	Dyrektor Zakładu Zagospodarowania Odpadów
Dr inż. Andrzej Krych	Zakład Dróg, Ulic i Lotnisk Politechniki Poznańskiej
Dr hab. n. med. Alicja Krzyżaniak, prof. UM	Kierownik Zakładu Epidemiologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu
Juliusz Kubel	Wiceprzewodniczący Komisji Kultury i Nauki Rady Miasta Poznania
Leszek Kurek	Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania
Inż. arch. Andrzej Kurzawski	Stowarzyszenie Architektów Polskich Oddział w Poznaniu
Marek Lasota	Kierownik Działu Metodycznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu
Tomasz Lisiecki	Dyrektor Zarządu Zieleni Miejskiej w Poznaniu
Dr Halina Lorkowska, prof. AM	Prorektor Akademii Muzycznej w Poznaniu
Inż. arch. Lech Łangowski	Dyrektor Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT
Wiesława Machalica	Dyrektor Centrum Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „KLUB” w Poznaniu
Artur Maj	Zarząd Zieleni Miejskiej
Wojciech Majchrzycki	Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów oraz Rozwoju Gospodarczego Rady Miasta Poznania
Agnieszka Marcinkiewicz	Manager projektu
Jan Mazurczak	Dyrektor Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej
Dr inż. Janusz Meissner	Zastępca Dyrektora Wydziału Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Poznania
Agata Michalska	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania
Grzegorz Michalski	Prezes Zarządu Wielkopolskiego Centrum Wspierania Inicjatyw Sp. z o.o.
Prof. dr hab. Stanisław Mikołajczak	Kierownik Zakładu Gramatyki Współczesnego Języka Polskiego i Onomastyki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
Inż. arch. Klemens Miś	Autorska Pracownia Architektoniczna Architektonika
Dr Łukasz Miś	Zakład Systemów Osadniczych i Organizacji Terytorialnej Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
Maciej Milewicz	Biuro Kształtowania Relacji Społecznych Urzędu Miasta Poznania
Beata Mitmańska	Dyrektor Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Miasta Poznania
Piotr Mróz	Zastępca Dyrektora Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Poznania
Bogusława Nagajew	Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miasta Poznania
Maria Narożniak	Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji
Inż. arch. Andrzej Nowak	Dyrektor Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Poznania
Jarosław Nowak	Zastępca dyrektora Zieleni Miejskiej
Dr hab. Jacek Nowak, prof. UEP	Katedra Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Andrzej Nowakowski	Wiceprzewodniczący Rady Miasta Poznania

Justyna K. Ochędzan	Wielkopolska Rada Koordynacyjna - Związek Organizacji Pozarządowych
Katarzyna Parysek	Kierownik Biura Kongresów i Spotkań Urzędu Miasta Poznania
Janusz Pazder	Prezes Stowarzyszenia Historyków Sztuki Oddział w Poznaniu
Wojciech Pelc	Kierownik Oddziału Serwisów Informacyjnych Wydział Organizacyjny Urzędu Miasta Poznania
Urszula Piaszczyńska	Kierownik Oddziału Polityki Zdrowotnej i Ptomocji Zdrowia Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania
Andrzej Piechowiak	Dyrektor Wydziału Informatyki Urzędu Miasta Poznania
Prof. dr hab. Jan Pikul	Prorektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu
Olimpia Piłat-Pawlak	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu
Dorota Potejko	Zastępca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania
Bożena Przewoźna	Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Jarosław Pucek	Dyrektor Zarządu Komunalnych Zasobów Lokalowych
Jeremi Pudliszak	Zastępca Dyrektora Miejskiej Pracowni Urbanistycznej
Marek Raczak	Dyrektor Centrum Kultury „Zamek” Przewodniczący Kapituły Nagrody Artystycznej Miasta Poznania
Janusz Rajewski	Dyrektor Poznańskich Ośrodków Sportowych i Rekreacji
Prof. dr hab. inż. Aleksandra Rakowska	Prorektor Politechniki Poznańskiej
Józef Rapior	Kierownik Oddziału Gospodarki Odpadami Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Maria Remiezowicz	Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania
Zbigniew Rusak	Dyrektor Zarządu Transportu Miejskiego
Dr inż. Jeremi Rychlewski	Zakład Dróg Kolejowych Politechniki Poznańskiej
Kazimierz Skąlecki	Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich
Prof. dr hab. Bogdan Sojkin	Kierownik Katedry Marketingu Produktu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu Wiceprezes Polskiego Związku Piłki Ręcznej ds. marketingu
Marta Sojkin	Wydział Kultury Fizycznej Urzędu Miasta Poznania
Eleonora Sołtysiak	Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa
Wojciech Spaleniak	Dyrektor Biblioteki Raczyńskich
Henryk Sychalski	Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Anna Stachowiak	Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Zofia Starikiewicz	Zastępca Dyrektora Galerii Miejskiej Arsenał
Dr inż. Maciej Stroiński	Instytut Informatyki Politechniki Poznańskiej, Dyrektor Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego
Maria Strzałko	Miejski Konserwator Zabytków
Prof. dr hab. Ryszard Strzelczyk	Kierownik Zakładu Teorii Sportu Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu
Izabela Synoradzka	Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu
Prof. Andrzej Syska	Prorektor Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu

Tadeusz Szafer	Kierownik Oddziału Infrastruktury Technicznej Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Izabela Szalajska-Kułakowska	Instytut Małego Dziecka im. Astrid Lindgren
Prof. dr hab. inż. Edward Szczechowiak	Dyrektor Instytutu Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej
Piotr Szczepanowski	Zastępca Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania
Alicja Szcześniak	Kierownik Oddziału Polityki Społecznej Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania
Dr hab. Antoni Szczuciński, prof. UAM	Przewodniczący Komisji Kultury i Nauki Rady Miasta Poznania
Zbigniew Szelągowicz	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
Paweł Szkotak	Dyrektor Teatru Polskiego w Poznaniu
Tadeusz Szkudlarz	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Jacek Szukała	Dyrektor Zarządu Dróg Miejskich
Dr hab. Maciej Szymczak, prof. UEP	Katedra Logistyki Międzynarodowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
Ryszard Śliwa	Przewodniczący Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki Rady Miasta Poznania
Stanisław Tamm	Dyrektor Wydziału Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta Poznania, Sekretarz Miasta Poznania
Honorata Tkaczyńska	Instytut Małego Dziecka im. Astrid Lindgren
Andrzej Tomczak	Dyrektor Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Poznania
Michał Tomczak	Przewodniczący Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia Rady Miasta Poznania
Konrad Tuszewski	Dyrektor MALTA SKI Sp. z o.o.
Jacek Wajda	p.o. Dyrektora Uczelnianego Centrum Innowacji i Transferu Technologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Andrzej Wargacki	Stowarzyszenie Grupa Animacji Społecznej „Rezerwat”
Prof. ASP Marek Wasilewski	Katedra Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu Redaktor Naczelny „Czasu Kultury”
Jarosław Wędrawicz	Zastępca Dyrektora Wydziału Informatyki Urzędu Miasta Poznania
Bożena Wiśniewska	Kierownik Oddziału Polityki Transportowej Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania
Piotr Wiśniewski	Dyrektor Biura Koordynacji Projektów Urzędu Miasta Poznania
Prof. dr hab. Jacek Witkoś	Prorektor Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
Andrzej Wituski	Dyrektor Biura Międzynarodowych Konkursów im. H. Wieniawskiego
Maciej Wojciechowski	Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Poznania
Natalia Wołczycka	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania
Paweł Wosicki	Radny Miasta Poznania
Prof. dr hab. Zbigniew Woźniak	Zakład Badań Problemów Społecznych i Pracy Socjalnej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Grażyna Ziółkowska	Specjalista w zakresie oświaty
Prof. dr hab. Maciej Żukowski	Prorektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Załącznik nr 4

**Lista programów strategicznych wraz
z ich koordynatorami.**

Program	Koordynator
GOSPODARKA i NAUKA	
Wiedza dla biznesu	Stanisław Tamm (Przewodniczący zespołu „Gospodarka i nauka”, Dyrektor Wydziału Działalności Gospodarczej)
Przestrzenie dla biznesu	Piotr Wiśniewski (Dyrektor Biura Koordynacji Projektów) Inż. arch. Elżbieta Janus (Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej)
Cyfrowy Poznań	Tadeusz Szkudlarz (Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej)
Akademicki i Naukowy Poznań	Dr inż. Janusz Meissner (Zastępca Dyrektora Wydziału Rozwoju Miasta)
Turystyczny Poznań	Inż. arch. Lech Łangowski (Dyrektor Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT) Katarzyna Parysek (Biuro Kongresów i Spotkań Urzędu Miasta Poznania) Dr Włodzimierz Groblewski (Dyrektor Biura Kształtowania Relacji Społecznych)
GOSPODARKA PRZESTRZENNA	
Poznańskie osiedla modernistyczne	Inż. arch. Andrzej Nowak (Przewodniczący zespołu „Gospodarka przestrzenna”, Dyrektor Wydziału Urbanistyki i Architektury)
Śródmiejskie rynki i place	Inż. arch. Tadeusz Jurga (Zastępca Dyrektora Wydziału Urbanistyki i Architektury)
Rzeka w mieście	Krzysztof Jonczyk (Dyrektor Wydziału Gospodarki Nieruchomościami)
Metropolitalny Poznań	Jeremi Pudliszak (Zastępca Dyrektora Miejskiej Pracowni Urbanistycznej)
Aktywny wypoczynek w Poznaniu	Piotr Wiśniewski (Dyrektor Biura Koordynacji Projektów)

Program	Inicjator / Odpowiedzialny
USŁUGI SPOŁECZNE	
Wysoka jakość edukacji i wychowania	Andrzej Tomczak (Przewodniczący zespołu „Usługi społeczne”, Dyrektor Wydziału Oświaty)
Kulturalny Poznań	Beata Mitmańska (Dyrektor Wydziału Kultury i Sztuki)
Obywatelski Poznań	Dr Włodzimierz Groblewski (Dyrektor Biura Kształtowania Relacji Społecznych)
Zdrowy Poznań	Maria Remiezowicz (Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych)
Sportowy Poznań	Dr Ewa Bąk (Dyrektor Wydziału Kultury Fizycznej)
Poznań wrażliwy społecznie	Włodzimierz Kałek (Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie)
Bezpieczny Poznań	Hieronim Węclewski (Dyrektor Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa)
GOSPODARKA KOMUNALNA	
Zrównoważony rozwój transportu	Bożena Przewoźna (Przewodnicząca zespołu „Gospodarka komunalna”, Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej)
Czysty Poznań	Bożena Przewoźna (Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej)
Aktywizacja obszarów wokół III Ramy Komunikacyjnej	Bożena Przewoźna (Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej)
Mieszkajmy w Poznaniu	Bartosz Guss (Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Nieruchomościami)

Załącznik nr 5

WYKAZ ŹRÓDEŁ

1. Literatura

- a) Benko G., Geografia technopolii, PWN Warszawa 1993,
- b) Berman N., Strategiczne planowanie rozwoju gospodarczego, Municipium, Warszawa 2003,
- c) Brol R. (red.), Ekonomia i zarządzanie miastem, Wyd. AE we Wrocławiu, Wrocław 2004,
- d) J.M. Bryson, 2004, Strategic planning for public and nonprofit organizations. A guide to strengthening and sustaining organizational Achievement.
- e) J.M. Bryson, B.C. Crosby 2004, Leadership roles for making strategic planning work. w: Strategic planning for public and nonprofit organizations. A guide to strengthening and sustaining organizational Achievement.
- f) Castells M., Społeczeństwo sieci, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, r.,
- g) Długosz Z., Stan i dynamika starzenia się ludności Polski, Czasopismo Geograficzne, 1997
- h) Domański R., Gospodarka przestrzenna. Podstawy teoretyczne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006,
- i) Domański R. (red.), Nowe problemy rozwoju wielkich miast i regionów, Biuletyn KPZK. Zeszyt nr 192, Wyd. PAN, Warszawa 2000,
- j) Dominiak J., Przemiany w sferze usług w Polsce, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2008,
- k) Florida R., Cities and the Creative Class, New York, London, Routledge, 2005,
- l) Gaczek W. M., Gospodarka oparta na wiedzy w Poznaniu, Poznań 2009,
- ł) Gawęł A., Rozwój ekonomiczny i przedsiębiorczość w Poznaniu, Poznań 2009,
- m) Gorzelak G., Smętkowski M., Metropolia i jej region w gospodarce informacyjnej, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2005,
- n) Hausner J. 2008, Zarządzanie publiczne, s. 402-406
- o) Jałowiecki B., Globalny świat metropolii, Wyd. Naukowe Scholar, Warszawa 2007,
- p) Jałowiecki B., 2007, za Bassand M., Metropolisation et inegalites sociales, Lausanne: presses Polytechniques et Universitaires Romandes, 1997,
- q) Jasińska-Kaniac A., Wartości i normy moralne a procesy przemian w Polsce i w Europie, w: Wartości, postawy i więzi moralne w zmieniającym się społeczeństwie, Mariański J., Smyczek L. (red.), WAM 2008,
- r) Kaplan R. S., Norton D. P., Strategiczna Karta Wyników, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001,
- s) Kochalski C., Ocena wstępna wyników działalności przedsiębiorstw poznańskich, Poznań 2009
- ś) Krzysztofek K., Szczepański M., Zrozumieć rozwój, Od społeczeństw tradycyjnych do informacyjnych, Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2002,
- t) Lubińska T. (red.), Nowe zarządzanie publiczne – skuteczność efektywność. Budżet zadaniowy w Polsce, Centrum Doradztwa i Informacji Difin, Warszawa 2009,
- u) Parysek J. J., Podstawy gospodarki lokalnej, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1997,
- v) Rosset E., Proces starzenia się ludności. Studium Demograficzne, Warszawa 1959,
- w) Rosset E., Ludzie starzy. Studium demograficzne. Warszawa 1967,
- x) Strykiewicz T., Męczyński M., Stachowiak K., Sektor kreatywny w poznańskiej gospodarce, Poznań 2009,
- y) Szymańska D., Urbanizacja na świecie, PWN, Warszawa 2007,
- z) Szymański W., Globalizacja – jej problemy i dylematy, IFGN, Warszawa, 2000,
- ż) Węclawowicz G., Geografia społeczna miast. Zróżnicowania społeczno-przestrzenne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003.
- ż) Wierchosławski S., Rodzina i gospodarstwo domowe w środowisku wielkomiejskim, tom XIX, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Poznań 2009.

2. Publikacje zbiorcze, raporty i rankingi

- a) Atlas ESPON Struktura terytorium Europy, 2006, Territorial Agenda of The European Union Towards a More Competitive Europe of Diverse Regions, ESPON, 2006, Zielona księga w sprawie spójności terytorialnej. Przekształcenie różnorodności terytorialnej w siłę, Komisja Wspólnot Europejskich, Bruksela, 2008,
- b) Bourdeau-Lepage L., Metropolisation in central and Eastern Europe: Unequal Chances, GaWC Research Bulletin, 2004,
- c) Investment Strategies and Financial Tools for Local Development, materiały z forum Local Economic and Employment Development, Clark G. (red.), Mountford D., Wydawnictwo OECD Publishing, 2007,
- d) Miasta – wzorce. Ścieżki rozwoju kreatywnego i opartego na wiedzy, Oddział Strategii Rozwoju Miasta, Wydział Rozwoju Miasta, Urząd Miasta Poznania, 2009,
- e) Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002, Główny Urząd Statystyczny,
- f) Pierwszy ranking metropolitalności miast polskich, Nordea Metrox 2008,

- g) Ranking miast polskich: Gdzie się żyje najlepiej, Tygodnik Przekrój,
- h) Raport z transformacji. Twarde lądowanie. Europa Środkowo-Wschodnia wobec globalnego kryzysu, XIX Forum Ekonomiczne Krynica Zdrój, 9-12 września 2009, PriceWaterhouseCoopers,
- i) Recession, Recovery and Reinvestment: the role of local economic leadership in a global crisis, materiały z forum Local Economic and Employment Development, Clark G. (red.), Wydawnictwo OECD Publishing, 2009,
- j) Skills Upgrading. New Policy Perspectives, materiały z forum Local Economic and Employment Development, Wydawnictwo OECD Publishing, 2006,
- k) Strategie regionalne a starzenie się społeczeństwa. Age Proofing Toolkit – zestaw narzędzi służących uwzględnianiu zagadnień związanych z wiekiem społeczeństwa, Ferry M., Baker R., Raport wydany we współpracy z Komitetem Regionów, 2006,
- l) The Global Competitiveness Report 2009-2010, World Economic Forum, 2009,
- m) The impact of ageing on public expenditure: projections for the EU25 Member States on pensions, health care, longterm care, education and unemployment transfers (2004-2050), European Economy Special Reports, No 1/2006, Economic Policy Committee and the European Commission (DG ECFIN), 12/22/2006,
- n) Życie w Poznaniu 2009, Centrum Badań Stosowanych Ultex Ankieter Sp. z o.o., Poznań 2009.

3. Opracowania cykliczne

- a) Biuletyn statystyczny Poznań, Urząd Statystyczny w Poznaniu,
- b) Raport o stanie miasta, Wydział Rozwoju Miasta Poznania,
- c) Sytuacja społeczno-gospodarcza miasta Poznania w 2008 roku, Wydział Rozwoju Miasta Poznania.

4. Źródła danych pierwotnych

- a) Dane Głównego Urzędu Statystycznego,
- b) Zasoby Oddziału Statystyki i Analiz, Wydział Rozwoju Miasta UMP.
- c) Bazy danych EUROSTAT-u
- d) Dane portalu www.eurocities.eu

5. Plany i programy strategiczne Miasta Poznania

- a) Miejska Strategia Polityki Społecznej,
- b) Miejski Program Rewitalizacji dla Miasta Poznania,
- c) Plan gospodarki odpadami dla Miasta Poznania,
- d) Plan Rozwoju Poznania na lata 2005-2010,
- e) Plan Zdrowotny Miasta Poznania na lata 2003-2008,
- f) Program Budowy Dróg Lokalnych na Terenie Miasta Poznania na lata 2005-2015,
- g) Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania,
- h) Program Strategicznego Rozwoju Miasta Poznania,
- i) Strategia Akademicka i Naukowa Miasta Poznania,
- j) Strategia Informatyzacji Miasta Poznania,
- k) Strategia Promocji Marki Poznań,
- l) Zintegrowana Polityka Transportowa Miasta Poznania.

6. Projekt badawczy Aglomeracja poznańska. Funkcjonowanie i kierunki rozwoju. Etap I. Diagnoza, Centrum Badań Metropolitalnych, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2009, w tym

- a) Bajerski A., Usługi edukacyjne w aglomeracji poznańskiej,
- b) Bańczyk M., Aglomeracja poznańska wobec procesów: globalizacji, integracji europejskiej i metropolizacji
- c) Bonenberg W., Procesy urbanizacyjne i polityka przestrzenna w aglomeracji poznańskiej,
- d) Churski P., Rynek pracy i mobilność siły roboczej w aglomeracji poznańskiej,
- e) Florek M., Marketing terytorialny w aglomeracji poznańskiej
- f) Gaczek W. M., Potencjał gospodarczy aglomeracji poznańskiej,
- g) Kaczmarek T., Przesłanki i założenia Strategii Aglomeracji Poznańskiej.
- h) Kaczmarek T., Spójność terytorialno-administracyjna aglomeracji poznańskiej,
- i) Kaczmarek U., Usługi socjalne w aglomeracji poznańskiej,
- j) Kisiała W., Usługi zdrowotne w aglomeracji poznańskiej,
- k) Łodyga B., Potencjał demograficzny i społeczny aglomeracji poznańskiej,
- l) Matusiak M., Strategie rozwoju miast i obszarów metropolitalnych – przegląd rozwiązań zagranicznych,
- m) Mikuła Ł., Kierunki integracji aglomeracji poznańskiej w opinii mieszkańców i polityków lokalnych,

- n) Mizgajski A., Zasoby przyrodnicze i ich ochrona w aglomeracji poznańskiej,
- o) Motek P., Sport w aglomeracji poznańskiej,
- p) Nowak J., Założenia strategii rozwoju aglomeracji poznańskiej 2020,
- r) Ratajczak W., Turystyka i rekreacja w aglomeracji poznańskiej,
- s) Szymczak M., Komunikacja publiczna w aglomeracji poznańskiej,

7. Strategiczne opracowania województwa, kraju i zagraniczne

- a) Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku.
- b) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2033. Projekt ekspercki, PAN, Warszawa 2009,
- c) Narodowa Strategia Spójności,
- d) Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2007 – 2013,
- e) Plan zagospodarowania województwa wielkopolskiego,
- f) Raport Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe, KPRM, Warszawa 2009,
- g) Projekt strategii „Europa 2020”.

8. Strategie rozwoju miast polskich

- a) Strategia Rozwoju Gdańska do roku 2015,
- b) Strategia Rozwoju Krakowa,
- c) Strategia Rozwoju Miasta Stołecznego Warszawy do 2020 roku,
- d) Strategia rozwoju klastra w Łodzi na lata 2007 – 2015,
- e) Strategia Wrocław w perspektywie 2020 plus.

9. Strategie miast i metropolii zagranicznych

- a) Cambridge Development Strategy,
- b) Glasgow's Ten Year Economic Development Strategy
- c) Greater Milan. Dynamics and Excellence in Metropolitan Area,
- d) ITC Cluster Study Helsinki Region,
- e) Liverpool First – A Thriving International City,
- f) Manchester City Plan,
- g) Munchen – Stadt des Wissens,
- h) Strategic Metropolitan Plan of Barcelona II,
- i) Strategic Plan for Prague,
- j) Strategic Plan of Zaragoza and its Metropolitan Area,
- k) Strategieplan Wien,
- l) The London Plan. Spatial Development Strategy for Greater London.

10. Strategie poznańskich uczelni wyższych

- a) Strategia Politechniki Poznańskiej na lata 2008 – 2012,
- b) Strategia Rozwoju Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009 – 2019,
- c) Strategia Rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu na lata 2009 – 2015,
- d) Strategia Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na lata 2009 – 2012,

11. Zasoby internetowe

- a) Miasta Poznania – www.poznan.pl,
- b) Województwa Wielkopolskiego – www.umww.pl,
- c) Organów administracji państwa: Ministerstwa Rozwoju Regionalnego – www.mrr.gov.pl, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – www.mpips.gov.pl, Ministerstwa Gospodarki – www.mg.gov.pl, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – www.premier.gov.pl,
- d) Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego – www.stat.gov.pl,
- e) portalu informacyjnego Gazety Wyborczej – www.wyborcza.pl,
- f) portalu informacyjnego Puls Biznesu – www.pb.pl,
- g) portalu informacyjnego Rzeczpospolita – www.rzeczpospolita.pl,
- h) portalu informacyjnego Gazeta Prawna – www.gazetaprawna.pl,
- i) portalu informacyjnego Głos Wielkopolski – www.gloswielkopolski.pl,
- j) portalu informacyjnego www.epoznan.pl,
- k) portalu Pisma Samorządu Terytorialnego Wspólnota – www.wspolnota.org.pl
- l) portalu Komisji Europejskiej – www.ec.europa.eu.

Załącznik nr 6

Programy strategiczne – cele i działania

1. Akademicki i Naukowy Poznań

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny I w tym cele pośrednie 1.1, 1.2
- Cel strategiczny II w tym cele pośrednie 2.1, 2.2
- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.2, 3.6
- Cel strategiczny IV w tym cel pośredni 4.1

Cele programu

- Budowa i wzmocnienie wizerunku Poznania jako najlepszego miasta do studiowania w Polsce.
- Zwiększenie znaczenia Poznania jako ośrodka akademickiego dla studentów z zagranicy.
- Podniesienie jakości kształcenia na poziomie szkół średnich i akademickim, kształcenie w formie otwartej.
- Wzmocnienie udziału przedstawicieli środowiska naukowego w rozwiązywaniu problemów rozwoju Poznania,
- Wzmacnianie innowacyjności gospodarki poznańskiej i rozwój sektorów kreatywnych,
- Zwiększenie znaczenia i udziału kultury studenckiej w kulturze poznańskiej,
- Wzmocnienie współpracy Miasta i uczelni w aplikowaniu funduszy, unijnych na rzecz inicjatyw i projektów inwestycyjnych.

Planowane działania/projekty

- 1) Budowa i wzmocnienie wizerunku „Akademickiego Poznania” jako najlepszego miasta do studiowania w Polsce,
- 2) Wspieranie działań uczelni poznańskich w podnoszeniu jakości kształcenia,
- 3) Wiedza dla rozwoju miasta (konkursy: „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę doktorską”, „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę magisterską” oraz „Dofinansowanie badań naukowych i prac rozwojowych”, projekty badawcze: „Wskaźniki jakości życia mieszkańców Poznania”, „Funkcjonowanie i kierunki rozwoju Aglomeracji Poznańskiej” oraz „Konwersatorium – Poznań dawny, dzisiejszy, w przyszłości”),
- 4) Wzmocnienie współpracy władz miasta i uczelni w sprawie wspólnych aplikacji o fundusze europejskie, w tym projektów inwestycyjnych.

2. Aktywizacja obszarów wokół III Ramy komunikacyjnej

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny I w tym cel pośredni 1.1
- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.2, 3.3
- Cel strategiczny IV w tym cele pośrednie 4.2

Cele programu

- Pozyskanie środków pozabudżetowych na realizację.
- Stworzenie atrakcyjnych pól inwestycyjnych wokół III Ramy komunikacyjnej.
- Pozyskanie partnerów do realizacji inwestycji.
- Stworzenie optymalnego systemu transportowego w skali aglomeracji poznańskiej (Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego).

Planowane działania projekty

- 1) Pozyskiwanie partnerów dla zagospodarowywania wytypowanych terenów miejskich, w szczególności w ramach ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym lub koncesji na roboty budowlane lub usługi.
- 2) Koordynacja zadań z przedsięwzięciami, realizowanymi w ramach budżetu miasta.
- 3) Połączenie systemu transportu samochodowego z transportem miejskim i kolejowym oraz systemem parkingów.
- 4) Przygotowanie nowych lokalizacji pod inwestycje.

3. Aktywny wypoczynek w Poznaniu

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny II w tym cele pośrednie 2.3, 2.4
- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.2, 3.3

Cele programu

Zachowanie, rewaloryzacja i rozwój terenów rekreacyjnych będących istotnym elementem struktury miasta oraz jakości życia mieszkańców poprzez:

- ochronę obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych poprzez stworzenie i powołanie przez Radę Miasta Poznania Poznańskiej Sieci Obszarów Cennych Przyrodniczo,
- wykorzystanie edukacji ekologicznej do promocji Poznańskiej Sieci Obszarów Cennych Przyrodniczo,
- ekspozycję walorów przyrodniczych i historycznych obszaru Cytadeli przy jednoczesnej ochronie miejsc szczególnie cennych przyrodniczo oraz miejsc pamięci,
- ekspozycję walorów przyrodniczych i rekreacyjnych lasów komunalnych Miasta Poznania,
- uatrakcyjnienie terenów wokół jezior: Rusałka, Strzeszyńskiego i Kierskiego poprzez poprawę zagospodarowania kąpielisk oraz ciągłą ochronę jakości wód zbiorników,
- uatrakcyjnienie terenów wzdłuż cieków wodnych Bogdanki i Cybiny,
- poprawę atrakcyjności turystycznej i sportowo-rekreacyjnej terenów wokół jeziora Malta poprzez tworzenie nowych obiektów i modernizację istniejącej infrastruktury.

Planowane działania/projekty

- 1) Rozwój terenów wokół jeziora Malta.
- 2) Utworzenie Traktu Rekreacyjnego (Jez. Kierskie – Jez. Strzeszyńskie – Jez. Rusałka – Park Sołacki – Park Wodniczki – Park Cytadela – Warta – Ostrów Tumski – Jez. Malta – Cybina – Jez. Swarzędzkie), tworzącego tereny rekreacyjne w mieście i najbliższym otoczeniu.
- 3) Poprawa jakości przestrzeni Parku Cytadela.
- 4) Zagospodarowanie i ochrona przestrzeni leśnej i parkowej w mieście.
- 5) Zagospodarowanie kompleksu stawów na terenach powyroboiskowych w rejonie Fabianowa, Kotowa i ulic Mieleszyńskiej.
- 6) Rozwój infrastruktury aktywnego wypoczynku na terenie miasta (koordynacja działań wynikających z innych programów Strategii).
- 7) Utworzenie Parku Rekreacyjnego "Stare Zoo".
- 8) Promocja ekologiczna oraz ochrona przyrody i terenów o znaczących walorach rekreacyjnych.

4. Bezpieczny Poznań

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.2, 3.8

Cele programu

- Ograniczenie przestępczości,
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa,
- Wzrost skuteczności działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców.

Planowane działania/projekty

- 1) Działania represyjne
 - a) Zwiększanie ujawnialności i wykrywalności w zakresie przestępczości zorganizowanej i pospolitej.
 - b) Zwiększanie ujawnialności i wykrywalności w zakresie przestępczości nieletnich.
 - c) Ujawnianie i zatrzymywanie sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych.
- 2) Działania prewencyjne
 - a) Realizacja programów kierunkowych w zakresie bezpieczeństwa i ratowniczej prewencji społecznej.
 - b) Przeciwdziałanie przestępczości.
 - c) Rozpoznanie, zapobieganie i ograniczanie zagrożeń.

- 3) Działania porządkowe
 - a) Zapewnienie spokoju i porządku publicznego na terenie miasta.
 - b) Współpraca z samorządami lokalnymi i mieszkańcami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa, porządku publicznego, tworzenia map zagrożeń.
- 4) Działania w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego
 - a) Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.
- 5) Działania w zakresie ratownictwa i sytuacji nadzwyczajnych
 - a) Wsparcie przez Miasto działań w optymalizacji sieci podmiotów ratowniczych pod kątem lokalizacji i organizacji struktur.
 - b) Ochrona mieszkańców przed zagrożeniami miejscowymi i nadzwyczajnymi.
 - c) Doskonalenie systemu powiadamiania ratunkowego, współudział w organizacji centrum powiadamiania ratunkowego.
 - d) Wspieranie ratownictwa specjalistycznego oraz wolontariatu ratowniczego w obszarze zwalczania nadzwyczajnych zagrożeń.

5. Cyfrowy Poznań

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny I w tym cele pośrednie 1.1, 1.2
- Cel strategiczny II w tym cel pośredni 2.2
- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.2 3.6, 3.7
- Cel strategiczny IV w tym cel pośredni 4.2

Cel programu

- Wytworzenie i udostępnienie środowiska teleinformatycznego, umożliwiającego zrównoważony rozwój misyjnych działań miasta, obejmujących wymienione w programie cele strategiczne.

Planowane działania/projekty

- 1) Projekt Infr@struktura – rozwój miejskiej infrastruktury teleinformatycznej, zgodnie z opracowaną strategią i Ustawą o wspomaganiu rozwoju sieci szerokopasmowych.
- 2) Projekt Bezprzewodowy Poznań – budowa bezprzewodowej sieci szerokopasmowej komunikacji, w tym dostępu do Internetu, na użytek jednostek miasta, mieszkańców i przyjezdnych.
- 3) Program e-miasto – implementacja nowych rozwiązań i narzędzi ICT w celu usprawnienia pracy jednostek miejskich oraz podniesienia poziomu obsługi interesantów, a także udostępnienia wiedzy o mieście.
- 4) Projekt ITS Poznań (Intelligent Transport Systems) – budowa zintegrowanego systemu obejmującego funkcje zarządzania ruchem pojazdów, parkingami, flotą transportu publicznego oraz informacją dla podróżnych. Bazą systemu będzie platforma cyfrowa integrująca istniejące i nowe rozwiązania technologiczne w sferze szeroko pojętego transportu miejskiego.
- 5) Projekt eduk@cja – jest pakietem zadań ukierunkowanych na podniesienie jakości kształcenia i przygotowania mieszkańców do podjęcia wyzwań wynikających z nadchodzącej rewolucji cyfrowej.
- 6) Projekt Nauka dla gospod@rki – działania Miasta wspierające przedsięwzięcia poznańskiego naukowo-badawczego sektora ICT, których beneficjentem będzie Miasto Poznań i jego mieszkańcy.
- 7) Projekt Cyberpolis – działania Miasta na rzecz przygotowania terenów pod lokalizację kompleksów wiedzy, rozwoju i wdrożeń w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych i ich zastosowań.
- 8) Projekt e-medic@. – inicjatywa Miasta na rzecz wdrażania innowacyjnych metod opieki medycznej, wspomaganych technologiami ICT.

6. Czysty Poznań

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.1, 3.2

Cele programu

- Realizacja wyzwań wspólnotowej polityki ochrony środowiska, w tym w szczególności zapewnienie funkcjonowania zrównoważonego systemu gospodarki odpadami.

- Dywersyfikacja źródeł energii.
- Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa metropolii Poznań.
- Tworzenie warunków dla utrzymania czystości i porządku w mieście.

Planowane działania/projekty:

1) Zrównoważony system gospodarki odpadami

- a) Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów i ich preselekcję w gospodarstwach domowych.
- b) Zachęcanie inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami.
- c) Kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- d) Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez promowanie kompostowania przydomowego oraz budowę linii technologicznych do przetwarzania tych odpadów.
- e) Tworzenie systemów gospodarowania odpadami uwzględniającego wszystkie niezbędne elementy gospodarki odpadami zgodnych z celami z wynikającymi z Krajowego i Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, w tym rozwój systemu gospodarowania odpadami problemowym oraz zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w masie odpadów komunalnych.
- f) Zastosowanie w Zakładach Zagospodarowania Odpadów technologii zagospodarowania odpadów umożliwiającą realizację zakładanych dla województwa wielkopolskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami.
- g) Współpraca Miasta z samorządami gminnymi w zakresie gospodarowania odpadami w oparciu o ponadgminny zakład zagospodarowania odpadów.

2) Odpowiedni potencjał infrastruktury technicznej

- a) Ekologiczna gospodarka zasobami: wody, energii elektrycznej, ciepłej i gazowej oraz odprowadzanie ścieków, w tym m.in.:
 - budowa sieci kolektorów deszczowych w poszczególnych zlewniach dla uzupełnienia sieci istniejącej,
 - działania na rzecz likwidowania zbiorników bezodpływowych poprzez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej,
 - stosowanie zachęt do stosowania przez mieszkańców alternatywnych środków opałowych, wykorzystujących paliwo gazowe oraz energię elektryczną i słoneczną,
- b) Gospodarka wodami opadowymi, w tym:
 - ograniczenie szybkiego odprowadzenia wód opadowych z terenów i wykorzystanie ich w miejscu powstawania,
 - budowa zbiorników retencyjno-podczyszczających w zależności od możliwości terenowych,
 - ponowne wykorzystywanie wód opadowych spływających z powierzchni czystych.

2) Dbłość o środowisko naturalne i właściwe warunki sanitarno-porządkowe miasta

- a) Intensyfikacja działań edukacyjno-informacyjnych zmierzających do podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa miasta i aglomeracji poznańskiej.
- b) Kontynuacja działań w zakresie eliminacji niskich źródeł emisji oraz zmniejszenie emisji pyłu ze środków transportu.
- c) Zwiększenie roli placówek badawczych we wdrażaniu eko-innowacji oraz unowocześnienie i zwiększenie funkcjonalności systemu monitoringu środowiska.
- d) Dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne.
- e) Zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona zbiorników wodnych przed zanieczyszczeniem.
- f) Zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków.
- g) Podejmowanie przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych dla zmniejszenia poziomu hałasu, tam gdzie jest on ponadnormatywny.
- h) Modernizacja i rozwój sieci szateln miejskich.
- i) Intensyfikacja działań na rzecz utrzymania porządku i czystości na terenie miejskich przestrzeni publicznych.
- j) Zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami.

7. Kulturalny Poznań

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny II w tym cel pośrednie 2.3
- Cel strategiczny IV w tym cel pośredni 4.1

Cele programu

- Powszechny dostęp do oferty kulturalnej oraz tworzenie warunków do aktywnego korzystania z niej przez mieszkańców, w tym przez środowisko akademickie.
- Ponadregionalne znaczenie instytucji kultury.
- Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym, w tym nowych, budujących atrakcyjny wizerunek miasta i regionu.
- Budowanie i kreowanie tożsamości Poznania i Wielkopolski w związku z tradycją i dziedzictwem kulturowym, umacnianie więzi i identyfikacji mieszkańców z miastem i regionem.
- Poszerzenie kapitału społecznego Miasta zaangażowanego w rozwój kultury.

Planowane działania/projekty

- 1) Dostęp, upowszechnianie, edukacja:
 - a) Wspieranie i dofinansowywanie instytucji i środowisk twórczych podejmujących działania edukacyjne i popularyzatorskie w dziedzinie kultury, w tym placówek oferujących różnorodny program przygotowania dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w kulturze,
 - b) Tworzenie sieci dzielnicowych centrów kultury, edukacji i informacji,
 - c) Rozwój i promocja czytelnictwa,
 - d) Wzbogacenie oferty kulturalnej kierowanej do szerokiego grona odbiorców, w tym działań artystycznych realizowanych w publicznej przestrzeni miasta
 - e) Utworzenie Regionalnego Obserwatorium Rozwoju Kultury.
- 2) Instytucje
 - a) Doskonalenie rozwiązań w zakresie finansowania, organizowania i zarządzania instytucjami kultury:
 - b) Budowa nowych obiektów na cele kultury, m.in.:
 - c) Rewitalizacja, modernizacja i adaptacja na cele kulturalne obiektów zabytkowych i przemysłowych o wysokiej wartości historycznej, m.in.
 - a) Rozbudowa, modernizacja i wykorzystanie istniejącej infrastruktury, w tym miejskich jednostek kultury:
- 3) Działania artystyczne, wydarzenia
 - a) Dążenie do uzyskania tytułu Poznań ESK 2016,
 - b) Organizacja ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji teoretycznych i programowych,
 - c) Poznań znaczącym w Polsce i zagranicą centrum kultury. Wspieranie wydarzeń kulturalnych, w szczególności w dziedzinie:
- 4) Środowiska twórcze, artyści
 - a) Organizacja imprez artystycznych stanowiących płaszczyznę mediacji i konfrontacji,
 - b) Intensyfikacja działań zmierzających do promocji dorobku laureatów Nagrody Artystycznej Miasta Poznania i stypendystów,
 - c) Wykorzystywanie nowych technik informacyjno-komunikacyjnych do gromadzenia, archiwizacji i upowszechniania dzieł wybitnych twórców naszego Miasta.
- 5) Budowanie i kreowanie tożsamości poznania i poznaniaków
 - a) Wspieranie inicjatyw kultywujących pamięć o zasłużonych dla miasta i regionu wybitnych postaciach, wydarzeniach historycznych i miejscach,
 - b) Upowszechnianie tradycji historycznych i kulturalnych miasta w świadomości mieszkańca miasta i regionu,
 - c) Zachowanie dziedzictwa przestrzeni historycznej,
 - d) Zachowanie tradycji ludowego dziedzictwa kulturowego, w tym upowszechnianie dorobku kultury ludowej,
 - e) Utworzenie Centrum Informacji Naukowej o mieście,
 - f) Utworzenie Pracowni Badań „Poznań XX-wieczny”,
- 4) Poznań na liście UNESCO
 - a) Działania związane z uzyskaniem wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości UNESCO obiektów o niezwykłych walorach historycznych i kulturowych na terenie miasta Poznania.
 - a) Promocja miejsc i obiektów istotnych dla dziedzictwa kulturowego w Poznaniu.

8. Metropolitalny Poznań

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny IV w tym cele pośrednie 4.1, 4.2

Cel programu

- Rozwój zintegrowanej wewnętrznie metropolii świadczącej zaawansowane usługi na rzecz regionu i kraju oraz osiągnięcie ważnej pozycji w sieci miast metropolitalnych pozwalającej skutecznie konkurować na arenie krajowej oraz międzynarodowej.

Planowane działania/projekty

- 1) Stworzenie struktury organizacyjnej, administracyjnej i informacyjnej metropolii.
- 2) Połączenie metropolii z polską/ europejską siecią transportową i komunikacyjną.
- 3) Wzrost funkcjonalności rozwiązań komunikacyjnych oraz integracja transportu w aglomeracji
- 4) Wspieranie rozwoju gospodarczego metropolii.
- 5) Wzmacnianie pozycji metropolii jako centrum usług wyższego rzędu dla regionu i kraju.
- 6) Tworzenie zintegrowanego metropolitalnego systemu gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz ochrony środowiska i przyrody.
- 7) Tworzenie sieci współpracy na rzecz rozwoju metropolii.
- 8) Opracowanie i realizacja wspólnej promocji marketingowej dla metropolii.

9. Mieszkajmy w Poznaniu

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny III w tym cel pośredni 3.2

Cele programu

- Rozwój inwestycji mieszkaniowych z wykorzystaniem modelu partnerstwa publiczno-prywatnego.
- Zwiększenie dostępności mieszkań dla najzdolniejszych absolwentów uczelni wyższych.
- Aktywizacja właścicieli kamienic do rewitalizacji i udostępniania mieszkań dzięki innowacyjnym instrumentom prawno-finansowym.
- Aglomeracyjne podejście do sektora mieszkaniowego.
- Poprawa warunków mieszkaniowych w Poznaniu.
- Uzupełnienie funkcji mieszkalnych przez inwestycje towarzyszące.

Planowane działania/projekty

- 1) Poręczenia kredytów dla absolwentów,
- 2) Współpraca z właścicielami prywatnymi celem rewitalizacji budynków i udostępniania mieszkań pod wynajem oraz wpływ na ich ceny,
- 3) Ułatwienia zamiany mieszkań komunalnych w zależności od potrzeb rodziny i statusu materialnego,
- 4) Racjonalizacja cen najmu mieszkań komunalnych,
- 5) Wypracowanie i wdrożenie zasad polityki zmierzającej do wykreowania aktywnej roli Miasta na lokalnym rynku nieruchomości mieszkaniowych – wspólna aglomeracyjna polityka mieszkaniowa,
- 6) Opracowywanie programów pozwalających na zwiększenie ilości nowych zasobów mieszkaniowych, z wykorzystaniem zewnętrznych mechanizmów PPP lub SPV,
- 7) Poprawa jakości zarządzania zasobem mieszkaniowym.
- 9) Przygotowywanie nowych lokalizacji pod zabudowę mieszkaniową,
- 10) Budowa parkingów w centrum stanowiących uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej,
- 11) Budowa obiektów wielofunkcyjnych,
- 12) Opracowanie metodyki oraz wdrożenie systematycznego monitoringu rynku mieszkaniowego w Poznaniu i gminach ościennych oraz prognozowania sytuacji w tym sektorze: w zakresie nieruchomości przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, w zakresie nieruchomości lokalowych, w zakresie najmu lokali mieszkalnych.

10. Obywatelski Poznań

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny II w tym cel pośredni 2.2
- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.2, 3.6, 3.8

Cel programu

- Podniesienia aktywności i świadomości mieszkańców oraz inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich.

Planowane działania/projekty

- 1) Opracowanie diagnozy stanu kapitału społecznego i faktycznego poziomu społeczeństwa obywatelskiego w Poznaniu i aglomeracji (analiza SWOT).
- 2) Systematyczne badania tzw. klimatu społecznego Poznania.
- 3) Stała współpraca z NGO.
- 4) Stworzenie platformy oceny działania instytucji samorządowych i służb miejskich.
- 5) Reagowanie na problemy i potrzeby społeczne celem zbudowania i wzmocnienia zaufania społecznego.
- 6) Systematyczne konsultacje społeczne problemów ważnych dla miasta Poznania (współ z NGO's).

11. Poznań wrażliwy społecznie

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny III w tym cel pośredni 3.8

Cele programu

- Wykreowanie Poznania jako miasta wrażliwego na problemy społeczne mieszkańców.
- Stymulowanie rozwoju rynku usług socjalnych.
- Skuteczna promocja Miasta jako sprzyjającego rozwiązywaniu problemów rodzin.
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
- Wzmocnienie samodzielności osób starszych.

Planowane działania/projekty

- 1) Rodzina – opieka nad dziećmi – powstanie systemu opieki nad dziećmi, uwzględniającego jej trzy podstawowe aspekty: dostępność, elastyczność oraz jakość, wypromowane pilotażowe działania organizacji pozarządowych powinny pełnić funkcję pozytywnego bodźca dla innych podmiotów.
- 2) Rodzina – Wychowanie – systemowe wsparcie rodziny w pełnieniu funkcji wychowawczych, wspieranie idei rozwiązywania konfliktów za pomocą mediacji, profilaktyka społeczna wśród młodzieży.
- 3) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin wychowujących dzieci,
- 4) Osoby niepracujące – reintegracja społeczno-zawodowa – intensyfikacja działań zapobiegających negatywnym zjawiskom powodującym powstawanie zjawiska wykluczenia społecznego oraz dążenie do zapewnienia niezbędnego wsparcia w reintegracji społecznej osób, rodzin i grup społecznych podlegających społecznemu wykluczeniu
- 5) Wsparcie i aktywizacja społeczna seniorów – ilościowe i jakościowe wsparcie osób starszych oraz ich rodzin poprzez rozwój i różnorodność systemu usług opiekuńczych, w tym także usług w specjalistycznych domach pomocy społecznej oraz rozwój sieci rodzinnych domów pomocy jako najbardziej przyjaznej formy DPS.

12. Poznańskie osiedla modernistyczne

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:

- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.4, 3.5

Cel programu

- Zachowanie modelowych modernistycznych układów przestrzennych utrwalonych w rozwiązaniach poznańskich osiedli mieszkaniowych lat 1960-1980. Promocja „poznańskiej myśli urbanistycznej”.

Planowane działania/projekty

- 1) Analizy przestrzenne poszczególnych terenów i projektów osiedli, dotyczące zagadnień historycznych, lokalizacyjnych, walorów oraz jakości koncepcji urbanistycznych i architektonicznych, systemów realizacyjnych, zespołów autorskich, biur projektowych i wykonawstwa budowlanego.
- 2) Wyjściowe badania i ekspertyzy dotyczące stanu konstrukcji, instalacji i innych elementów technicznych budynków, analizy ekonomiczne kosztów rewitalizacji, renowacji i termomodernizacji, a także cen oraz wartości mieszkań i gruntów. Badania socjologiczne.
- 3) Analizy oraz koncepcje programów funkcjonalnych uzupełniających dla wyszczególnionych obszarów, uwzględniające ich specyfikę: historyczną, przestrzenną, techniczną i społeczną.
- 4) Projekty i koncepcje zagospodarowania terenu wyznaczonych obszarów, uwzględniające: rozwiązania dostępu – dojazdy i parkingi, zabudowę uzupełniającą, usługi, małą architekturę i zielen. Konkursy urbanistyczno-architektoniczne.
- 5) Analizy kosztów realizacji projektów, źródeł i sposobów ich finansowania oraz poszukiwania partnerów do ich realizacji. Działania marketingowe.
- 6) Projekty zagospodarowania terenu i architektoniczno-budowlane nowych obiektów oraz rewitalizacji, renowacji i termomodernizacji istniejących budynków. Projekty adaptacji i przebudowy mieszkań oraz całych budynków.
- 7) Skoordynowana realizacja poszczególnych projektów szczegółowych.
- 8) Ekspertyzy techniczne, analizy ekonomiczne i badania socjologiczne po zakończeniu projektów.

13. Przestrzenie dla biznesu**Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie**

- Cel strategiczny I w tym cele pośrednie 1.1
- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.3, 3.4

Cele programu

- 1) Aktywizacja gospodarcza terenów inwestycyjnych (obszary przemysłowe i powojenne), poprzez:
 - a) Zagospodarowanie atrakcyjnych inwestycyjnie terenów miasta.
 - b) Uzbrojenie terenów w niezbędną infrastrukturę i stworzenie tym samym korzystnych warunków do inwestowania.
 - c) Zahamowanie procesu degradacji wartościowych, historycznych układów urbanistycznych i architektury obszarów przemysłowych.
 - d) Przywrócenie ładu przestrzennego i architektonicznego dla obszarów przemysłowych i powojennych.
 - e) Adaptację starych zasobów do nowych potrzeb, nadanie nowych funkcji społecznych i kulturalnych.
 - f) Wzrost atrakcyjności okolicznych obszarów dla mieszkańców i inwestorów.
- 2) Wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy:
 - a) Stworzenie nowych miejsc pracy, a tym samym zmniejszenie bezrobocia.
 - b) Podniesienie wartości PKB miasta.
- 3) Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta:
 - a) Zróżnicowanie branżowe gospodarki miasta.
 - b) Zwiększenie podaży usług.
 - c) Podniesienie poziomu jakości usług.

Planowane działania/projekty

Działania inwestycyjne:

Przygotowanie uzbrojonych terenów inwestycyjnych:

- 1) Specjalna Strefa Ekonomiczna
 - a) Opracowanie Studium Wykonalności – Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej Poznania poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych w obszarze Poznańskiego Centrum Logistycznego Franowo-Żegrze.
 - b) Opracowanie Raportu o oddziaływaniu na środowisko – Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej Poznania poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych w obszarze Poznańskiego Centrum Logistycznego Franowo-Żegrze.
 - c) Opracowanie biznesplanu dla uzbrajanych terenów inwestycyjnych na obszarze Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, podstrefa Poznań.
 - d) Uzbrojenie i skomunikowanie terenów na obszarze Żegrze – Franowo, w tym objętych podstrefą Kostrzyńsko-Słubickiej Strefy Ekonomicznej.

2) Poznański Park Technologiczno-Przemysłowy

- a) Rozbudowa Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego, w tym budowa nowych modułów w rejonie ul. 28 Czerwca 1956 r.,
- b) Rozszerzenie PPTP w oparciu o nowe tereny włączane w jego obręb, zgodnie z wizją rozwoju parku (w ramach parku rozproszonego).

3) Przestrzeń kulturalno-biznesowa Stara Gazownia

- a) Rewitalizacja obszaru poprzemysłowego obejmującego teren starej gazowni z przeznaczeniem na funkcje usługowo-handlowo-kulturalne (w tym głównie instytucje otoczenia biznesu).

Inne:

- a) Odnowa obiektów, układów przestrzennych i założeń architektonicznych na wybranych obszarach.
- b) Zagospodarowanie przestrzeni poprzemysłowej w Śródmieściu.

Działania nieinwestycyjne:

1) Obszary poprzemysłowe i powojkowe:

- a) Prace badawcze i inwentaryzacyjne.
- b) Koncepcje i programy funkcjonalne.

Inne:

- a) Opracowanie diagnozy dotyczącej zapotrzebowania przez inwestorów lokalnych i ponadregionalnych na tereny inwestycyjne w Poznaniu.
- b) Przygotowanie oferty nieruchomościowej (lokalowej) Miasta Poznania, dostosowanej do potrzeb przedsiębiorców.
- c) Program ulg w podatku od nieruchomości dla inwestorów w ramach programu pomocy publicznej na lata 2008-2013:
 - Program pomocy „de minimis” dla przedsiębiorców inwestujących na obszarze Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego,
 - Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców inwestujących na obszarze całego miasta.
- d) Działania mające na celu polepszenie współpracy między przedsiębiorcami a uczelniami i instytucjami naukowo-badawczymi.
- e) Działania mające na celu polepszenie współpracy „miasto-uczelnie” w zakresie przyciągania innowacyjnych inwestycji.
- f) Przeprowadzenie analizy/badania satysfakcji inwestorów.
- g) Wspieranie powstawania parków biznesowych i przemysłowych.
- h) Marketing inwestycyjny Poznania.

14. Rzeka w mieście

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie

- Cel strategiczny II w tym cel pośredni 2.4
- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.2, 3.3, 3.4

Cele programu

- Kreowanie zwartej architektury z bulwami i kamieniczkami.
- Umożliwienie uprawiania różnorodnych sportów wodnych (wioślarstwo, żeglarstwo, kajakarstwo górskie).
- Ekspozycja historycznych przestrzeni – wykreowanie nowego placu nad wodą na szlaku Traktu Królewsko-Cesarskiego.
- Stworzenie łatwo dostępnych, atrakcyjnych miejsc spotkań dla spacerowiczów, cyklistów i osób podróżujących transportem publicznym w formie małej architektury ciągów pieszych, dróg rowerowych ławek i fontann.
- Wykreowanie nadwodnych przestrzeni publicznych z możliwościami generowania nowych funkcji komercyjnych wzdłuż Warty (gastronomia, usługi, rękodzielnictwo artystyczne, itp.).
- Stworzenie dynamicznego systemu ciągu parków miejskich oraz sieci pieszych połączeń na linii Stare Miasto, Chwaliszewo, Ostrów Tumski, Śródka.
- Tworzenie terenów dla działań kulturalnych (wykreowanie przestrzeni dla wydarzeń artystycznych z widokiem na rzekę z szeroką perspektywą miasta – Festiwal Malta także festiwalem nad Wartą).
- Bardzo atrakcyjne lokacje dla realizacji rezydencyjnych budynków nad wodą: Park Warta, Chwaliszewo Port.
- Włączenie rzeki do systemu komunikacji aglomeracyjnej i miejskiej (tramwaje wodne, przeprawy mostowe).

Planowane działania/projekty

- 1) Uruchomienie nowego środka transportu publicznego w postaci tramwajów wodnych,
- 2) Budowa nowych przepraw mostowych (most Berdychowski, most Winogrody-Zawady, kładki piesze).
- 3) Budowa bulwarów.
- 4) Budowa ścieżek rowerowych, boisk, parków, placów zabaw.
- 5) Połączenie akwenów wodnych w obrębie miasta (śluz i kanały).
- 6) Budowa wodnej infrastruktury sportowo/rekreacyjnej (mariny, przystanie wodne, wypożyczalnie sprzętu wodnego).
- 7) Upowszechnianie nowych dyscyplin sportowych (narciarstwo wodne, rwąca rzeka z kajakarstwem górskim jako uzupełnienie istniejącej oferty do organizacji imprez sportów wodnych nad Jeziorem Maltańskim).
- 8) Przywrócenie żeglugi statków spacerowych.
- 9) Budowa placu na Trakcie Królewsko-Cesarskim.
- 10) Adaptacja terenów nadrzecznych i stworzenie infrastruktury umożliwiającej organizację imprez kulturalnych i wystaw artystycznych.
- 11) Tworzenie klimatu dla powstania inwestycji nadbrzeżnych, także z udziałem Miasta jako partnera.

15. Sportowy Poznań**Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie**

- Cel strategiczny II w tym cele pośrednie 2.3, 2.4
- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.2, 3.7

Cele programu

- Zwiększenie znaczenia Miasta Poznania jako rozpoznawalnego za granicą ośrodka sportu.
- Propagowanie modelu aktywnego, zdrowego trybu życia wśród mieszkańców i poprawa jakości życia w Poznaniu w zakresie dostępnych form spędzania wolnego czasu (rekreacja).

Planowane działania/projekty

- 1) Promowanie i organizowanie sportu dzieci i młodzieży.
- 2) Rozbudowę infrastruktury sportowej.
- 3) Aktywność w staraniach o organizację międzynarodowych imprez sportowych – utrzymanie roli Poznania jako ważnego ośrodka sportu w Polsce oraz zaistnienie w świadomości jako centrum sportu na świecie.
- 4) Sport masowy – wspieranie aktywności ruchowej mieszkańców.
- 5) Doskonalenie poziomu i profesjonalizmu funkcjonowania poznańskich klubów, których działalność w przyszłości ma zaowocować udziałem w rozgrywkach ponadkrajowych i organizacją imprez sportowych o znacznie wyższej randze i atrakcyjności dla mieszkańców.
- 6) Sport jako element tożsamości miasta Poznania i instrument kreowania jego wizerunku.

16. Śródmiejskie rynki i place**Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie:**

- Cel strategiczny III w tym cel pośredni 3.3

Cele programu

- Zachowanie i wyeksponowanie istotnych elementów urbanistycznych stanowiących o tożsamości i historii Poznania.
- Ochrona wartościowych układów przestrzennych oraz podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej poprzez przywrócenie ładu przestrzennego i architektonicznego.
- Zwiększenie znaczenia Poznania jako ośrodka turystycznego.
- Utworzenie atrakcyjnych, dostępnych i bezpiecznych dla mieszkańców i przyjezdnych przestrzeni publicznych oraz wykreowanie nowej jakości.
- Nadanie rynkom i placom nowych funkcji społecznych i kulturalnych.
- Zahamowanie procesu degradacji obszarów otaczających rynki i place poprzez uzupełnienie ich struktury funkcjonalnej o nowe, potrzebne i atrakcyjne elementy.

Planowane działania/projekty

- 1) Przebudowa istniejących rynków i placów.
- 2) Poprawa estetyki przestrzeni publicznej rynków i placów Poznania.
- 3) Podniesienie atrakcyjności przestrzennej rynków i placów.
- 4) Wyeksponowanie istotnych elementów tkanki urbanistycznej, stanowiących o tożsamości i historii poznańskich rynków i placów.
- 5) Wprowadzenie ułatwień w przemieszczaniu się osób pomiędzy różnymi i różnorodnymi rynkami i placami.
- 6) Podjęcie działań zmierzających do rewitalizacji zdegradowanego otoczenia rynków i placów.
- 7) Analiza uwarunkowań komunikacyjnych sprawnego funkcjonowania poznańskich rynków i placów na tle układu komunikacyjnego miasta.

17. Turystyczny Poznań**Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie**

- Cel strategiczny II w tym cele pośrednie 2.3, 2.4
- Cel strategiczny IV w tym cel pośredni 4.1

Cele programu

- Wykreowanie Poznania na jeden z wiodących ośrodków turystyki kulturowej w Europie i wypromowanie markowego zintegrowanego produktu turystyki kulturowej: Traktu Królewsko-Cesarskiego.
- Rozwój instytucji i struktur prowadzących do wykształcania się funkcji metropolitalnych miasta.
- Zwiększenie znaczenia Poznania jako ośrodka turystyki biznesowej na poziomie międzynarodowym.
- Zwiększenie udziału lokalnej gospodarki turystycznej w PKB.
- Lepsze wykorzystanie przestrzeni, infrastruktury technicznej, kapitału ludzkiego i społecznego miasta dla rozwoju funkcji kongresowych, spotkań oraz organizacji imprez kulturalnych.
- Lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych i rozwijanie infrastruktury służącej uprawianiu turystyki miejskiej i rekreacyjnej.
- Skuteczna promocja Miasta, jako atrakcyjnego historycznie i kulturowo miejsca spotkań, organizacji konferencji i kongresów, dysponującego odpowiednią infrastrukturą i gwarantującego kompleksową i fachową obsługę.
- Integracja działań marketingowych podmiotów działających bezpośrednio lub pośrednio w obszarze turystyki.
- Zwiększenie synergii między rozwojem turystyki a rekreacji na obszarze Metropolii Poznań.

Planowane działania/projekty

- 1) Promocja potencjału kulturowego, konferencyjnego i kongresowego Poznania z uwzględnieniem walorów rekreacyjnych Miasta – działanie ciągłe.
- 2) Zwiększenie konkurencyjności i znaczenia Poznania jako ośrodka konferencyjnego, kongresowego i miejsca spotkań na poziomie międzynarodowym – działanie ciągłe.
- 3) Wspieranie rozwoju i promowanie atrakcyjnych produktów turystycznych w zakresie turystyki miejskiej i rekreacyjnej – działanie ciągłe.
- 4) Budowa i uruchomienie Interaktywnego Centrum Historii Ostrowa Tumskiego.
- 5) Aktywizacja turystyczna Ostrowa Tumskiego i Śródky – stworzenie parku kulturowego.
- 6) Stworzenie systemu identyfikacji wizualnej i informacji przestrzennej dla Traktu.
- 7) Opracowanie szlaków tematycznych.
- 8) Weryfikacja „Strategii rozwoju rynku turystycznego w Poznaniu”.
- 9) Stworzenie systemu monitoringu rynku turystycznego w Poznaniu.
- 10) Realizacja założeń Programu Trakt Królewsko-Cesarski w poszczególnych kategoriach produktowych na kolejnych obszarach miasta.
- 11) Rewitalizacja i adaptacja turystyczno-kulturalna elementów XIX-wiecznego pierścienia fortecznego w Poznaniu – opracowanie programu działań dla fortów.

18. Wiedza dla biznesu

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie

- Cel strategiczny I w tym cele pośrednie 1.1, 1.2
- Cel strategiczny II w tym cel pośredni 2.2

Cele programu

- Poprawa klimatu dla przedsiębiorczości i poprawa społecznego wizerunku przedsiębiorcy.
- Obniżenie kosztów i ryzyka oraz zwiększenie bezpieczeństwa podejmowania działalności gospodarczej.
- Podwyższenie kompetencji biznesowych i menedżerskich przedsiębiorców sektora MSP.
- Rozwój współpracy nauka – biznes przez zwiększenie liczby wspólnych projektów badawczo-rozwojowych.
- Zwiększenie liczby innowacyjnych rozwiązań w konkretnych firmach.
- Podwyższenie poziomu nauczania przedsiębiorczości w szkołach.

Planowane działania/projekty

- 1) Utworzenie i prowadzenie w ramach Centrum Badań Metropolitalnych Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy (akronim - OGRP)
- 2) Wspieranie współpracy poznańskich uczelni i instytucji naukowo-badawczych z sektorem przedsiębiorstw w celu wykorzystania ich potencjału dla unowocześnienia i poprawy konkurencyjności gospodarki aglomeracji poznańskiej (akronim - SIEĆ N+B)
- 3) Wspomaganie procesu tworzenia nowych firm oraz wspieranie rozwoju firm istniejących, poprzez doskonalenie ich kompetencji biznesowych oraz ułatwianie dostępu do kapitału (akronim - MSP KNOW HOW)
- 4) Nauczanie i promocja przedsiębiorczości (akronim - PROMOCJA)

19. Wysoka jakość edukacji i wychowania

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie

- Cel strategiczny II w tym cele pośrednie 2.1, 2.2
- Cel strategiczny III w tym cele pośrednie 3.2, 3.6

Cele programu

- Stworzenie równych szans dla zapewnienia rozwoju osobowego i zaspokojenie potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- Podniesienie umiejętności językowych.
- Wzrost umiejętności matematycznych i przyrodniczych uczniów i absolwentów,
- Osiągnięcie wysokiej zdawalności egzaminów zewnętrznych absolwentów poznańskich szkół.
- Stworzenie warunków rozwoju dla uczniów szczególnie uzdolnionych.
- Określanie kierunków kształcenia w szkolnictwie zawodowym adekwatne do potrzeb rynku pracy.
- Podnoszenie rangi szkolnictwa zawodowego.
- Zaangażowanie minimum 20% ludności dorosłej w kształcenie ustawiczne.
- Tworzenie warunków dla podnoszenia umiejętności zawodowych nauczycieli oraz systemu motywacji w celu uzyskania lepszych efektów pracy.
- Dostosowanie struktury sieci placówek edukacyjnych i ich bazy do zmian wynikających z rozwoju miasta Poznania i potrzeb społecznych.
- Zbudowanie systemu edukacji kulturalnej, obywatelskiej i ekologicznej jako form wsparcia działalności szkoły.
- Integracja szkoły z jej środowiskiem, kulturotwórcze promieniowanie szkoły na jej otoczenie.
- Uzyskanie wysokiej jakości zarządzania szkołami i placówkami oświatowymi.

Planowane działania/projekty

- 1) Przedszkole dla każdego dziecka.
- 2) Poznańska szkoła/placówka oświatowa gwarantującą sukcesu jej absolwentów.
- 3) Rozwój współpracy z wyższymi uczelniami.
- 4) Najlepsi naszą dumą – wspieramy indywidualny rozwój uczniów.
- 5) Absolwent poznańskiej szkoły aktywnym członkiem społeczeństwa obywatelskiego.
- 6) Platforma edukacyjnego wsparcia dorosłych.

20. Zdrowy Poznań

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie

- Cel strategiczny III w tym cel pośredni 3.6

Cel programu

- Podniesienie świadomości prozdrowotnej wśród mieszkańców oraz dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Planowane działania/projekty

- 1) Przygotowanie i realizacja Założeń do Planu Zdrowotnego Miasta Poznania, zawierającego główne kierunki działań na rzecz zdrowia poznanianaków.
- 2) Utrzymanie i rozwój miejskich placówek ochrony zdrowia.
- 3) Opracowanie i realizacja miejskich programów profilaktycznych:
 - a) Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - b) Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii;
 - c) Miejski Program Antytytoniowy.
- 4) Alternatywne Formy Opieki nad Dziećmi do lat 3.
- 5) Poznański Program Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.
- 6) Program Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych.
- 7) Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
- 8) Rozwój i dostosowanie usług socjalnych do potrzeb mieszkańców w miejscu ich zamieszkania.
- 9) Przeciwdziałanie procederowi żebractwa w mieście Poznaniu.
- 10) Projekt unijny „Poznań stawia na zdrowie – profilaktyka wad postawy wśród dzieci uczęszczających do klas I-IV szkół podstawowych w Poznaniu”.

21. Zrównoważony rozwój transportu

Program realizuje następujące cele strategiczne i pośrednie

- Cel strategiczny III w tym cel pośredni 3.3
- Cel strategiczny IV w tym cel pośredni 4.2

Cele programu

- Osiągnięcie Zrównoważonego Systemu Transportowego, w celu stworzenia warunków do zwiększenia liczby podróży komunikacją zbiorową oraz systematycznego i efektywnego rozwoju układu drogowego.

Planowane działania/projekty

- 1) Sprawny transport
 - a) Integracja systemów transportowych: miejskiego, kolejowego, drogowego z uwzględnieniem obsługi lotniska i kolei dużych prędkości (Y).
 - b) Budowa węzłów przesiadkowych.
 - c) Utworzenie Komunalnego Związku Transportowego.
 - d) Szybki i przyjazny transport publiczny.
 - e) Transport publiczny elastyczny i powszechnie dostępny.
 - f) Transport Ekologiczny – nowoczesny tabor.
- 2) Inteligentny Transport
 - a) Integracja systemów sterowania ruchem
 - b) PEKA (Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna)
- 3) Kolej w mieście
 - a) Budowa i adaptacja tras kolejowych do obsługi Miasta
 - b) Integracja systemów transportowych z uwzględnieniem kolei dużych prędkości (Y)
 - c) Budowa dworców przesiadkowych
- 4) Czytelne parkowanie
 - a) Budowa systemu parkingów P&R.

- b) Budowa parkingów kubaturowych i P&G na obrzeżach Strefy Płatnego Parkowania w celu odzyskania przestrzeni ulic dla pieszych i transportu zbiorowego.
- c) Rozbudowa stref ruchu uspokojonego.
- 5) Rowerem przez Poznań
 - a) Rozbudowa i modernizacji infrastruktury rowerowej Poznania
 - b) Integracja ruchu rowerowego z innymi rodzajami transportu
 - c) Działania inwestycyjne i organizacyjne na rzecz intensyfikacji ruchu rowerowego oraz poprawy jego bezpieczeństwa
 - d) Rozwój systemu roweru miejskiego
- 6) Optymalizacja i rozwój układu drogowego
 - a) Poznań w trzech ramach w celu uspokojenia i wyprowadzenia ruchu ciężarowego z Centrum.
 - b) Przebudowa podstawowego układu drogowego.
 - c) Budowa systemu wydzielonych pasów dla transportu publicznego z ewentualnym wykorzystywaniem np. dla dostaw towarów (pasy wielofunkcyjne).
 - d) Program budowy dróg lokalnych.
- 7) Ekologiczna Dostawa Towarów
 - a) Regulowanie dostępu samochodów ciężarowych i dostawczych do określonych obszarów.
 - b) Aglomeracyjne i Miejskie Centra Przeładunkowe.
 - c) Pobliskie strefy dostaw (końcowy etap dostawy).

Autorzy fotografii:

Kazimierz Fryś
Marek Kaczmarczyk
Pracownicy Wydziału Rozwoju Miasta